

ວົກຍຸ ສ໌ຮາງຢົມຍົກ

ປັກ ១ ຈົບກ ៦៤ ກຣມການ - ກັນຍາຍນ ២៥៥៧ ISSN ៩៨៩៣ - ៩០៩៨

หนังสือวิทยุสารบูรรมย์

ISSN ๑๕๗๓-๑๐๕ X

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๖๔ กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๗

อาเจียรват

เย็นคือเรพะพระองค์ทรงบกเกล้า
พระคุณ ๔ รักษา maize นแนน
เป็นเอกะมหาราชนี
พระยศ ๔ เที่ยมฟ้าinalgaly
จังนบกรน้อมเกล้าเหล่าทวยราษฎร
เฉลิมพระชนม์พระราชพระราชนี
ให้ชนชาญยินก่าวหมันปี
ประลังค์ได้สมคำที่จำรรจ

ผ่องไทยเราจึงร่มเย็นเป็นสุขคานต์
บกพระเจ้าจงเบิกบานสร้างใจ
คู่บุญพระเจ้าที่ยังใหม่
พระเกียรติให้คุ้หล้า-มahanที่
ถวายอววัทพระทรงครี
ให้ทรงมีความสุขกันดี
ให้ทรงพระเปริมปริเตเกbumสันต์
เป็นมังหวัญมาลงมหาประชาราชไทย

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพเจ้า ประภัสสร เสวีกุล

สารบัญ

หน้า

ถ้อยແຄລງ	๙
Jarvisໄວ້ໃນພິພິກັນທີ່ຜ້າໄໝມໄຫຍ່ ເບລູຈາກາ ທັບທອງ	๑๑
ເຢາວະນຈົດອາສາເພື່ອເຮືອນຽ້າ ຕາມແນວພະຣາຊດຳວິ ກມລວມຮັນ ສຽງເປົ້າສີລັບ	๒๒
๔ ເມພານ ແກ້ວມ ວັນສາກລແໜ່ງກາຣຮອງຮໍາ ກາຮດຳເນີນງານດ້ານທຸນຮຸນເບີດ ສູນຍົງປົງບັນດາການທຸນຮຸນເບີດແໜ່ງຫາຕີ ສູນຍົງປົງບັນດາການທາງທ່າງ ກອງບັນດາການກອງທັພໄທ	๓๓
ໄທຍກັບອຸນສັນສູງວ່າດ້ວຍກາຮ້າມໃໝ່ ສະສົມ ພິລິຕ ໂອນ ແລະທໍາລາຍທຸນຮຸນເບີດສັງຫາຮຸນຄຸລ	๔๖
ທຸນຮຸນເບີດ : ລາກທ່າຍມຸມມອງຈາກປະສບກາຮົນຂອງຜູ້ກිຍວ່າຂອງ ທຸນຮຸນເບີດ ເຂົາໄກລ້າເມື່ອໄທ່ ອັນຕຣາຍເມື່ອນັ້ນ	๖๒
ປະສບກາຮົນໃນອີຣັກທໍາໃຫ້ຜມໄດ້ພັບແສງຮຽມ ນນທວັນນ ຈັນທົງຕີ	๘๗
Impression with Mekong friendship project 2014 Mr. Aung Pai Kyaw (Myanmar)	๙๔
My Impression of Mekong friendship project 2014 Soulinda Thammavongxay (May)-Lao PDR	๑๐๒
Impression with Mekong friendship project 2014 Thav Sievny – Cambodia	๑๐๖
Mekong Friendship Project 2014 ໂຄຮກເພື່ອນມິຕຣຸມໆນໍ້າໂຂງ ແກ້ວມ ວິຣເຊ່ະງົງ ນັນທກຣີພັນນ	๑๐๙

Mekong – The River of Knowledge,

๑๑๗

Culture and Friendship

Nguyen Hien Mi – Vietnam

เดี่ยวนี้โครง ๆ ก็พูดอ่านเขียนภาษาไทยได้
เฉลิมศรี บุญอุทิศ

๑๒๓

โครงการอบรมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ
(๖-๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗)

๑๓๐

กองสังคมและวัฒนธรรม กรมอาชีวศึกษา

ความฝัน

๑๓๙

สุคนธ์ สุ่นศิริ

ตามรอยชนชาติในใหม่โรง

๑๔๙

เบญจมาศ ทับทอง

ฝ่าวิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน
ด้วยสายสัมพันธ์อันยั่งยืน ไทย-โมร็อกโก
ยูซุป เป็ญโภค

๑๕๔

สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อ
ชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละคนอย่างไร และเราจะช่วยกันแก้ไข
และร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้อย่างไร
ณัฐธิดา ปานาน

๑๗๔

สถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาค ในรอบครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๗

๑๙๑

ปานิดล ปานิมสวัสดิ์ จุฑาเทียรติ มั่นตภานิเวตน์ กุตภาส สจจปะลະ

อาหารพื้นเมืองของชาวເອເຊີກລາງ
กลุ่มงานເອເຊີກລາງ

๒๐๑

คำศัพท์ทางการทูต
กีรติดิ ສัจเดช

๒๐๘

ถ้อยແຄລິງ

สวັສດີກັບ ທ່ານຜູ້ອ່ານ
ໜັງສືວິທຍຸສະຫຼຸມ
ທຸກທ່ານ

ເນື່ອງໃນວໂຮງການສາມາດນຳໄລມພະບານພຣະຈາສມເຕີຈິພະນາງເຈົ້າສີຣິກິຕີ໌
ພຣະບານຮາຊີນິນາດ ໃນວັນທີ ១២ ສຶງຫາຄມ ២៥៥៧ ປວງໜ້າພຣະພູທອເຈົ້າໃນນາມຂອງ
ສານີວິທຍຸສະຫຼຸມ ຂອງວາຍພຣະພຣໃຫ້ທຽມພຣະພລານມັນເປັ້ນແຮງ ເຈົ້າພຣະຫມາຍ
ຢື່ງຍືນນານ ແລະທຽງເປັນມິ່ງຂໍ້ມູນປົງໝາງໜ້າໄທຢູ່ປິຕຮາບນານທ່ານານ

ພວເຂົາໄຕຣາສທີ່ສາມ ຜັນສືວິທຍຸສະຫຼຸມຈົບບັນທຶກ ៦៤ ກົດອາກມາໃຫ້
ທ່ານຜູ້ອ່ານໄດ້ຍືລໂຄມ ຈົບບັນນີ້ເຮື່ອງຮາວເກີ່ຍກັບການດຳເນີນງານດ້ານທຸນຮະເບີດໃຫ້ອ່ານກັນ
ເປັນເພົາວ່າຕາມມົດທີ່ປະຊຸມສະຫະພະຈາຕີສມັຍສາມັນ ຄັ້ງທີ່ ៦០ ໄດ້ປະກາສໃຫ້
ວັນທີ ៤ ເມສາຍນ ຂອງທຸກປີ ເປັນວັນຮັນຮົງກົດການດຳເນີນງານດ້ານທຸນຮະເບີດສາກລ
(International Day for Mine Awareness and Assistance in Mine Action)
ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ຮາຄີຂອງອຸນຸສັນຍາທ້ານທຸນຮະເບີດສັງຫາບຸຄຄລ ຈັດກິຈການຮັນຮົງກົດໃຫ້ວິໄລ
ໄດ້ຕະຫຼາກຄົງປັ້ງຫາທຸນຮະເບີດ ແລະກັຍອັນຕຽມຈາກທຸນຮະເບີດ ຮູ້ບາລໄຫຍທະຫຼາກຄົງ
ກັຍອັນຕຽມແລະຄວາມສຳຄັນຂອງປັ້ງຫາທຸນຮະເບີດ ແລະເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນເຮັດວຽນ
ໃນການແກ້ໄຂປັ້ງຫາ ຈຶ່ງໄດ້ລັງນາມໃນອຸນຸສັນຍາວ່າດ້ວຍການທ້ານໃໝ່ ສະສົມ ພລິຕ ແລະໂອນ
ແລະການທໍາລາຍທຸນຮະເບີດສັງຫາບຸຄຄລ ເມື່ອວັນທີ ៣ ຊັນວາຄມ ២៥៥០ ຄັ້ງອອຕຕາວາ
ປະເທດແກ່ນາດ ໄທຍເລີກເປັນປະເທດທີ່ໃນອີກ ៨២ ປະເທດທີ່ໄດ້ຮັບຜລກະທບຈາກ
ກັຍທຸນຮະເບີດສັງຫາບຸຄຄລ ແລະເປັນ ១ ໃນ ២៦ ປະເທດທີ່ມີຜູ້ປະສົບກັຍຈາກທຸນຮະເບີດ

จำนวนมาก ประมาณ ๑,๓๒๘ คนทั่วประเทศ แค่ฟังเงิน ๆ ไทยก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับอนุสัญญาเรื่องน้ำอย่างมาก แต่ในความเป็นจริง ไทยมีการประชุมและมีการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องน้ำอยู่อย่างต่อเนื่อง ติดตามอ่านได้ในฉบับนี้ครับ รวมไปถึงบทความประสมการณ์ในสังคมอิรักที่ผมเขียนขึ้นจากการที่ได้ไปอยู่ในสถานการณ์สู้รบในสังคมจริงและทำให้มันได้เริ่มต้นการแสวงหาสัจธรรมแห่งชีวิต

แฟ้มประจำหนังสือวิทยุสารัญรวมย์ทราบดีว่ามีบทความอื่น ๆ ในเล่มให้อ่านด้วยฉบับนี้ขอเสนอบทความจากรักไว้ในพิพิธภัณฑ์ผ้าไหมไทย เป็นบทสัมภาษณ์ท่านผู้หญิงจุงจุงจิตต์ ที่ขณะ รองราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชชนนีนาถ เกี่ยวกับที่มาที่ไปของพิพิธภัณฑ์ผ้าไหมไทย ตั้งอยู่ที่หอราชภัฏพิพัฒน์ ยังมีบทความจากน้อง ๆ เยาวชนที่ได้เข้าร่วม “โครงการเพื่อนมิตรลุ่มน้ำโขง” เมื่อเดือนเมษายนปี ๒๕๕๗ จากประเทศไทยเพื่อนบ้าน น้อง ๆ เหล่านี้มาให้สัมภาษณ์ในรายการรอบบ้านเราและเขียนความประทับใจไว้เป็นบทความ ซึ่งก็ต้องยอมปล่อยให้น้อง ๆ ประเทศไทยเพื่อนบ้านเขียนบทความเป็นภาษาอังกฤษ ด้วยหากเขียนภาษาถิ่นก็ไม่เข้าใจกันทั้งที่หากรู้ภาษาถิ่นของกันและกันน่าจะทำให้เกิดอรรถรสในการอ่านมากกว่า และยังมีความต่อเนื่องของเรื่องภาษาจากบทความเรื่อง “เดี่ยวนี้ใคร ๆ ก็พูดอ่านเขียนภาษาไทยได้” จริงอย่างว่า ถ้ามองไปรอบ ๆ ตัว เราจะเห็นประชาชนจากเพื่อนบ้านทั้งหลาย พูดอ่านภาษาไทยได้คล่องกว่าเราที่ดูจะรู้จักภาษาเพื่อนบ้านน้อยเกินไป ยิ่งอาหารของประเทศไทยเพื่อนบ้านก็ยิ่งนึกไม่ออก บทความอื่น ๆ ยังมีให้เลือกอ่านอีก เช่น โครงการอบรมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ ความฝัน ตามรอยยกระดับในโภมโรง สถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคในรอบครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๗ และที่พลาดไม่ได้ บทความเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและพลังงานที่นักศึกษาได้รางวัลจากการประกวดเรียงความมาให้ได้อ่านฟีไม้ถ่ายมือของนักศึกษา หากอ่านแล้ว มีข้อติชมประการใด เขียนบอกเรามาบ้าง หรือจะเขียนบทความสั่งมาก็ยินดีรับพิจารณา ความiyawไม่เกิน ๓-๕ หน้า A ๔ พร้อมรูปภาพประกอบ (หากมี)

ผมหวังว่าหนังสือวิทยุสารัญรวมย์ที่ท่านถืออยู่ในมือฉบับนี้ นอกจากสายปากอ่านแล้ว คงเป็นหนังสือที่น่าสนใจ ใช้อ้างอิงได้ ทั้งใช้จัดรายการ ใช้ประโยชน์ทางการศึกษา หรือใช้เป็นคู่มือศึกษาโนയบายต่างประเทศ เชื่อใจได้ว่า กองบรรณาธิการ

จะคงมุ่งมั่นสรรหารบทความจากผู้ที่มีประสบการณ์ในกระบวนการตรวจสอบการต่างประเทศ มานำเสนออย่างต่อเนื่องและทันกระแสโลกหมุนไปทางไหน หนังสือเล่มนี้จะหันตาม แรงโน้มถ่วงของโลก เน้นให้อ่านเข้าใจง่าย

เราหวังว่าท่านผู้อ่านทุกท่านจะติดตามรายการวิทยุของเราระดับ และหากท่าน รับสัญญาณได้ไม่ชัด จากทางคลื่นวิทยุ AM 1575 kHz ซึ่งปัจจุบันได้เพิ่มกำลังส่ง เป็น ๑,๐๐๐ กิโลวัตต์ แล้วก็ตาม ท่านก็ยังสามารถรับฟังวิทยุออนไลน์ได้ทาง saranrom.mfa.go.th หรือจะติดต่อผ่าน facebook จากที่อยู่ www.facebook.com/ThaiMFA และทาง YouTube รายการ “สายตรงบัวแก้ว” ได้จากเว็บไซต์ www.mfa.go.th

นายสถานีและเจ้าหน้าที่สถานีวิทยุสารัญรมย์ทุกคนขอขอบคุณท่านผู้อ่านและ ผู้ฟังรายการทุกท่านที่ส่งเสียงมาให้กำลังใจ เราภัยมั่นด้วยความดีใจและทำงานกันด้วย ความสนุก เพราะเสียงตอบรับจากเพนรายงานรายการทุกท่าน ไปรษณียบัตรและจดหมาย แต่ละฉบับเหมือนเป็นแรงใจให้เราทำงานด้วยความภูมิใจ

ถ้าเทคโนโลยีดิจิทัลยังไม่ทันใจ ก็สามารถส่งอีเมลมาติดตาม หรือเล่าเรื่องราวให้เราฟังบ้าง หากท่านผู้อ่านเล่น facebook ช่วย comment หรือกด LIKE มาให้เราบ้าง เสียงสะท้อนของท่าน ทำให้เรารู้ว่ามีคนฟังรายการเรารอยู่ตรงไหนสักแห่งบนโลกใบนี้ ผนแผลง Kong บรรณาธิการขอขอบคุณล่วงหน้าครับ

พบกันใหม่ฉบับหน้านี้ครับ

ด้วยความประถานาดี

(นนทวัฒน์ จันทร์ตระกูล)

นายสถานีวิทยุสารัญรมย์

INTERNATIONAL DAY
FOR MINE AWARENESS

ຈາກສິກໄວໃນພິພິຮກັນທີ່ຜ້າໄໝໄທ

ເບຸນຈາກ ທັບທອງ ເຂົ້າ
ຄຣີປົງສີ ບູນນາຄ ຈດ ຫີຮັງ ສຸວະນະເທັສ ປາກ

ເຊື່ອວ່າ ດັນໄທຫຼຸກຄົນຮູ້ຈັກຜ້າໄໝໄທເປັນອຍ່າງດີ ອາຈະມີບ້າງບາງທີ່
ທີ່ເຮົາງຸນງົບຄວາມແຕກຕ່າງຂອງລາຍລັບເປັນເອກລັກໜົນຂອງຜ້າໄໝໄທ ຮະຫວ່າງ
ຜ້າແພຣວາ ຜ້າມັດໜີ່ ຜ້າຕືນຈັກ ຜ້າລາຍນ້ຳໄໝ ຜ້າລາຍຮາຊວັດ ແລະ ອຶກສາຮັບພັດລາຍ
ທີ່ມາຈາກກາກຕ່າງ ຈຸບຖານຂອງໄທ ແຕ່ນັ່ນໃຈວ່າ ລາຍຄນມີຄວາມກຸມໃຈໃນຜ້າໄໝໄທ
ເພຣະນອກຈາກຄວາມສວຍງາມ ຜ້າໄໝໄທແສດງເອກລັກໜົນຄວາມເປັນຕົວຕົນ
ຂອງພວກເຮມານີ່ນັ້ນຈາກຮູ້ສູ່ຮູ້ຈົບຈັນວັນນີ້ ນັບເປັນຄວາມໂສຂດີຂອງຄົນໄທ
ທີ່ສົມເດືອນພະນາງເຈົ້າສີຣິກິຕີ໌ ພຣະບມຮາຊີນິນາຄ ທຽງເລີ່ມເຫັນຄວາມສຳຄັງຂອງ
ກາຮອນຮູ້ຮັກໜົນຜ້າໄໝໄທແລະ ທຽງຈັດຕັ້ງພິພິຮກັນທີ່ຜ້າໄໝໄທໄວໃນພຣະບມຮາຊວັດ
ໃຫ້ທັ້ງໝາຍໄທແລະ ນັກທ່ອງເທິ່ງວ່າຕ່າງໝາດໄດ້ຈື່ນໝາດດ້ວຍ

วิทยุสร้างเมือง
๑๗

เพื่อความกระจ่างถึงที่มาที่ไปของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ กองบรรณาธิการ เห็นพ้องต้องกันที่จะเรียนสัมภาษณ์ท่านผู้หญิงจรุจิตต์ ทีฆะระ รองราชเลขาธนุการ ในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ซึ่งพวกราบลับปลื้มใจเป็นอันมาก ที่ท่านผู้หญิงจรุจิตต์ฯ ตอบรับให้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง

ท่านผู้หญิงฯ เริ่มเล่าว่า สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงช่วยเหลือชาวบ้าน นาเนินนาน ให้คนไทยช่วยเหลือตนเองได้อย่างยั่งยืน การนำของไปแฉกนั้น เป็นเพียงบรรเทาความเดือดร้อนได้ชั่วคราวเท่านั้น นับแต่ปี ๒๕๓๓ พระองค์ท่าน จึงทรงเลือกงานผ้าไหมจากภาคอีสานเป็นอาชีพเสริมให้กับชาวบ้าน ด้วยทรง เล็งเห็นว่า ประดัชชาวบ้านที่มารับเด็จฯ ต่างนุ่งผ้าไหมสวย ๆ ที่ท่อง หมอนขิด ที่น้ำมาถวายก็มีความสวยงามยิ่งนัก เมื่อมีรับสั่งถาม ก็ทรงได้รับคำตอบว่า ชาวบ้าน ปลูกหม่อนเลี้ยงใหม่ เก็บเส้นไหมทีละใจ ทีละปอย ให้พอสำหรับการหอผ้าได้ ๑ ผืน ไม่ว่าจะเป็นผ้าซิ่น ผ้ามัดหมี เพื่อให้คนที่รัก ให้สามี ให้ลูกสาว ให้ลูกชาย ไปขอลูกสาวบ้านโน่น จึงได้ทรงเลือกงานหอผ้าไหมเป็นอาชีพเสริมให้ราชภูร ให้ช่วยเหลือตนเองได้ยาวนาน โดยได้ทรงชมเชยว่า ชาวบ้านหอผ้าฝีมือดีสวยงาม จากนั้นมาทรงให้ชาวบ้านหอผ้ามาถวายทีละ ๑ ผืน เป็นการฝึกฝีมือ โดยท้องถิ่น ที่คุ้นเคยชาช้า ๆ อยู่อย่างนั้น และรับสั่งว่าจะทรงนำผ้านั้นมาตัดเป็นกล่องพระองค์ ปรากฏว่าชาวบ้านสงสัยเป็นอันมากว่า ผ้าบ้านนอกแบบนี้ ผ้าของคนรับใช้ใส่ (ชาวอีสานส่วนหนึ่งมาเป็นคนรับใช้อยู่ในเมือง) สมเด็จพระบรมราชินีนาถจะทรง ใส่ผ้าไหมธรรมด้า ๆ แบบนี้ได้อย่างไรกัน พระองค์ท่านรับสั่งว่า ทومาเลิด

พระองค์ท่านจะทรงใช้และกีทรงใช้ให้เห็น โดยให้หอเริ่มจาก ๑-๒ ผืน เป็น ๓-๔ ผืน มากขึ้นเป็นเมตร ๆ กว่าจะถึงตรงนั้น ต้องค่อย ๆ พัฒนาโดยเน้น การพัฒนาสีของผ้า ส่วนเรื่องลายผ้านั้น ไม่ทรง捺ลายใหม่เป็นให้ชาวบ้านเลย ทรงยกย่องชาวบ้านมากว่า มีความคิดสร้างสรรค์อยู่แล้ว มีความหมายของ ท้องถิ่น สวยงามในตัวอยู่แล้ว บางคนพสมพسانสีสวยงาม แต่สีอาจจดฉาด กีทรงขอให้ลดสีลงบ้างหรือเปลี่ยนสีบ้าง ส่วนผ้าเดิมที่หน้าแคนบะราชบ้าน จะมีหัวชิ้น ตีนชินต่อ กีทรงพัฒนาขนาดความกว้างจนกระทั่งได้มาตรฐาน ผ้าเมตรตามตลาด เวลาทอมามาได้สักระยะหนึ่ง โดยทรงขอให้ชาวบ้านหอ ผ้าใหม่ลายเดิมซ้ำ ๆ เริ่มมีฝีมือคงที่มากขึ้นและมีความแม่นยำในลวดลาย เพราะการหอผ้าใหม่เป็นวิชาที่สืบสานกันมา ไม่มีสเกลวัด ไม่มีตัวฯ การพัฒนา ที่เริ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไป ชาวบ้านจึงภาคภูมิใจในฝีมือของตนเอง สมเด็จพระบรมราชินีนาถกีทรงดีพระทัย โปรดฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์ทรงใช้ ผ้าใหม่เหล่านั้นเป็นแบบอย่าง เมืองไทยเป็นเมืองร้อน ควรใส่เสื้อที่สบาย เช่น เสื้อพระราชทานสำหรับบุรุษ ผ้าใหม่ที่ชาวบ้านหอจึงมีทั้งแบบมีลวดลายและ แบบผ้าพื้น ทั่วทั้งภาคอีสานจนถึงภาคเหนือ รวมถึงผ้าหอของชาวเขา เช่น

ເຢ້າ ມັງ ກະທຽບ ມູເສອ ລື່ອ ອາຂ່າ ລະຫຼຸ້ມ ຜ້າໝາວເຂົາເປັນທີ່ນິຍມາກ ສ່ວນຜ້າທອ
ທາງໃຕ້ ລາຍໂບຣານໜາຍລາຍລາຍກີ່ສູງຫາຍໄປ ອຍ່າງຜ້າຈານຕານີ (ຜ້າລາຍມັດໜໍ່ທ່າງໃຕ້)
ຜ້າຍກມືອງນគຣສຣີຣຣມຣາຊ ຈຶ່ງມີກາຣີ້ອັພື້ນຂຶ້ນມາໃໝ່ ມີກາຣສອນໃຫ້ໝາວບ້ານຮູຈັກ
ກີ່ທອຜ້າ ໂດຍເຮັ່ມຈາກກາຣທອຜ້າຝ່າຍກ່ອນແລ້ວຄ່ອຍ ພ ເປີ່ຍນເປັນຜ້າໄໝນພື້ນ
ແລະທອພື່ມລວດລາຍ ໂດຍສໍາຮັບ ຕ ຈັ້ງຫວັດໝາຍແດນກາກໄດ້ ໃຫ້ເຮັ່ມຈາກ
ກາຣທອຜ້າໄໝນເຮີຍບໍ່ຮ້ອລາຍລຸກແກ້ກ່ອນ ຈາກນັ້ນຄ່ອຍ ພ ປັບເປັນຜ້າທົ່ວນີ້
ຂອງເຂາ ຈັ້ງຫວັດທີ່ປະສບຄວາມສໍາເຮົາຈາກທີ່ສຸດ ຄືວ່າທີ່ບ້ານເນີນຮັ້ມມັງ
ຈຳເກອເຊີຍຮ່າຍໆ ຈັ້ງຫວັດນគຣສຣີຣຣມຣາຊ ທີ່ປະສບນ້າທົ່ວມໃໝ່ທຸກປີ ຈຶ່ງທຽງ
ໜ່ວຍໃຫ້ໝາວເນີນຮັ້ມມັງ ມື່ຢູ່ ມີກິນ ຜ່າຍເຮືອງໝລປະທານ ບໍາຮຸງຮັກໝາດິນ
ໜ່ວຍເຮືອງອາຊີ່ພ ຈນໝາວບ້ານຜູ້ມີຮາຍໄດ້ນ້ອຍທອຜ້າໄໝນໄດ້ ມີກາຣທອຜ້າລາຍດັ່ງເດີມ
ແບບລາຍໂບຣານ ຈນນຳຜ້າຈາກບ້ານເນີນຮັ້ມມັງມາໃຫ້ໃນກາຣແສດງໂຂນ ເຮັ່ມຈາກຕອນ
ຈອງຄົນນ ໂມກຂໍກົດ໌ (ຕິດຕາມອ່ານເຮືອງ ໂບນໄທຍ ຍ້ອນໜັກໄດ້ຈາກເລີ່ມທີ່ ៥໖
ປະຈຳເດືອນກຽກງາມ - ກັນຍາຍນ ២៥៥៥) ມີກາຣນຳວາຈາຮຍີໄປໜ່ວຍສອນ
ກາຣທອຜ້າ ຄືວ່າ ອາຈາຮຍີວິຣະຮຣມ ຕະກູລເຈິນໄທຍ ໂດຍໃໝ່ວິຊີລອກລາຍຜ້າ
ຈາກພິພິກັນທີ່ນີ້ອງນគຣສຣີຣຣມຣາຊ ຈນໝາວບ້ານທອນໄາດ້ຕາມອ່າງລາຍໂບຣານ
ແລະນຳມາແສດງໃນໂຂນພຣະຮາທານໄດ້

ຈາກໄວໃນພິພິກັນທີ່ຜ້າໄໝນໄທ ! ១៤

สมเด็จพระบรมราชินีนาถได้ทรงพระเนตรเห็นว่าลวดลายผ้าของไทยไม่ซ้ำกันเลย พอชาวบ้านทำมาแก่โปรดฯ ให้มูลนิธิฯ รับซื้อไว้หมด ให้ชาวบ้านมีเงินไว้เลี้ยงครอบครัว ส่งลูกเรียนต่อ ผ้าไทยจะมีความสวยงาม มีเอกลักษณ์ โปรดฯ ให้ชาวบ้านทอผ้าลายแบบดั้งเดิมเรื่อยมา ผ้าทอเป็นงานฝีมือ แม้ฟิล์มเดียวกัน คนทอคนเดียวกันจะทอได้ไม่เหมือนกัน เพราะเป็นงานที่ทำด้วยมือจริง ๆ ผ้าของศิลปอาชีพที่ร่วบรวมได้ เรียกว่า เก็บสี เก็บลายผ้าได้กว่า ๑๐,๐๐๐ ผืน อนุรักษ์ไว้ ณ พิพิธภัณฑ์ที่หอรังภูการพิพัฒน์ เดิมเป็นตึกของกระทรวงการคลัง สมเด็จพระบรมราชินีนาถขอพระราชทานพระบรมราชนุญาตจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ โดยปรับปรุงใหม่หมด เสริมมุขหน้า และจัดการแสดงนิทรรศการเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนนิทรรศการ (แสดงฉลองพระองค์) เปิดให้คนทั่วไปได้เข้าชม และส่วนงานอนุรักษ์ (ไม่เปิดให้เข้าชม) เพื่ออนุรักษ์ผ้าลายโบราณ ให้คนรุ่นหลังนำมาศึกษาค้นคว้าได้ ทั้งนี้ ต้องนำผ้าใหม่ไทยเก่า ๆ มาดูแลรักษาไม่ให้มีเชื้อโรค ใช้วิธีนำไปเช่ร์แข็ง ที่อุณหภูมิ -๒๐ องศาเซลเซียส เป็นเวลา ๒ สัปดาห์ นำมาปัดล้าง จนสะอาดหมด ซ้อมผ้าและฉลองพระองค์ส่วนที่ชำรุด ซึ่งส่วนที่อนุรักษ์นี้เปิดให้ประชาชนชมในงานครบรอบ ๒ ปี เมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา

จากร้านพิพิธภัณฑ์ผ้าไหมไทย :: ๑๗

นับได้ว่า จุดเริ่มของพิพิธภัณฑ์เป็นไปเพื่อการช่วยเหลือราชภูมิไทยให้อยู่ติดกันต่อโดยแท้ และเป็นการอนุรักษ์ผ้าไทยควบคู่กันไป อาจพิจารณาทำ workshop ให้คนทั่วไปได้สัมผัสถึงทอผ้าและอื่น ๆ บ้าง

ไม่เพียงแต่เป็นการอนุรักษ์ผ้าใหม่ไทยภายในประเทศไทยเท่านั้น แต่ผ้าใหม่ไทยเดินทางไปทั่วโลก คราวที่สมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเยือนจีนและรัสเซีย ทรงนำผลิตภัณฑ์ศิลปปาชีปไปแสดงด้วย พระองค์ท่านรับสั่งว่า “ให้เสด็จฯ ไปอยู่แล้ว ทรงอยากริบให้คนต่างชาติเห็นฝีมือคนไทย โปรดฯ ให้จัดแสดงในงาน reception บ้าง หรืองานพระราชทานเลี้ยง พระองค์ท่านจะยกย่องคนไทยให้ชาติอื่น ๆ เห็นเสมออย่างเช่นที่ฝรั่งเศสมีการจัดงานแสดงผลงานของมูลนิธิฯ ที่หอไอเฟลรวม ๓ เดือน อ.สมิทธิ ศิริภัทร เป็นผู้ออกแบบการจัดวาง มาดามชีรัค ภริยาประราษฎร์ ที่รับเชิญ เดิมาร่วมงานในวันเปิดงานด้วย โปรดฯ ให้นำผลงานของคนไทยที่ทำในสมัยโบราณและผลงานปัจจุบันให้เห็นถึงฝีมือคนไทยว่าเราสืบทอดต่อกันเนื่องมาภานานมาก อย่าลืมว่าประเทศไทยไม่เคยเป็นเมืองขึ้นใครเลย รามีศักดิ์ศรีของเรา

การอนุรักษ์ผ้าใหม่ไทยที่ใช้ในการแสดงโขน เป็นการรักษาศาสตร์ทุกชนิดของไทย นับแต่นักแสดง เครื่องแต่งกาย หัวโขน เครื่องประดับ นักร้องนักดนตรี การแสดงโขนมีจารีตประเพณีของไทย การสร้างคนโขนใหม่ ๆ รือฟืนฝีมืองานอย่างไทย ๆ มาได้หลายอย่าง อาทิ ช่างปัก การผลิตผ้าใหม่ไทย ฯลฯ มีการรับสมัครนักแสดงโขน ปีแรก ๆ ยังมีคนสมัครไม่มากเท่าไร และมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ปีนี้มีคนสมัครถึง ๘๐๐ คน กรรมการตัดสิน ๑๕ คน ทดสอบแบบโหมดมาก กระทั้งมีนักแสดง ๒๕ คน ได้รับทุนพระราชทาน ส่วนที่เหลือที่คัดมาแสดง พระ นาง ยักษ์ ลิง โขนพระและโขนละคร พระเกษา ๔๐ คน ก่อนแล้วจึงคัดเหลือ ๒๕ คน คนที่ได้เล่นร่วมกับโขนเก่งมากจริง ๆ โดยจะมีการแจกประกาศนียบัตรให้พระเกษา ๔๐ คนที่ผ่านการคัดเลือก ทำให้

หลายคนมีความภูมิใจ เท่ากับเป็นการกระตุนให้ฝึกฝนฝีมือ โขนนี สร้างช่างในการเยียนฉาก (มาจากเด็กศิลปอาชีพ) โดยนำมาเยียนฉาก คนปักผ้ามาหัดปักผ้าโขน จากที่ไม่เคยมีความรู้พื้นฐานเลย เป็นลูกหลานชาวนาชาวไร่ นับเป็นการสร้างคนโดยแท้และยังเป็นการสร้างความสามัคคีได้อีก ประการหนึ่งด้วย การช่วยกันทำ ทำให้เรียนรู้ไปในตัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ มีรับสั่งเสมอว่า เราต้องทำจากเล็กไปใหญ่ มันจะระเบิดออกมายากข้างใน หมายถึงว่าในตัวเขาเอง ถ้าเขานสนใจ เขาก็ไฟห

เล่ามาถึงตรงนี้ ท่านผู้หญิงฯ ทึ้งท้ายเรื่องผ้าไทยและโขนไทรไว้ว่า เท่าที่เห็นปราณีต่อสายตา อย่างให้ทุกคนได้เห็นว่า คนไทยเรามีฝีมือ เราสามารถผลิตอะไรเองได้ในบ้านเรา จึงอย่างให้คนไทยได้ช่วยกันสนับสนุน

งานเหล่านี้ ให้กำลังใจคนเหล่านี้ มิใช่นั้น งานเหล่านี้ก็จะสูญหายไปหมด
พระองค์ท่านทรงทำให้เห็นแล้ว ทรงยกย่องและนำงานเหล่านี้มาเขิดซู
โดยนำไว้ในพิพิธภัณฑ์ แต่เราต้องคิดว่า งานในพิพิธภัณฑ์บางแห่งอยู่แต่ใน
พิพิธภัณฑ์จริง ๆ แต่เราเดินไปที่อีสถาน หาผ้าทอ ไม่เจียบอยู่แค่ในพิพิธภัณฑ์
เรายังมีความต่อเนื่อง คนไทยในปัจจุบันยังสามารถผลิตของเหล่านี้ได้
อยู่อย่างดงาม อย่างสถาบันศิริกิติ์ก์ผลิตเครื่องถุงทองได้ละเอียดยิบสวยงาม
แสดงอยู่ที่พระที่นั่งอนันตสมาคม บ่งบอกให้เห็นว่า ฝีมือคนไทยในหลากหลาย
ประเภทของงานที่คุณไทยทำถูกสืบทอดมาจนปัจจุบัน ถ้าเรายังมีผู้คนที่สนับสนุน
ให้กำลังใจ มองเห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านี้ ก็จะเกิดความหวังแทน เมื่อหวังแทน
ก็จะรักษาเอาไว้ พระองค์ท่านทรงฝึกเด็กรุ่นใหม่ให้ทำสิ่งเหล่านี้ได้ ทรงหวังว่า
ต่อไปในอนาคต เขา ก็จะบรรลุสิ่งที่ตนธรรมไทยต่อไป สืบทอดต่อไป ครบได้
ที่ยังมีคนเห็นคุณค่า ความภาคภูมิใจในชาติของเรา การเห็นคุณค่าของฝีมือ
คนไทย ควรค่าแก่การยกย่อง ก็จะเป็นกำลังใจอย่างมหาศาลให้คนทำงาน
เหล่านี้สืบทอดต่อไปได้

หากท่านผู้อ่านสนใจจะซื้อผ้าไหมเหล่านี้เก็บไว้ หาซื้อได้ที่ศูนย์ศิลปาชีพ อาจมีการนำผ้าลายโบราณออกมากำหนด่ายบ้าง อาจจะราคาสูงสักหน่อย แต่ผ้ามัดหมี ผ้าแพรฯ ผ้าขิต ผ้าจาก หาซื้อไม่ยาก จากเดิมสาว ๆ ไม่ทอแล้ว มีแต่คนรุ่นแม่รุ่นยายทอ เพราะคนรุ่นหนุ่มสาวเข้าโรงงานกันหมดแล้ว แต่ปัจจุบันสมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงสนับสนุนให้มีมาอย่างต่อเนื่องแล้ว

จะมีใครอึ้งก็คุณที่ยังไม่มีชุดผ้าไหมหรือผ้าพันคอไหมไทยไว้ใน ตู้เสื้อผ้า เสื้อไหมไทยสักตัว ผ้าพันคอก็ตาม ๆ สักผืน คงพอเพียงที่จะแสดง ความเป็นไทยให้ชั่นใจว่า ผ้าฝืนนี้ถอดด้วยฝีมือคนไทย ก่อนที่ลายไหมไทยลายไหน จะเลื่อนหายไป ไม่สำคัญหรอกว่า ขนาดผ้าที่เก็บไว้จะใหญ่หรือเล็ก เชื่อเดียวว่า ผ้าไหมไทยผืนเล็ก ๆ เพียงหนึ่งผืนจะส่งเสียงไปกระตุกกิ่งฟิมให้ดังก้อง เป็นจังหวะอีกรึ จังหวะของวัฒนธรรมไทย ที่จะสืบสานต้นน้ำวัฒนธรรมไทย ไปพร้อม ๆ กับการปั่นด้ายอย่างคงที่ ให้ผ้าลายมัดหมีและลายอื่น ๆ ฟุ่งขึ้นมาจากการ มือคนไทย มาห่มคนไทยไว้จากรุ่นสู่รุ่น ให้คนรุ่นหลังได้ยิ้มภูมิใจถึงรากเหง้า ทางวัฒนธรรมของชาติ ที่ไม่เคยเป็นเมืองขึ้นของใคร แม้สักช่วงเดียวของ ลมหายใจ

เยาวชน จิตอาสา

เพื่อเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ

เยาวชนจิตอาสาเพื่อเรียนรู้ ตามแนวพระราชดำริ

กล่าวรณ ศรีโพธิ์ศิลป์

“...เก็บผักเก็บปลากิน ปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง
ปลูกไม้ผลไว้หลังบ้าน ๒ - ๓ ต้น พอดีจะมีไว้กินเองในครัวเรือน
เหลือจึงนำไปขาย ไม่ฟุ่มเฟือยไปซื้อของแพง ๆ มาใช้...”

พระราชดำรัสเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ ตอนหนึ่งที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตรัสไว้ เพื่อกระตุ้นให้คนไทยรักษา^๑
ชีวิตแบบพอเพียง รู้จักกินรู้จักใช้ ที่สำคัญทรงองค์ทรงอยากรักษาให้คนไทย
นำสิ่งนี้ไปปฏิบัติจนเป็นนิสัย

เยาวชนจิตอาสาเพื่อเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ

เมื่อกลางเดือนมีนาคม ๒๕๕๗ ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการเยาวชนจิตอาสาเพื่อเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ จัดขึ้นโดยสำนักราชเลขาธิการ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยอ่องครร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงใหม่ จึงอยากมาเล่าสู่กันฟัง เพื่อเชื่อชวนให้เยาวชนรุ่นใหม่ให้สนใจศึกษาพระราชดำรัสและนำไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งไม่ใช่เรื่องยากหรือใกล้ตัวเลย

ในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา หลังจากประเทศไทยต่าง ๆ ประสบกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและผลกระทบทางลบจากโลภภัยตัน รวมทั้งการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงทางอากาศ หลักการ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” จึงได้รับความสนใจอีกรั้งหนึ่ง หนึ่งในนั้นคือการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเห็นความจำเป็นของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการดำรงชีวิตโดยยึดหลักความพอเพียง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยอ่องครร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก่อตั้งโดย จากพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ ที่มีพระราชประสงค์จะให้ เป็นศูนย์กลางในการศึกษาทดลองที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคเหนือ และเผยแพร่ แก่ราษฎรให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วยตัวเองต่อไป โดยทำการศึกษาพัฒนา “ป้าไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง” คือ ป้าไม้เพื่อใช้สอย ไม้ผล และไม้เชื้อเพลิง ซึ่งจะอำนวยประโยชน์ในการอนุรักษ์ดิน อนุรักษ์น้ำ คงความชุ่มชื้น และทำให้ พื้นที่ต้นน้ำลำธารอุดมสมบูรณ์

โดยต้นทางเป็นการศึกษาสภาพพื้นที่ป่าไม้ต้นน้ำลำธาร ขณะที่ปลายทางเป็นการศึกษาด้านการประมงตามอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ผสมกับการศึกษาด้านการเกษตรกรรม ด้านปศุสัตว์และโคนม และด้านเกษตรอุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นศูนย์ที่สมบูรณ์แบบครบวงจร ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อราษฎรที่จะเข้ามาศึกษา箕ิกรรมต่าง ๆ ในศูนย์ฯ แล้วนำไปใช้ปฏิบัติอย่างได้ผลต่อไป ดังพระราชดำริที่ว่า “ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ทำหน้าที่เสนอแนะ “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” หรืออีกนัยหนึ่งเป็น “สรุปผลการพัฒนา” ที่ประชาชนจะเข้าไปเรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้”

ศูนย์ดังกล่าวจึงเป็นศูนย์ศึกษาที่สมบูรณ์และเป็นตัวอย่างของการนำแนวพระราชดำริไปประกอบอาชีพ จึงได้รับความสนใจจากประชาชนภาคครึ่งและเอกชน และได้มีการจัดการศึกษาดูงานมาโดยตลอด

โครงการเยาวชนริเริ่มมาอย่างไร

นายปริชา ส่งกิตติสุนทร ผู้ช่วยราชเลขาธิการเล่าถึงความเป็นมาของโครงการเยาวชนจิตอาสาเพื่อเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริว่า “แนวคิดนี้เกิดขึ้นเมื่อตอนมีคืนไทยที่อาศัยอยู่สหัสสร เข้าพบท่านราชเลขาธิการกฤษณ์กาญจนกุลชร และได้คุยกับท่านว่า อยากให้มีโครงการที่ทำให้เยาวชนไทยที่โตในต่างประเทศเรียนรู้ขั้นบรรณเนียมประเพณีไทย ซึ่งรวมถึงการใช้ชีวิตตามแนวพระราชดำรัสด้วย”

ท่านราชเลขาธิการจึงริเริ่มโครงการนี้ขึ้น โดยเน้นให้เยาวชนไทยที่โตในต่างประเทศได้ทำกิจกรรมร่วมกับเยาวชนไทยในประเทศไทย เพื่อจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนทัศนคติและความคิดเห็น ซึ่งจะช่วยเปิดโลกทัศน์ของทั้งสองฝ่ายที่สำคัญคืออยากให้เยาวชนได้เรียนรู้หลักการตามแนวพระราชดำริ และได้เห็นการนำพระราชดำริไปใช้จริง ๆ รวมทั้งอยากขัดเกลาให้เด็ก ๆ มีจิตอาสาช่วยชุมชนที่ไปอาศัยด้วย

โครงการนี้จึงมีระยะเวลาถึง ๒๑ วัน โดยแบ่งเป็น ๓ ช่วง คือ ศึกษาดูงานต่าง ๆ ในศูนย์ทั่วทุกห้องไคร์แล็บแบ่งกลุ่มเยาวชนไปอาศัยกับชาวบ้าน อาทิ

บ้านของพ่อจำรูญที่นำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปใช้ บ้านของแม่รัตรีที่ทำการเพาะเห็ด เพื่อจะได้ชีมซับความรู้และวิธีชีวิตของชุมชนที่นำแนวพระราชดำริไปใช้จริง ขณะที่เยาวชนก็ให้คืนกับชุมชนที่ไปอาศัยด้วยการสร้างสิ่งที่ตรงกับความต้องการของชุมชนเป็นสำคัญ อาทิ สร้างบ่อน้ำหรือสร้างห้องสมุดให้จากนั้นก็จะให้เยาวชนแต่ละกลุ่มน้ำสิ่งที่เรียนรู้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อน ๆ

ทั้งหมดนี้เป็นการเรียนรู้ภายใต้ ๓ หลักการ คือ การสอนให้เยาวชนเข้าใจการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ การเห็นชุมชนนำแนวพระราชดำรินำไปประกอบอาชีพ และการมีจิตอาสา

ที่ผ่านมา สำนักราชเลขานธิการได้จัดทำโครงการดังกล่าวไปแล้ว ๑ ครั้ง ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๒ ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๗ มีนาคม – ๔ เมษายน ๒๕๕๗ โดยกรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ได้ช่วยประสานไปยังสถานเอกอัครราชทูตไทยและสถานกงสุลใหญ่ในต่างประเทศ

เพื่อให้ช่วยประชาสัมพันธ์เชิญชวนเยาวชนไทย และได้นักศึกษาไทยที่โตในต่างประเทศ ๓ คน คือ น้องสุวัตรา ถาวร อายุ ๒๔ ปี จากอสเตรเลีย น้องพิมพ์варี คชินธร อายุ ๒๑ ปี จากสหราชอาณาจักร และน้องอนันวิภา วงศ์สกุล อายุ ๑๙ ปี จากนิวซีแลนด์

นายเสข วรรณเมธิ อธิบดีกรมสารนิเทศ กล่าวระหว่างเข้าร่วมพิธีเปิดโครงการสืบสานองค์ความรู้ ต่างชาติกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ว่า ต่างชาติทรงชื่นชมพระองค์ท่าน เพราะมีโอกาสเรียนรู้โครงการตามแนวพระราชดำริที่ถูกเผยแพร่โดยสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ไทยทั่วโลก ผ่านการจัดนิทรรศการและนำเสนอมาศึกษาดูงาน หลายประเทศได้นำหลักการอนุรักษ์ผืนป่าธรรมชาติ และการพัฒนาที่สมดุลไปปรับใช้แล้วอาทิ สปป.ลาว ภูฏาน และสวaziceland

อธิบดีเสขกล่าวด้วยว่า ความชื่นชมต่อแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังเป็นที่ประจักษ์ชัดผ่านการที่นายโคฟี่ อันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าฯ ถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ ซึ่งเป็นรางวัลชั้นแรกของ

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ เมื่อปี ๒๕๔๙ จึงหวังว่าเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการจะยังเป็นดงยุวทูตที่จะนำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริไปเผยแพร่ขยายต่อทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศด้วย

ความเห็นของเยาวชนต่างแดนครอบครัวโครงการ

ถึงแม้ว่าอากาศที่ศูนย์หัวย้อยของไครร์ในเดือนมีนาคมจะร้อนมากเฉลี่ยถึง ๔๐ องศา แต่นักศึกษาทุกคน ทีมงานจากสำนักราชเลขาธิการ และเจ้าหน้าที่จากศูนย์หัวย้อยของไครร์ ก็ตั้งใจและทุ่มเทกับโครงการนี้อย่างเต็มที่ ในช่วงของการเรียนรู้หลักการของการพื้นฟูป่า ผู้ช่วยราชเลขาธิการได้ร่วมเดินป่าและบรรยายให้นักศึกษาฟังถึงวิธีอนุรักษ์ปืนป่า ขณะที่ผู้เขียนก็ถือโอกาสพูดคุยกับเยาวชนไทยที่เข้าร่วมโครงการไปพร้อม ๆ กัน

น.ส.สุภัตรา ถาวร (ญู) อายุ ๒๔ ปี ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยอสเตรเลียน แผนชั้นเนล ยูนิเวอร์ซิตี้ (เออีนญู) สาขาอาเซียแปซิฟิกใต้ น้องญูเล่าว่า ตั้งแต่เด็กก็เติบโตมาในบ้านที่มีพระบรม-ราชาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพาะะคุณพ่อและคุณแม่เคารพรักพระองค์อย่างมาก เมื่อเข้ามามหาวิทยาลัยและได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปกครองและการพัฒนาของไทย ทำให้มองเห็นว่าสืบท่องต่างชาติและนักวิชาการเน้นการเขียนถึงสถาบันเพียงแต่แห่งหนึ่ง แต่ตนเห็นว่านักวิชาการต่างชาติควรหันมามอง ศึกษา และเขียนถึงเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการตามแนวพระราชดำริ ซึ่งถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาให้มากขึ้น

หลังเข้าร่วมโครงการฯ แล้ว น้องญูตั้งใจที่จะไปอธิบายให้เพื่อน ๆ ต่างชาติที่ไม่เข้าใจวัฒนธรรมไทย ให้เข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การมาเข้าร่วมโครงการยังทำให้มีโอกาสได้พบและแลกเปลี่ยนมุมมองกับเพื่อน ๆ ทำให้เห็นว่าไม่ว่าจะพื้นฐานเป็นอย่างไร ทุกคนก็มีมุมมองที่เป็นประโยชน์ได้

น.ส.พิมราลี คงชินธร (น้ำหวาน) อายุ ๒๑ ปี ปัจจุบันศึกษาเป็นทันตแพทย์ ควบคู่ไปกับวิชาชีววิทยาทางทะเลที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ เห็นว่าโครงการเยาวชนฯ เป็นโครงการที่ดีมาก และเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กไทยที่โถในต่างประเทศนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปบอกต่อ และยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วย

น้ำหวานบอกว่าเมื่อกลับไปสหราชอาณาจักร จะไปเล่าให้เยาวชนรุ่นเดียวกันฟัง เพราะเห็นว่าโครงการมีความเป็นเอกลักษณ์พิเศษและน่าสนใจ พระประเทศอื่นไม่มีพระมหา kaziriy ที่ทรงเป็นนักพัฒนา อีกทั้งการได้มาระดับนี้ วิถีชีวิตรากฐานก็เป็นโอกาสที่ทำให้ได้ทั้งความรู้และลงมือทำจริง ทั้งยังได้สัมผัส วิถีชีวิตรายการที่ชุมชนมีความรักใคร่และอยู่กันอย่างเอื้อเฟื้อแผ่ด้วย

ขณะที่ น.ส.อนันติภา วงศ์สกุล (แอน) อายุ ๑๙ ปี ศึกษาอยู่ที่สถาบันอีโอดี ประเทศไทยนิวซีแลนด์ ซึ่งผู้ปกครองได้พยายามไปตั้งรกรากที่ประเทศไทยนิวซีแลนด์ประมาณ ๕ ปีแล้ว เล่าว่า ได้เห็นใบสมัครเข้าร่วมโครงการที่วัดไทย เมื่อมาร่วมโครงการก็เห็นว่า่าน่าสนใจและทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการไปอาศัยอยู่กับชาวบ้าน

เยาวชนจิตอาสาเพื่อเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ : ๒๘

น้องแอนบอกว่าจะนำประสบการณ์และความรู้กลับไปถ่ายทอดให้ชุมชนไทยที่นิวซีแลนด์ฟัง เพื่อนหลายคนจะได้เห็นว่า หลักการแนวพระราชดำริสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ น้องแอนยังยินดีที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในโครงการและรับจะเป็นอีกคนที่จะนำเอาพระราชดำริและงานมากมายที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทำไปเล่าให้เพื่อน ๆ พึงอึกด้วย

ความเห็นของเยาวชนไทยที่เข้าร่วมโครงการ

น.ส.รสมิญา สามารถ หรือน้องโรส อายุ ๒๑ ปี นักศึกษาสาขาวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยปตานี บอกว่าได้ทราบเรื่องโครงการฯ จากครุ่นพิทีเคยเข้าร่วมโครงการฯ มาแล้ว และรู้สึกยินดีที่ได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งของโครงการฯ ด้วยตนเอง น้องโรสบอกด้วยว่าอย่างให้จัดโครงการรูปแบบอย่างนี้ที่ภาคใต้บ้าง เพราะเห็นว่าเยาวชนที่ภาคใต้ไม่มีโอกาสในการนัก การเข้าร่วมโครงการฯ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ศิษย์ และทำให้ได้เปิดรับข้อมูลรวมถึงความรู้ใหม่ ๆ ด้วย

น้องโรสได้เล่าให้ฟังเพิ่มเติมหลังจากที่ได้ไปอาศัยอยู่กับบ้านแม่راتรีซึ่งเพาะเห็ดเศรษฐกิจขายว่า การได้ไปอยู่กับแม่راتรีทำให้เห็นว่า การดำรงชีวิตบนพื้นฐานความพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ทำให้ครอบครัวของแม่راتรี

มีรายได้พอจะหาเลี้ยงครอบครัว ทั้งยังมีเงินเหลือเก็บออมไว้ใช้ในยามจำเป็น ครอบครัวของแม่ร่าตีก็มีความสุขจากการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว เเต่มีไปด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งน้องโรสบอกว่าโชคดีมากที่ได้มาสัมผัสด้วยตนเอง น้องโรสยังเสนอโครงการป้ายบอกทางสู่แสลงธรรมซึ่งบอกทางไปวัดให้แก่ผู้เดินทางผ่าน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่ให้ประโยชน์กับชุมชนอีกด้วย

การน้อมนำพระราชดำริ sama ใช้ในชีวิตประจำวัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เคยมีพระบรมราโชวาท เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ความว่า “การช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพและตั้งตัว ให้มีความพอกิน พอกใช้ก่อนอื่นเป็นพื้นฐานนั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึงตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าระดับที่สูงขึ้นต่อไปโดยแน่นอน ส่วนการถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญให้ค่อยเป็นไปตามลำดับ ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังและประหยัดนั้น เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอน บริบูรณ์ เพราะหากไม่กระทำด้วยความระมัดระวัง ย่อมจะหวังผลเต็มเม็ดเต็มหน่วยได้โดยยาก”

เยาวชนจิตอาสาเพื่อเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ : ๓๑

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของโครงการฯ นักเรียนกว่า ๓๐ ชีวิต ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ ได้กลับมาร่วมตัวกันอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเรียนรู้และความรู้สึก ทุกคนต่างแสดง ความยินดีที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ น้องคนหนึ่งบอกว่า “สิ่งที่ได้เรียนรู้มา ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือความรู้ในการอนุรักษ์ป่า ประสบการณ์การ เพาะเต็ตและการเลี้ยงกบเพื่อการเกษตร แม้แต่การที่พากเราช่วยกันซ้อมแซม ฝ่ายเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บน้ำของชุมชน ก็มีความสำคัญ แต่ไม่สำคัญ เท่ากับการที่เราได้เรียนรู้การอยู่อย่างพอ มี พอกิน อยู่อย่างมีความสงบ สามารถพึงตนเองได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันของ ทุกคนได้”

เมื่อได้ฟังความรู้สึกเช่นนี้ของเยาวชน ก็อดทำให้คิดไม่ได้ว่าพากเราต้อง หันมาย้อนดูตัวเองว่า ปัจจุบันเราได้น้อมนำพระราชดำริมาใช้ในการประกอบ อาชีพและการปฏิบัติหน้าที่มากน้อยเพียงไร

๔ เมษายน ๒๕๕๗ วันสากลแห่งการรณรงค์ การดำเนินงาน ด้านทุ่นระเบิด

INTERNATIONAL DAY
FOR MINE AWARENESS

.....
บพความประชาสมพันธ์โดย
ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ
ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ตามมติที่ประชุมสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ ๖๐ ได้ประกาศให้วันที่ ๔ เมษายน ของทุกปี เป็นวันรณรงค์การดำเนินงานด้านทุ่นระเบิดสากล (International Day for Mine Awareness and Assistance in Mine Action) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้รัฐภาคีของอนุสัญญาห้ามทุ่นระเบิดสังหารบุคคล จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ทั่วโลกได้ตระหนักรถึงปัญหาทุ่นระเบิด และภัยอันตรายจากทุ่นระเบิด

หลายคนอาจจะเคยได้ยินข่าวการเหยียบทุ่นระเบิดของประชาชน หรือทหารตามแนวชายแดน จนทำให้บุคคลเหล่านั้นเสียชีวิตหรือทุพพลภาพ แต่จะมีใครรู้บ้างว่าปัญหาทุ่นระเบิดของไทยมีสถานะอย่างไร และรัฐบาลไทยได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง

ทุ่นระเบิดสั่งหารบุคคล (Anti-personnel landmine) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “ทุ่นระเบิด” เป็นอาวุธที่ฝังอยู่ใต้พื้นดิน และใช้ในการสู้รบเพื่อการป้องกันตนเอง ได้รับการออกแบบให้ระเบิดเมื่อบุคคลปราศจากตัวเข้าใกล้หรือสัมผัสโดยไม่มีการเจาะจงเป้าหมาย และจะทำให้บุคคลหนึ่งคนหรือมากกว่า บาดเจ็บ ทุพพลภาพหรือถึงขั้นเสียชีวิต

ปัญหาทุ่นระเบิดในประเทศไทยเป็นผลสืบเนื่องมาจากการณ์ความขัดแย้งในอดีตที่ผ่านมา ทั้งจากความขัดแย้งในประเทศเพื่อนบ้านและจากความไม่สงบบริเวณแนวชายแดน และนำไปสู่การวางทุ่นระเบิดไว้ในพื้นที่ดังกล่าว โดยมีพื้นที่เสี่ยงภัยรวม ๒๗ จังหวัด มีประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยเหล่านี้จำนวนกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน ปัจจุบันยังคงมีพื้นที่เสี่ยงภัย

เหลืออีก ๑๙ จังหวัด ที่ได้รับผลกระทบจากทุ่นระเบิด นอกจาความไม่ปลอดภัย ในชีวิตของประชาชนแล้ว ปัญหาทุ่นระเบิดยังส่งผลกระทบต่อการทำนาหากิน ของประชาชนด้วย เพราะต้องสูญเสียโอกาสในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ เพื่อการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ และเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ตราบใดที่ยังคงมีทุ่นระเบิดตกค้างและฝังอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ย่อมส่งผล ให้การพัฒนาพื้นที่นั้น ๆ โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจเป็นไปอย่างล่าช้าและ ยากลำบาก

รัฐบาลไทยตระหนักถึงภัยอันตรายและความสำคัญของปัญหาทุ่นระเบิด และเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา จึงได้ลงนามในอนุสัญญา ว่าด้วยการห้ามใช้ สะสม ผลิตและโอน และการทำลายทุ่นระเบิดสังหาร บุคคล หรือเริ่กสั่น ๆ ว่า อนุสัญญาห้ามทุ่นระเบิดสังหารบุคคล เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๐ ณ กรุงอตตawa ประเทศแคนาดา เพื่อร่วมกับประเทศ ระหว่างประเทศในการลดผลกระทบด้านมนุษยธรรมต่อการใช้อาวุธนิดนี้ อนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้กับประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ และนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานทุ่นระเบิด เพื่อมนุษยธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมเป็นกรรมการฯ และ ได้มอบหมายให้กองบัญชาการกองทัฟไทย จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิด แห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติงานทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับทุ่นระเบิด เพื่อมนุษยธรรม ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๓ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชรากษสานติคุณทร์ได้เสด็จฯ เป็นองค์ประธาน ในพิธีเปิดอาคารศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุดในขณะนั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นองค์อุปถัมภ์

การเข้าเป็นรัฐภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวเป็นโอกาสอันดีที่จะได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับประเทศอื่น ๆ ที่ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน ได้ทราบแนวทางการปฏิบัติที่ประเทศอื่นใช้ดำเนินการได้ผล เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย รวมทั้งเป็นการแสวงหาความช่วยเหลือและความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาทุ่นระเบิดให้เป็นไปตามเจตนาการณ์ของอนุสัญญา ในขณะเดียวกันการเข้าเป็นรัฐภาคีของอนุสัญญา ยังหมายถึงการที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญา ด้วยได้แก่ การทำลายทุ่นระเบิดในครอบครอง การเก็บกู้ทุ่นระเบิด การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิด และการให้ความรู้/แจ้งเตือนเกี่ยวกับอันตรายและวิธีป้องกันภัยจากทุ่นระเบิด

การปฏิบัติตามพันธกรณีจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงาน ออาทิ หน่วยงานด้านความมั่นคง ด้านการต่างประเทศ ด้านสาธารณสุข ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การศึกษา การประชาสัมพันธ์ และหน่วยงานระดับท้องถิ่น เป็นต้น โดยมี ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย (ศทช.ศบท.บก.ทท.) เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานและกำกับดูแลงานด้านทุ่นระเบิด สำหรับกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะมีบทบาทในการสนับสนุนการทำงานในมิติต่าง ๆ ตามพันธกรณี ซึ่งประเทศไทยจะต้องรายงานผลการดำเนินงานด้านทุ่นระเบิดต่อเลขาริการสหประชาชาติภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ของทุกปี ดังนี้

พื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากหุ่นระเบิด

๑. การเก็บกู้ทุ่นระเบิด ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเก็บกู้ทุ่นระเบิด มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการเก็บกู้ โดยมีหน่วยปฏิบัติการทุ่นระเบิดด้านมนุษยธรรม (นปท.) กระจายอยู่ใน ๔ พื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ตามแนวชายแดน มีการดำเนินงานเก็บกู้ทุ่นระเบิดอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนให้กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) เข้าร่วมปฏิบัติงานในบางพื้นที่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีการสำรวจพื้นที่ซึ่งอาจมีทุ่นระเบิดตกค้าง พบร่องมีจำนวนประมาณ ๒,๕๖๐ ตารางกิโลเมตร ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย และหน่วยปฏิบัติการทุ่นระเบิดด้านมนุษยธรรมได้ดำเนินการปรับลดพื้นที่อันตรายดังกล่าวด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งดำเนินการเก็บกู้ทุ่นระเบิดอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งกล้ายเป็นพื้นที่ปลอดภัยจำนวนประมาณ ๒,๐๓๗ ตารางกิโลเมตร ทั้งนี้ยังคงเหลือพื้นที่ที่จะต้องเก็บกู้ทุ่นระเบิดต่อไปอีกประมาณ ๕๒๓ ตารางกิโลเมตร ใน ๑๙ จังหวัด

หลังจากที่อนุสัญญา มีผลบังคับใช้กับประเทศไทยแล้ว ได้มีการกำหนดให้ประเทศไทยต้องเก็บกู้ทุ่นระเบิดให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๒ ซึ่งศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เร่งดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง

แต่เนื่องจากการดำเนินการเก็บกุ้กทุ่นระเบิดนั้นเป็นภารกิจที่ยากลำบาก มีความเสี่ยงสูง ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ ภูมิประเทศมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากเมื่อครั้งที่มีการวางทุ่นระเบิดในพื้นที่เมื่อมีการสูรับ อาทิ มีต้นไม้เล็กใหญ่ปุกคลุมอยู่เต็มบริเวณ เป็นต้น จึงส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการเก็บกุ้กทุ่นระเบิดได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น ประเทศไทยจึงขอขยายระยะเวลาการเก็บกุ้กทุ่นระเบิดออกไปอีก ๙ ปีครึ่ง โดยมีกำหนดเวลาใหม่ ที่ต้องดำเนินการเก็บกุ้กทุ่นระเบิดให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑

นอกจากภารกิจการเก็บกุ้กทุ่นระเบิดให้หมดแล้ว อนุสัญญาฯ ยังได้กำหนดให้รัฐภาคีต้องทำลายทุ่นระเบิดที่มีอยู่ในคลังอีกด้วย ซึ่งประเทศไทยได้ดำเนินการทำลายทุ่นระเบิดที่เก็บสะสมไว้จนหมดสิ้นตามพันธกรณีแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖

๒. การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิด ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิดที่อยู่ในฐานข้อมูลจำนวน ๑,๓๒๘ คน การดำเนินงานด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิดของประเทศไทย มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง การให้ความช่วยเหลือ กรณีฉุกเฉิน การให้บริการทางการแพทย์ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางกาย การให้สวัสดิการเบื้องต้น รวมทั้งการฝึกอาชีพให้กับผู้ประสบภัยเพื่อให้สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ公民การ รองรับ หน่วยงานหลักที่ดำเนินการดังกล่าวนั้นคือ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงแรงงาน รวมทั้งกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ที่เกี่ยวข้อง โดยมี ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการ ทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นหน่วยงานหลักในการประสาน การดำเนินงาน

Landmine found in Thailand

Anti-Personel (AP)

ทุ่นระเบิดที่พบในไทย

POMZ

Anti-Tank (AT)

๓. การให้ความรู้และแจ้งเตือนเกี่ยวกับอันตรายและวิธีป้องกันภัยจากทุ่นระเบิด ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการทางทหารกองบัญชาการกองทัพไทย และกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) มีความพยายามเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายและวิธีป้องกันภัยจากทุ่นระเบิด โดยเน้นในพื้นที่ตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา และชายแดนไทย-พม่า โดยจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนเพื่อให้ความรู้

เกี่ยวกับวิธีป้องกันภัยจากทุ่นระเบิด รวมถึงการติดป้ายแจ้งเตือนในพื้นที่เสี่ยงภัย ปัจจุบันมีผู้ฝ่ายการฝึกอบรมดังกล่าวจำนวนมากกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน

จำนวนผู้ประสบภัยลดลงในทุก ๆ ปี เนื่องมาจากการพยายามในการเก็บกู้และการรณรงค์แจ้งเตือนให้ประชาชนทราบถึงอันตรายของทุ่นระเบิดมากขึ้น หลายคนอาจรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาทุ่นระเบิด และอาจดูเหมือนว่าปัญหานี้มีความสำคัญน้อยกว่าปัญหาอื่น ๆ ของประเทศ แต่ความจริงแล้วปัญหาทุ่นระเบิดมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าปัญหาอื่น ๆ เนื่องจากยังคงมีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยทุก ๆ วัน ซึ่งเป็นปัญหาที่มีนานกว่า ๓๐ ปี ดังนั้น ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย จึงได้

มุ่งมั่นทุ่มเทให้กับการเก็บกู้ทุ่นระเบิดอย่างต่อเนื่องนานกว่า ๑๐ ปี แต่ก็ยังคง มีทุ่นระเบิดที่ต้องเก็บกู้อยู่อีกจำนวนมาก การระดมทรัพยากรและการเสริมสร้าง ขีดความสามารถให้แก่ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการ ทางทหาร กองบัญชาการกองทัฟไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นไม่เพียงแต่การปฏิบัติตามพันธกรณี แต่ยังช่วยให้สามารถพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ชายแดนได้ต่อไป โดยพยายามที่จะเร่งรัดการดำเนินการให้มีผลคือบหน้าที่เป็นรูปธรรม ที่ผ่านมาศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ได้ร่วมมือกับกระทรวงการต่างประเทศในการแสวงหาความร่วมมือและการสนับสนุน การปฏิบัติงานเก็บกู้ทุ่นระเบิดจากต่างประเทศ โดยมีประเทศไทยให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศไทย อาทิ ญี่ปุ่น นอร์เวย์ แคนาดา และสหรัฐอเมริกา

ปัญหาทุ่นระเบิดเป็นปัญหาด้านมนุษยธรรมที่ควรจะได้รับการยกระดับ ความสำคัญ การปฏิบัติตามพันธกรณียोงจึงสามารถถ่่งเสริมภาพลักษณ์ ของประเทศไทยในสายตาชาวโลกว่าประเทศไทย ในฐานะประเทศที่ดำเนินการลดล้างและไม่ใช่ทุ่นระเบิดสังหารบุคคล และที่สำคัญคือ เป็นผลดีต่อความปลอดภัยของประชาชนตามแนวชายแดน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันเร่งสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาทุ่นระเบิดให้แพร่ขยาย ออกไปในวงกว้าง เพื่อให้ปัญหานี้ได้รับความสนใจ และได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

วันสากลแห่งการรณรงค์การดำเนินงานด้านทุ่นระเบิด ซึ่งตรงกับวันที่ ๔ เมษายน ของทุกปี จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะระดมเตือนให้คนไทยไม่ลืมว่า ปัญหาทุ่นระเบิดนี้ ยังคงส่งผลกระทบร้ายแรงต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของ ประชาชนตามชายแดนมากกว่า ๓๐ ปี เรายังเป็นอย่างยิ่งว่า การได้เห็นพื้นที่ อันตรายจากทุ่นระเบิดตกค้างกลایเป็นพื้นที่ที่กินที่ปลดภัยและอุดมสมบูรณ์ คงจะไม่เป็นเพียงแค่ความฝัน ถึงเวลาแล้วที่พวกเราจะต้องร่วมแรงร่วมใจกัน สร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนคนไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อันตราย ตามแนวชายแดน ☺

ไทยกับอนุสัญญาฯด้วยการ
**ห้ามใช้ ৎศสม
ผลิต โอน
และการทำลาย**

ทุนระเบิดสั่งหารบุคคล

อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้ สะสม ผลิต โอน และการทำลายทุ่นระเบิดสั่งหารบุคคล

(Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling,
Production and Transfer of Anti-personnel Mines and on Their
Destruction หรือ Mine Ban Convention หรือ Ottawa Convention)

ปัจจุบันมี ๑๖๑ รัฐภาคี พันธกรณีที่สำคัญของอนุสัญญา ได้แก่

๑. ไม่ใช้ พัฒนา ผลิต และสะสม จัดเก็บ และโอนทุ่นระเบิดสั่งหารบุคคลไปให้ผู้ใด ทั้งทางตรงและทางอ้อม

๒. ทำลายทุ่นระเบิดสั่งหารบุคคลที่เก็บสะสมไว้ในคลังทั้งหมดภายใน ๔ ปี หลังจากอนุสัญญา มีผลบังคับใช้

๓. เก็บกู้และทำลายทุ่นระเบิดสั่งหารบุคคลที่ฝังอยู่ในพื้นดินภายใน ๑๐ ปี หลังจากอนุสัญญา มีผลบังคับใช้

๔. ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิดสั่งหารบุคคลทั้งทางการแพทย์ การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ การฝึกและการพัฒนาศักยภาพ การจัดหาอาชีพ เพื่อให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตได้อย่างปกติในสังคม

๕. ให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายและวิธีป้องกันภัยจากทุ่นระเบิดสั่งหารบุคคล (Mine Risk Education-MRE)

ไทยเป็นหนึ่งใน ๘๗ ประเทศ ที่ได้รับผลกระทบจากภัยทุ่นระเบิดสังหารบุคคล และเป็น ๑ ใน ๒๖ ประเทศ ที่มีผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิดจำนวนมากจากการสำรวจอย่างไม่เป็นทางการล่าสุดพบว่า มีผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิดทั้งหมดประมาณ ๑,๓๒๘ คน ทั่วประเทศ

ประเทศต่าง ๆ ได้เริ่มประชุมที่กรุงอโศกตาวา เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๓๙ เพื่อหารือแนวทางยกร่างความตกลงระหว่างประเทศไทยที่จะห้ามการใช้ทุ่นระเบิดสังหารบุคคล เป็นการเริ่มต้นกระบวนการที่เรียกว่า Ottawa Process ซึ่งไทยได้เข้าร่วมกระบวนการหารือและจัดทำอนุสัญญาฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มต้น อนุสัญญาได้รับการรับรองจากประเทศไทยที่เข้าร่วมกระบวนการอโศกตาวาในเดือนกันยายนปี ๒๕๔๐ ที่กรุงอสโล ประเทศนอร์เวย์ และได้เปิดให้ลงนามเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๐ ที่กรุงอโศกตาวา ประเทศไทยเป็น ๑ ใน ๑๗๒ ประเทศที่ได้ร่วมลงนามอนุสัญญา ในวันเดียวกันนั้นด้วย ไทยให้สัตยาบันต่อนุสัญญา เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ โดยเป็นรัฐภาคีประเทศไทยแรกจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นลำดับที่ ๕๓ ของโลกที่ให้สัตยาบัน อนุสัญญา มีผลบังคับใช้กับไทยตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นมา

เพื่อให้การปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญา เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ รัฐบาลไทยได้แต่งตั้ง “คณะกรรมการดำเนินงานทุนระเบิดเพื่อมนุษยธรรม” โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และได้แต่งตั้งคณะกรรมการด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการคาดลังและเก็บ搜หุ่นระเบิด ด้านอำนวยการติดตามผลงานและประเมินผล ด้านการแจ้งเตือน ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ประชาชน ด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และด้านการประสานงานกับต่างประเทศ และจัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการทุนระเบิดแห่งชาติ” (ศพช.) เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาทุนระเบิดสังหารบุคคล

บทบาทไทยในเวทีระหว่างประเทศ

ในฐานะรัฐภาคีและประเทศที่มีบทบาทเข้าร่วมการเจรจากร่างอนุสัญญา มาตั้งแต่ต้น ไทยได้มีบทบาทที่สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องในการสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินการตามอนุสัญญา และผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อให้พันธกรณีของอนุสัญญา ได้รับการปฏิบัติตามและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีส่วนช่วยยกระดับบทบาทไทยในเวทีระหว่างประเทศได้อย่างสำคัญ ได้แก่

ไทยกับอนุสัญญาฯด้วยการทำท้ามใจ สม. ผลิต โอน : ๔๙
และการทำลายทุนระเบิดสังหารบุคคล

• ไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาห้ามทุนระเบิดสั่งหารบุคคล ครั้งที่ ๕ (5MSP) เมื่อวันที่ ๑๕ – ๑๙ กันยายน ๒๕๔๖ ที่กรุงเทพฯ และในช่วงที่ไทยทำหน้าที่ประธาน 5MSP ระหว่างปี ๒๕๔๖ – ๒๕๔๗ ไทยได้มีบทบาทโน้มนำให้ประเทศที่ยังไม่ได้เป็นรัฐภาคีอนุสัญญา เข้าร่วมเป็นภาคี (Universalising of the Convention) และเชื่อมโยงเรื่องการดำเนินงานด้านทุนระเบิดกับมิติด้านการพัฒนา เนื่องจากชุมชนสามารถพัฒนาและใช้ประโยชน์จากพื้นที่ได้ภายหลังการเก็บกู้ทุนระเบิดแล้วเสร็จ

• ในปี ๒๕๔๒ ไทยเป็นประธานร่วมกับเบลเยียม ในคณะกรรมการด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการผนวกร่วมกลับคืนสู่สังคม (Standing Committee on Victim Assistance and Social Reintegration) นอกจากนี้ในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ ด้วยระเบิดสั่งหารบุคคลครั้งที่ ๑๒ (12 MSP) ระหว่างวันที่ ๓-๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ ที่นครเจนีวา สมาพันธ์รัฐสวัสดิ์ หน่วยงานของไทยที่เป็นฝ่ายปฏิบัติทั้งภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนได้ร่วมกันจัดกิจกรรมคู่ขนาน (side event) เรื่องการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุนระเบิดของไทย ภายใต้หัวข้อ “Like, Comment and Share: Thailand’s Experience in Victim Assistance” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุนระเบิดของไทย และเพื่อประชาสัมพันธ์ความพร้อมของไทยในการให้ความช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ ด้านนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการแพทย์ฉุกเฉินและการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

• ในปี ๒๕๔๔ ไทยเป็นประธานร่วมกับแคนาดาในคณะกรรมการด้านสถานะทั่วไปและการดำเนินการตามอนุสัญญา (Standing Committee on General Status and Operation)

- ไทยเป็นประธานร่วมกับเอลเบเนียในปี ๒๕๕๕ และเอกสารดอร์ ในปี ๒๕๕๖ ในคณะกรรมการด้านทรัพยากร ความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือ (Standing Committee on Resources, Cooperation and Assistance) โดยผลการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่

- การผลักดันให้จัดทำฐานข้อมูลด้านทรัพยากรและการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ Platform for Partnership ซึ่งฝ่ายเลขานุการอนุสัญญา ได้จัดทำฐานข้อมูลนี้เป็นส่วนหนึ่งของเว็บไซต์ของอนุสัญญา <http://www.apminebanconvention.org/platform-for-partnerships/>

ไทยกับอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้ สมมติ ผู้ติด โอน : ๕๑ และการทำลายทุนระเบิดสังหารบุคคล

- เมื่อวันที่ ๒๓ – ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Bangkok Symposium on Enhancing Cooperation and Assistance: Building Synergy towards Effective Anti-Personnel Mine Ban Convention เพื่อระดมสมองหาแนวทางเพิ่มพูนความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างประเทศในการเก็บกู้ทุ่นระเบิดสังหารบุคคล และการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของอนุสัญญาห้ามทุ่นระเบิดสังหารบุคคล

ล่าสุดคณะกรรมการไทยได้เข้าร่วมการประชุมทบทวนอนุสัญญาห้ามทุนระเบิดสังหารบุคคล ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ ณ กรุงมาบูโต สาธารณรัฐโมซัมบิก และได้จัดกิจกรรมคุ่ขานาเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุนระเบิดภายในตัวหัวข้อ “Thailand Landmine Survivors : Journey from 2003-2013” เป็นนิทรรศการภาพถ่ายที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตของผู้ประสบภัยที่ได้รับความช่วยเหลือ ซึ่งประเทศไทยได้ผ่านมาก

การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุนระเบิดไว้กับหลักประกันสุขภาพและสิทธิ公民พิการของไทย และได้รับการยกย่องเป็นตัวอย่างในรายงานของฝ่ายเลขานุการของอนุสัญญา เรื่อง Five Key Examples of the Role of Mine Action in Integrating Victim Assistance into Broader Frameworks ด้วย

ไทยกับการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญา

ในฐานะรัฐภาคีไทยยืนมั่นที่จะดำเนินการตามพันธกรณีของอนุสัญญา ทุกข้ออย่างจริงจัง ไทยมิได้ใช้ พัฒนา ผลิตหรือสะสมทุนระเบิดสังหารบุคคล

และได้ทำลายทุ่นระเบิดที่เก็บสะสมในคลังจนหมดสิ้นตามพันธกรณีอนุสัญญาฯ แต่ยังคงมีเหลือไว้เพื่อใช้ในการฝึกทางทหารจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นการดำเนินการตามข้อบที่ ๓ (ข้อยกเว้น) ของอนุสัญญาฯ

สำหรับการเก็บกู้ทุ่นระเบิด ขณะนี้ไทยยังดำเนินการอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีทุ่นระเบิดหลงเหลืออยู่ใน ๑๙ จังหวัด และยังให้การดูแลช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิดให้ได้รับการช่วยเหลือทางการแพทย์ การฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถกลับมาดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

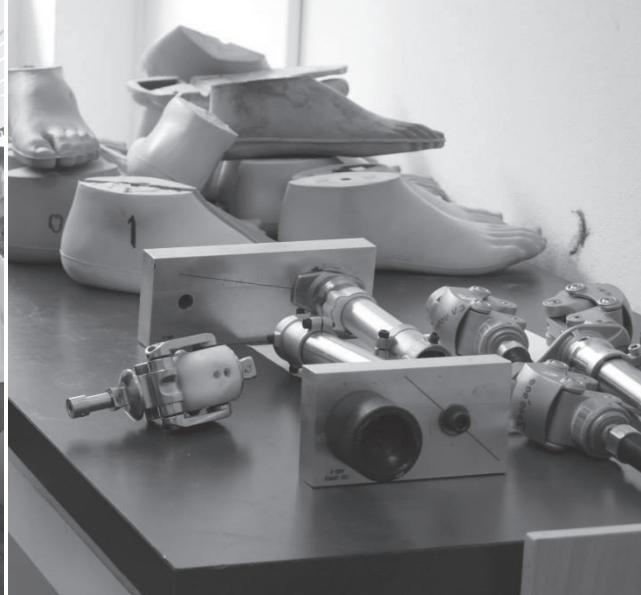
การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย: งานปิดทองหลังพระ

การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยของไทยเป็นที่ยอมรับในระดับระหว่างประเทศ และได้รับการบรรจุไว้ในรายงาน Five Key Examples of the Role of Mine Action in Integrating Victim Assistance into Broader Frameworks (ค.ศ. ๒๐๑๓) จัดทำโดยฝ่ายเลขานุการของอนุสัญญาห้ามทุ่นระเบิดสังหารบุคคล เนื่องจากในภาพรวมการดำเนินงานของไทยในด้านนี้มีความก้าวหน้าอย่างมาก การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิดของไทยไม่ได้เป็นภารกิจที่แยกออกจากเป็นการเฉพาะ แต่ผ่านกระบวนการรวมไว้ในภาพรวมของการให้ความช่วยเหลือผู้พิการและการให้บริการ

การแพทย์ฉุกเฉิน โดยมีพระราชนูญสิ่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับแก้ไข เป็นกลไกด้านกฎหมายที่สำคัญ นอกจากนี้ ยังดำเนินการในเรื่องอื่น ๆ ตามพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิผู้พิการ (Convention on the Right of Person with Disabilities) ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อขอจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการทุกรูปแบบ ทั้งในด้านกฎหมาย การปกครอง และการปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อประกัน

ไทยกับอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้ สมมติ ผลิต โอน และการทำลายทุนระเบิดสังหารบุคคล : ๕๕

นายสุปัน โคงตะ หัวหน้าหน่วยขาเทียม โรงพยาบาลอรัญประเทศ

การเข้าถึงความช่วยเหลือและการได้รับสิทธิต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกันของผู้พิการ ปัจจุบันการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุนระเบิดของไทยยังให้ความสำคัญกับการยกระดับการมีส่วนร่วมของผู้ประสบภัยในการกำหนดแนวทางการให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประสบภัยด้วย

ในระดับประเทศไทย มีผู้ประสบภัยจากทุนระเบิดจำนวนมากที่สุดของไทยคือ จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่อันตรายจากทุนระเบิดจำนวนมากที่ตอกค้างอยู่ภายหลังสถานการณ์ความขัดแย้งบริเวณชายแดน โดยมีหน่วยปฏิบัติการทุนระเบิดด้านมนุษยธรรม ๑ ของศูนย์ปฏิบัติการทุนระเบิดแห่งชาติ เป็นหน่วยที่รับผิดชอบการเก็บกู้ในพื้นที่จังหวัดนี้โดยเฉพาะ ด้วยมีผู้ประสบภัยจำนวนมาก โรงพยาบาลอรัญประเทศจึงเป็นโรงพยาบาลที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการให้ความช่วยเหลือและดูแลพื้นฟูผู้ประสบภัยจากทุนระเบิดเป็นพิเศษ และตั้งอยู่ห่างจากชายแดนไทย-กัมพูชาเพียง ๕ กิโลเมตร ในช่วงที่มีการสู้รบทามนานาชาติเดนอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา

หลายปี แพทย์ทุกคนของโรงพยาบาลจะต้องมีทักษะในการผ่าตัดขา เนื่องจาก มีผู้เหยียบหุ่นระเบิดจำนวนมากเข้ามารับการรักษา แต่ในปัจจุบันการผ่าตัดขา มีสาเหตุมาจากการอื่น เช่น แผลเรื้อรังจากเบาหวาน ในขณะที่จำนวนผู้ประสบภัย จากหุ่นระเบิดลดลงมาก อย่างไรก็ตาม ผู้ที่พิการจากหุ่นระเบิดที่ใช้ขาเทียม หรือ เท้าเทียม ยังคงต้องได้รับการดูแลต่อเนื่อง โรงพยาบาลอรัญประเทศได้ให้บริการ ผลิตและซ่อมขาและฝ่าเท้าเทียมโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔

หน่วยขาเทียมของโรงพยาบาลอรัญประเทศจัดตั้งขึ้นโดยเงินทุนบริจาค ของรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ เป็นอาคารชั้นเดียวแยกจากอาคารหลักของ โรงพยาบาล มีช่างทำขาเทียมประจำ ๓ คน ซึ่งเป็นผู้ประสบภัยจากหุ่นระเบิดด้วย ผู้พิการจะเดินทางมาจากหลายพื้นที่ในบริเวณใกล้เคียงเพื่อมารับบริการ ขาเทียมที่นี่ เนื่องจากความเชี่ยวชาญของช่าง ซึ่งเป็นผู้ที่ใช้ขาเทียมและ เข้าใจความต้องการของผู้สวมใส่ดี นายสุปัน โคงะ หัวหน้าหน่วยขาเทียม เป็นผู้ประสบภัยจากหุ่นระเบิดและได้รับการฝึกอบรมจากองค์กรเอกชนเพื่อ การพัฒนาระหว่างประเทศ และมีประสบการณ์การทำขาเทียมมากกว่า ๓๐ ปี

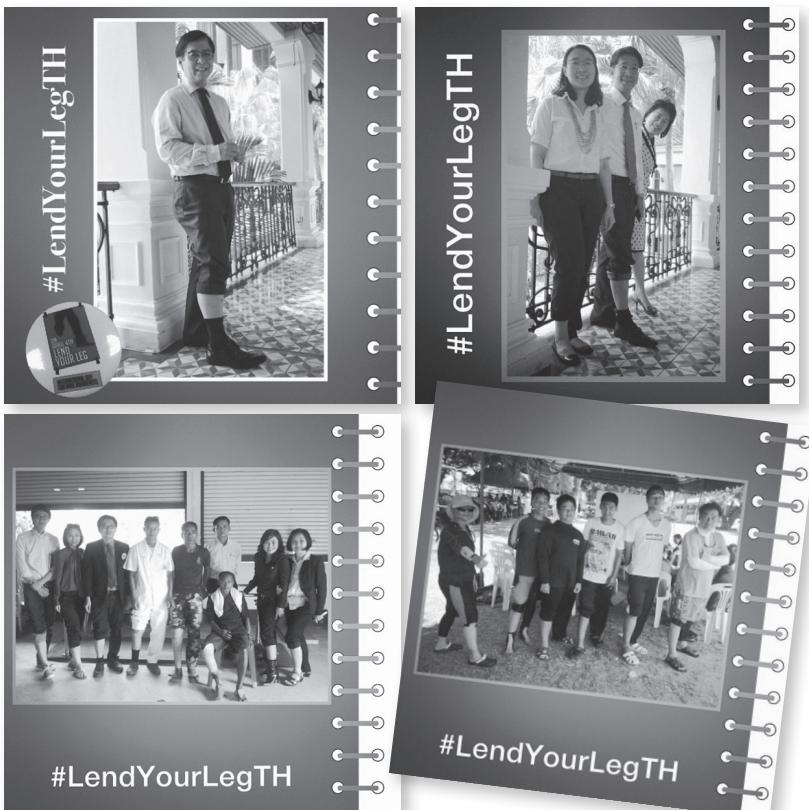
ไทยกับอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้ สมมติ ผลิต โอน และการทำลายหุ่นระเบิดสังหารบุคคล : ๕๗

หน่วยงานที่มีได้รับการจัดสรรเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพอย่างไรก็ตามด้วยข้อจำกัดของงบประมาณของโรงพยาบาลทำให้หน่วยงานที่ยังคงขาดอุปกรณ์ที่สำคัญคือเครื่องดูดฝุ่นขนาดใหญ่ ซึ่งมีความสำคัญยิ่งสำหรับช่างทำความสะอาด เนื่องจากในกระบวนการผลิตข้าวเทียมที่หล่อขึ้นรูปด้วยเรซิน ช่างทำความสะอาดจะต้องใช้อุปกรณ์เครื่องมือเพื่อเกลาข้าวเทียมให้สามารถส้วมใส่ได้พอดีที่สุดสำหรับผู้ใช้และสามารถใช้งานได้อย่างดีที่สุด กระบวนการขั้นตอนนี้ต้องใช้เครื่องมือที่ก่อให้เกิดฝุ่นคลุ้งในปริมาณมากจากการขัดเกลาเรซินที่เป็นข้าวเทียม ซึ่งสร้างความระคายและอาจเป็นอันตรายจากการสูดดมแก่ช่างทำความสะอาด ซึ่งต้องปฏิบัติงานเป็นประจำในอาคารที่ระบบการถ่ายเทอากาศไม่มีดีพอ

การสร้างความตระหนักรู้เรื่องอันตรายของทุ่นระเบิด

เมื่อคำนึงว่าทุ่นระเบิดสังหารบุคคล (Anti-personnel landmine) มีอายุการใช้งานนาน เมื่อตกค้างในพื้นที่ใด ๆ แม้การสูรบนจะง่ายแล้ว ทุ่นระเบิดที่ถูกทิ้งไว้ก็ยังคงเป็นอันตรายต่อผู้ที่ไปเหยียบหรือจับต้องทุ่นระเบิดได้ หลายครั้ง พลเรือนบริสุทธิ์ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับการสูรบได้ ต้องตกเป็นเหยื่อของทุ่นระเบิดภายในเสี้ยววินาทีเดียว ชีวิตของคนสามารถพลิกผันไปได้อย่างคาดไม่ถึง ซึ่งหากไม่เสียชีวิตก็ถลายเป็นผู้พิการไปตลอดชีวิต ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของทั้งตนเองและของครอบครัว การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิดจึงเป็นพันธกรณีด้านมนุษยธรรมที่สำคัญยิ่ง

ไทยกับอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้ สมมติ โอน และการทำลายทุ่นระเบิดสังหารบุคคล : ๕๙

การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายและวิธีป้องกันภัยจากทุ่นระเบิด (Mine Risk Education – MRE) ร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น และโรงเรียนในพื้นที่เสี่ยงภัยจากทุ่นระเบิด เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ในภัยจากทุ่นระเบิดอย่างต่อเนื่องเป็นหัวใจสำคัญของการป้องกันมิให้มีผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิดรายใหม่โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์อีก

นอกจากนี้ เพื่อให้สังคมโดยทั่วไปได้รับทราบถึงปัญหาและมีความตระหนักร่วมกับพื่นของชาวไทยที่ยังคงเสี่ยงภัยจากทุ่นระเบิดในพื้นที่ต่าง ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้ใช้โอกาสสร้างความตระหนักรู้ให้แก่สาธารณะทั่วไป โดยจัดกิจกรรมเนื่องในวันทุ่นระเบิดສากลซึ่งตรงกับวันที่ ๔ เมษายน เป็นประจำทุกปี เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา กระทรวงการต่างประเทศได้จัดกิจกรรม

รณรงค์ทางสื่อดิจิตอล เชิญชวนให้ประชาชนทั่วไปร่วมกันแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ ผ่านกิจกรรม “Lend Your Leg” ให้ประชาชนถ่ายภาพตนเอง ครอบครัว หรือเพื่อน ๆ ที่พับขาการเง่งขึ้นหนึ่งข้าง และติดแท็ก “#LendYourLegTH” และแบ่งปันภาพดังกล่าวผ่านสื่อดิจิตอลและสังคมออนไลน์โดยเผยแพร่ภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มเติมผ่านทางอินสตาแกรม @LendYourLegTH และเฟสบุ๊ค www.facebook.com/LendYourLegThailand

ไทยกับอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้ สมมติ ผลิต โอน และการทำลายทุ่นระเบิดสั่งหารบุคคล : ๖๑

ทุ่นระเบิด:

หลากหลายมุหม่อง จากประสบการณ์ ของผู้เกียรติวงศ์

ผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิด : คุณวิบูลย์รัตน์ จันทร์ชู

การสูญเสียขาซ้ายได้เข้าจากการเหยียบกับระเบิดในพื้นที่อำเภอ
อรัญประเทศ จังหวัดสระบแก้ว เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๓๙ สร้างความเจ็บปวด
ทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่คุณวิบูลย์รัตน์ แต่ไม่ได้ทำให้เรอสูญสิ่นความหวัง
และกำลังใจที่จะยืนหยัดต่อสู้มีชีวิตอยู่ต่อไปเพื่อดูแลครอบครัว เเรอยังได้
เปลี่ยนความเจ็บปวดมาเป็นพลังที่สร้างสรรค์และปรับบทบาทมาเป็นผู้นำ
ชุมชนที่ดูแลช่วยเหลือผู้ประสบภัยคนอื่น ๆ ด้วย

คุณวิบูลย์รัตน์ จันทร์ชู

คิดว่าปลดอุดภัยแล้วจะจึงเรียกให้คนเข้ามาช่วย โดยบังเอิญว่าขณะนั้นมีหน่วยทหารผ่านเข้ามายังให้ความช่วยเหลือนำส่งโรงพยาบาลอรัญประเทศ และทหารที่นำส่งโรงพยาบาลยังได้ช่วยเรียกลูกน้องมาให้เลือดกับดิฉันด้วย”

“ดิฉันประสบอุบัติเหตุ เหตุยิบกับระเบิดระหว่างที่เข้าไปบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา เพื่อไปตัดไม้ไผ่มาใช้ทำค้างปลูกบ华บ ดิฉันไม่ทราบมาก่อนว่าบริเวณดังกล่าวมีกับระเบิด ตอนที่เหยียบกับระเบิด ตัวดิฉันลอยสูงขึ้นจากพื้นมองเห็นขาซ้ายห่อนล่าง เนื้อฉีกและกระดูกแตกห้อยติดอยู่ไม่ได้หลุดออกไป ดิฉันตะโกนบอกพ่อ น้องสาวและน้องชายว่าอย่าเข้ามาใกล้ และพยายามคีบตัวออกไปจากบริเวณนั้น จนถึงทางเดินที่

ทุ่มระเบิด: หลักหลาຍมุมมองจากประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้อง : ๖๓

คุณวิบูลย์รัตน์เล่าต่อว่า หลังจากสูญเสียขาซ้ายท่อนล่างแล้ว สามีทำใจยอมรับไม่ได้ที่เรอต้องกลายเป็นผู้พิการ นอกจากรู้สึกอายแล้ว สามียังทำร้ายร่างกาย เออาท์พ์สินเงินทองที่สะสมไว้ไปทั้งหมด และทิ้งให้เรือดูแลลูกสาว ๒ คนอายุ ๑๑ ปี และ ๕ ปี ตามลำพังจนกระทั่งจบการศึกษา

จุดเปลี่ยนที่สำคัญเกิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๔๑ – ๒๕๔๒ หน่วยราชการร่วมกับ NGO เชิญคุณวิบูลย์รัตน์เข้าร่วมการสัมมนาและฝึกอบรมอาชีพให้กับผู้พิการ และผู้ประสบภัยจากหุ่นระเบิดในจังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีผู้ประสบภัยจากหุ่นระเบิดมากที่สุด

“ดิฉันได้พบกับผู้พิการมาอย่าง และเห็นคนอื่น ๆ ที่ช่วยตัวเองไม่ได้ จึงเป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้คิดว่า จะช่วยเหลือกันและกันอย่างไร จะช่วยชุมชนที่มีผู้พิการให้มีชีวิตเป็นปกติ ทำมาหากินต่อไปได้อย่างไร ดิฉันเห็นผู้พิการจำนวนมากทั้งจากการเหยียบกับระเบิดและจากลาเหตุอื่น ๆ หลายคนอยู่ในสภาพที่ลำบากกว่าดิฉัน ดิฉันจึงเลิกเสียใจที่ต้องเป็นผู้พิการและอยากให้ผู้พิการเหล่านี้ได้รู้จักสิทธิของเขา อย่างจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเพื่อนผู้พิการ”

ในปี ๒๕๔๒ คุณวิบูลย์รัตน์ อasa เป็นประธานของกลุ่มคนพิการต่ำบล ผ่านหือก อำเภอวัชปะเทศ จังหวัดสระบุรี ทำให้มีโอกาสให้ความรู้ให้กำลังใจ และช่วยเหลือผู้พิการ เช่น การจัดหารถเข็นและขาเทียม หรือช่วยให้ผู้พิการเข้าถึง ความช่วยเหลือของหน่วยงานรัฐ

“ติดันให้กำลังใจคนพิการที่รู้สึกสิ้นหวัง อาจติดเหล้า ติดยา หรือคิดฆ่าตัวตายให้กลับมาใช้ชีวิตปกติและไม่ยอมแพ้ หลายคนได้เข้ามาเป็นสมาชิก ของกลุ่มเพื่อช่วยเหลือคนพิการอื่น ๆ ต่อไป ระยะหลัง ๆ ความช่วยเหลือไม่ได้ จำกัดอยู่เพียงคนพิการ แต่รวมไปถึงเด็กกำพร้าและเด็กที่พ่อแม่ติดเดอเดลด้วย ติดันทำงานร่วมกับ NGO ในภารณรงค์ต่อต้านการใช้ทุนระเบิดและมีโอกาส เดินทางไปร่วมการประชุมระหว่างประเทศที่เจนีวา เมื่อปี ๒๕๔๓ และที่ในเรปี เมื่อปี ๒๕๔๗ ด้วย”

คุณวิบูลย์รัตน์เล่าด้วยความภูมิใจ

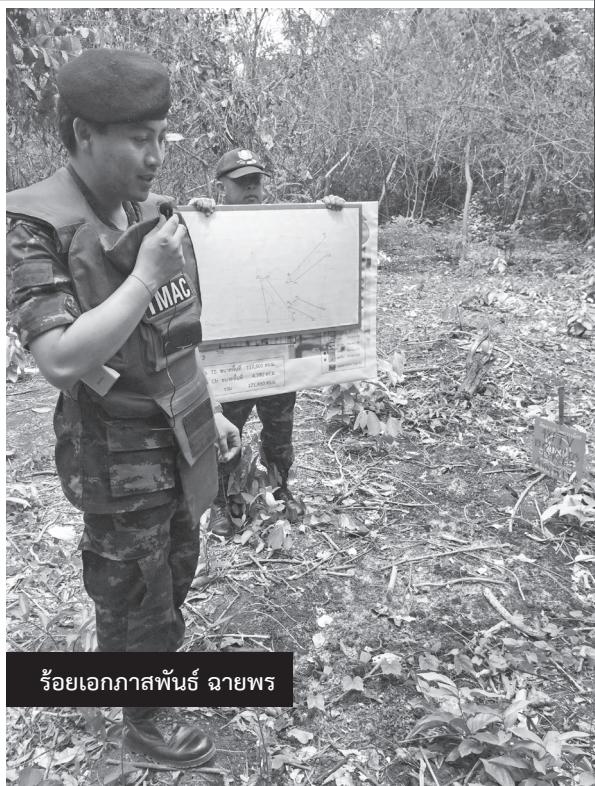

“ดิฉันเชื่อว่า การทำงานของดิฉันจะประสบความสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากคนอื่นด้วย ดิฉันจึงพร้อมเปิดกว้างยอมรับและดึงกลุ่มคนต่าง ๆ เข้ามา มีส่วนร่วมด้วย การเป็นผู้หญิงเป็นข้อดีตามธรรมชาติที่จะเข้าถึงและสร้างความไว้วางใจได้ง่าย ดิฉันมีแนวทางทำงานที่ยึดการปฏิบัติได้จริง มีความยืดหยุ่น แต่จัดจ่อ กับ เป้าหมายที่จะสร้างความอยู่ดี มีสุขให้ครอบครัวและคนรอบข้าง ดิฉันไม่เคยยอมแพ้ เมื่อมีเรื่องร้าย ๆ เกิดขึ้น ยังมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือผู้อื่น และลิ้งเหล่านี้ทำให้ดิฉันผนึกกำลังผู้คนเข้าด้วยกัน และทำงานร่วมกันได้”

ผู้เก็บกู้ทุ่นระเบิด : ร้อยเอก ภาสพันธ์ ฉายพร ผู้บังคับหน่วยตรวจค้นและทำลายทุ่นระเบิด หน่วยปฏิบัติการทุ่นระเบิดด้านมนุษยธรรม ที่ ๑

การเก็บกู้ทุ่นระเบิดเป็นงานเสี่ยงอันตรายที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ ความมีวินัย รวมทั้งความอดทนเสียสละอย่างยิ่ง ผู้ที่ทำหน้าที่เก็บกู้ทุ่นระเบิดต้องได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี ต้องมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจในการทำงาน

ผู้กองภาสพันธ์เล่าถึงประสบการณ์ทำงานในพื้นที่และการเตรียมตัวเพื่อเริ่มงานประจำวันว่า

“ที่ตั้งของหน่วยผสมอยู่ที่วัด ตื่นเช้าก็ตักบาตรก่อนครับ แล้วก็อาบน้ำอาบท่า จากนั้นประมาณ ๗ โมง ก็จะรวบรวมกำลังพลเพื่อเข้าจงร้ายและเยียดแผนการปฏิบัติงานว่า ชุดใดจะปฏิบัติงานทางทิศไหนอ ชุดใดจะอยู่ทางทิศใต้ หลังการซึ่งก่อนเดินทางเข้าพื้นที่ จะให้ผู้บังคับหมู่ซึ่งเป็นหัวหน้าชุดตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ความพร้อมของสติ แนวทาง ประสาทุ เพราะต้องคงอย่างเสียงด้วยโดยอาจจะยืนอยู่ข้างหลังแล้วดีดนิ้วด้านซ้ายบ้าง ด้านขวาบ้าง”

ผู้กองเล่าถึงภารกิจการเก็บกู้ทุ่นระเบิดว่า เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าตรวจในพื้นที่จะทำเครื่องหมายตรงจุดที่ได้ยินเสียงจากเครื่องตรวจโลหะ โดยจะสันนิษฐานว่า เป็นทุ่นระเบิดไว้ก่อน ซึ่งอาจเป็นกระสุนปืนหรือโลหะอื่น ๆ ก็ได้ เมื่อเจ้าหน้าที่ทำเครื่องหมายไว้แล้วจะให้เจ้าหน้าที่อีกคนตรวจบริเวณที่ทำเครื่องหมายไว้ โดยใช้เหล็กแหลมแหงดินประมาณ ๓๐ องศา หากพบโลหะใหญ่ประมาณ ๑ ฝ่ามือ ก็จะสันนิษฐานว่าเป็นทุ่นระเบิด จากนั้นจะเรียกผู้บังคับหมู่ซึ่งเป็นหัวหน้าชุดดำเนินการเก็บกู้ต่อไป ซึ่งทุ่นระเบิดที่ตรวจพบและเก็บกู้ได้อาจทำด้วยพลาสติกเพื่อป้องกันการตรวจจับของเครื่องตรวจค้นจะมีเพียงชิ้นส่วนที่

เป็นโภคทรัพย์แคชชินเล็ก ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเข็มจุดชนวน นอกนั้นจะเป็นพลาสติก ผู้กองย้ำว่า “ผู้ตรวจคนเข้าเมืองมีสماธิสูงในการทำงานและใช้สติตลอด เนื่องจากเวลาเครื่องตรวจคนแกร่งผ่าน มันอาจจะไม่ตังก์ได้ หรือใช้ครัยถ้าฝนกำลังจะตก มีไฟฟ้าสถิตในอากาศเยอะ เครื่องก็จะไม่จับก์เป็นไปได้ อุบติเหตุก็เคยมี สำหรับสุนัขที่ออกปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ เมื่อพบพื้นที่ต้องสงสัย สุนัข จะดมและนั่งลง เพราะเด็กได้กลิ่นเป็น แต่หากต้องตรวจซ้ำอีกทีเพื่อความมั่นใจ บางครั้งอาจไม่พบทุ่นระเบิด เพราะเป็นกลิ่นเป็นที่หลงเหลืออยู่ในดิน พอสุนัข นั่งอีกแล้วตรวจสอบไม่เจอ ก็อาจสร้างความรู้สึกให้กับเจ้าหน้าที่ที่ตรวจว่าไม่มี ทุ่นระเบิดจริง ๆ ในบริเวณนั้น และอาจทำให้เจ้าหน้าที่ประมาทได้”

การคุมลูกน้องหรือผู้ที่ปฏิบัติงานให้มีสติตลอดเวลา ผู้กองภาสพันธ์จะ พุดเตือนสติเป็นประจำว่า “โอกาสพลาดมีครั้งเดียว คือหนึ่งชีวิต ถ้าตายไปเลย ก็อว่าโชคดี ผมจะซี้แจงอย่างนี้ เพราะท่านจะไม่รู้สึกอะไรเลย ตายเลย แต่ถ้า พ่านโดนลูกเล็ก พ่านอาจขาขาด เจ้าหน้าที่คนอื่นก็เสียชีวิตและกำลังใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องปฐมพยาบาล ต้องมาส่งโรงพยาบาล ผู้บังคับบัญชา เครียด เคยมีเพื่อนผมทำงานที่ภาคใต้ ลูกตามผู้บังคับบัญชาของเพื่อนผมว่า ทำไม่พาพ่อนุญาติ นี่คือสิ่งที่ผมต้องซี้แจงลูกน้องทุกวันเพื่อไม่ให้ประมาท ถ้าคุณเป็นอะไรไปคุณลบ้าย แต่คนอื่นที่อยู่รอบตัวคุณ ผู้บังคับบัญชา

ครอบครัวคือคนที่จะลำบาก คุณเป็นอะไรไป กองทัพบกก็หาคนใหม่มาแทน ถ้าลูกคุณมาพูดกับผมอย่างนี้ คุณจะรู้สึกอย่างไร เพราะฉะนั้น ถ้าคุณเห็นว่าอยู่ พักได้ แต่ต้องทำงานให้เต็มที่ ผมจะซึ่งแจ้งทุกเช้าอย่างนี้ จะไม่เบื่อที่จะซึ่งแจ้งและ เน้นเรื่องความปลอดภัยเป็นหลัก สำหรับตัวผมเอง กำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ ทุกวันมาจากการเก็บเงินแต่งงานครับ” ผู้กองกล่าวตอบท้ายด้วยรอยยิ้ม

ตั้งแต่เดือนตุลาคมปี ๒๕๕๖ ยังไม่เคยมีการบาดเจ็บของกำลังพลที่ ปฏิบัติงาน แต่มีชาวบ้านคนไทยไปเหยียบกับระเบิดในฝั่งกัมพูชา ทางทิศเหนือ ของสะพานแก้ว ส่วนผู้ประสบภัยจากกัมพูชาจะเดินทางมารับการรักษาใน ฝั่งไทยด้วย

“พระโรงพยาบาลไทยดูแลดีกว่า ทหารพวนของประเทศไทยเพื่อนบ้าน ก็จะอุ้มมาส่งที่ชายแดนไทยระยะทางหลายกิโลเมตร มีทั้งที่มาจากเขตติดต่อ อำเภอโคกสูง อำเภอตาพระยา ก็จะส่งมาที่โรงพยาบาลอรัญประเทศก่อน เพราะโรงพยาบาลเก่งเรื่องเกี่ยวกับการรักษาฯ ทำชาเที่ยม”

ทุนระเบิด หลักหดหายมุมมองจากประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้อง : ๖๗

ผู้ให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น : นายแพทย์ไฟโรจน์ บุญศิริคำชัย รองเลขานุการ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.)

คุณหมอเห็นว่า ประเด็นทางบวกของไทยคือ “มีหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน เองก็มีจิตอาสาสูง เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ คนพิการบ้านเราได้รับการดูแลอย่างดี เมื่อเทียบกับประเทศอื่นซึ่งได้รับการดูแลเนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญกับคนพิการ และมีระบบสวัสดิการสังคมที่ดีกว่า โดยเฉพาะกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียที่ ประชาชนจะเสียภาษีสูงและสามารถช่วยเหลือคนพิการซึ่งเป็นกลุ่มประชากรได้มากกว่า สำหรับไทย แม้รัฐบาลจะยังไม่ได้ดำเนินมาตรการด้านสวัสดิการสังคมอย่างจริงจัง แต่คนไทยมีจิตอาสาสูงและแทรกอยู่ในประชาชน หน่วยงานรัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน ก็ช่วยให้คนพิการได้รับการดูแลพอสมควร จุดอ่อนที่ยังมีอยู่ในส่วนภาครัฐ คือ การให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์ฉุกเฉิน ซึ่งกลุ่มผู้พิการจากทุนระเบิดมักจะอยู่ตามชายแดน การดูแลกรณีไม่เร่งด่วนได้รับการดูแลในระดับหนึ่ง แต่เมื่อเป็นการแพทย์ฉุกเฉินแล้ว อาจจะไม่ทันเวลาและอาจช่วยเหลือไม่ทัน”

นายแพทย์ไฟโรจน์ บุญศิริคำชัย

“ผมเห็นว่าอุปสรรคสำคัญของการแพทย์ฉุกเฉินคือ การขาดความเข้าใจระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังไม่แน่ใจว่า ใครเป็นเจ้าภาพหลัก ใครเป็นผู้กำหนด

นโดยบาย และครอเป็นผู้ปฏิบัติ รวมทั้งการประสานงานระหว่างกัน อย่างไรก็ได้ ความสำเร็จจะดีขึ้นเรื่อยๆ คาดว่า อบจ. เกินร้อยละ ๕๐ จะสามารถดำเนินการ ด้านการแพทย์ฉุกเฉินได้เอง โดยการรับแจ้งและส่งการจากโรงพยาบาลน่าจะ ไปอยู่ที่ อบจ. แทน”

คุณหมออญากรเห็นผู้ประสบภัยได้รับการดูแลอย่างทันท่วงที่ ซึ่งผู้ที่ ใกล้ชิดสุดน่าจะสามารถมีความรู้เบื้องต้นในการช่วยเหลือ ซึ่ง สพจ. ให้การอบรม คนในครอบครัวอย่างน้อย ๑ คน ให้มีความรู้ เรียกว่า อาสาฉุกเฉินชุมชน (อชช.) เป็นหลักสูตร ๓ ชั่วโมง สอนหลักการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ให้รู้จักรถยนต์ชีพ ฉุกเฉิน และให้รู้วิธีการดูแลผู้อ่อนแอในครอบครัว รวมทั้งการนำผู้ประสบภัย ไปรับบริการความช่วยเหลือ นอกจากนี้ ยังสอนวิธีการที่จะขอความช่วยเหลือ จากรายนอก อาทิ จาก ๑๙๑ เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งอาศัย การมีส่วนร่วมชุมชนด้วย

“หวังว่าประชาชนจะสามารถได้รับความช่วยเหลือทันท่วงที่ ซึ่งขณะนี้ กำลังผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม หน่วยงานเล็ก ๆ อาทิ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งบประมาณไม่เพียงพอ และมีศักยภาพน้อย จำเป็น ต้องร่วมมือกันในระดับจังหวัดซึ่งจะดูแลผู้พิการได้มากขึ้น วิธีการก็คือ อบจ. ต้องร่วมมือกับเทศบาลและจังหวัด และมีการแบ่งปันทรัพยากรกัน อย่างเช่น จังหวัดอุบราชธานี จะช่วยสนับสนุนจำนวน ๒๒๐ คัน แจกจ่ายไปยัง อบต. และ

ทำความตกลงร่วมกันให้มีการอบรมบุคลากรที่มาจากการทั่วไป โดยโรงพยาบาลเองก็ต้องพัฒนาระบบที่ให้บริการอย่างรวดเร็ว (fast track) ซึ่งสามารถดูแลผู้ป่วย โดยให้หน่วยนิจฉัยอาการคนไข้ผ่าน real time ได้”

คุณหมอกล่าวว่า “ประทับใจที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับผู้ป่วยเบ็ดเตล็ดมากขึ้น ผู้ป่วยเบ็ดเตล็ดส่วนกลาง อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ ได้ประสานความร่วมมือเป็นอย่างดีแล้ว และเห็นว่าหน่วยงานในระดับนโยบาย มีความเข้าใจตรงกัน กองทัพซึ่งมีทุนระเบิดในครอบครองก็ทำลายทุนระเบิดแล้ว ซึ่งน่าจะทำให้อุปสรรคในการดำเนินการลดน้อยลง แต่สำหรับการผลักดัน การสนับสนุนทรัพยากรหั้งเรื่องคนและเงินต้องดำเนินการต่อไป ซึ่งผมคิดว่า หากเป็นไปได้ ก็อย่างให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติในเรื่องการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุนระเบิดอย่างจริงจัง”

**ผู้ให้ความช่วยเหลือ : นางจิตรา ศิริสมบูรณ์ลาภ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
คนพิการ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
คนพิการแห่งชาติ (พก.)**

คุณจิตราเล่าถึงการทำงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่เป็นผู้พิการว่า “พก. เน้นการทำงานในลักษณะของ การมีส่วนร่วม และการทำงานในเชิงการตลาด โดยให้ความสำคัญกับลูกค้า และกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เราจะดูว่ากลุ่มเป้าหมายต้องการอะไร โดยจะเน้นการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการของ

นางจิตรา ศิริสมบูรณ์ลาภ

คุณพิการ ที่ผ่านมา นอกรากการทำงานร่วมกันแล้ว พก. ยังผลักดันให้มีกฎหมาย ได้แก่ พรบ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นกลไกในเชิงนโยบายที่ทำให้เราสามารถขับเคลื่อนในเรื่องของสวัสดิการและสิทธิ์ต่าง ๆ โดยมาตรา ๒๐ บุคคลเจนเลยว่า หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ต้องให้คุณพิการได้รับสิทธิ์การบริการ และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อาทิ การพื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์ การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ การพื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การเข้าถึงนโยบายแผนงานโครงการ กิจกรรมการพัฒนา การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร บริการล่ามภาษาไม้อ และสิทธิ์ที่จะมีสัตว์นำทางหรือเครื่องมืออุปกรณ์นำทาง การจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการ และคำนึงความยกแคนของคุณพิการ โดยมีการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และมีคนช่วยเหลือคุณพิการในกรณีช่วยตัวเองไม่ได้ ผู้พิการที่เป็นผู้ประสบภัยจากทุนระเบิดจะได้รับสิทธิ์เหล่านี้ เช่นเดียวกันกับผู้พิการอื่น ๆ ”

ทุนระเบิด หลักหลาຍมุມมองจากประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้อง : ๗๗

คุณจิตรากล่าวถึงกลไกการทำงานว่า “นอกจากรถไฟกฎหมายเชิงนโยบายแล้ว กลไกในเชิงปฏิบัติที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนจากองค์กรคนพิการทั้งหมด ๗ ประเภท ความพิการและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องคนพิการอีก ๒ ท่าน ภายใต้คณะกรรมการฯ ยังมีคณะกรรมการบริหารกองทุน และคณะกรรมการแต่ละประเภทความพิการ ซึ่งจะกระจายลงไปในส่วนของจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมีหน่วยงานในพื้นที่ส่วนจังหวัด ซึ่งจะเป็นแขนงในการช่วยดำเนินงาน นอกจากนี้ พก. ยังส่งเสริมให้มีศูนย์บริการคนพิการในพื้นที่ และมีองค์กรคนพิการและอาสาสมัครส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (อพมก.)”

เมื่อพิจารณาถึง การทำงานของ พก. คุณจิตราเห็นว่าเป็นความสำเร็จที่ พก. สามารถส่งเสริมสิทธิและคุณภาพชีวิตคนพิการตามอนุสัญญาทุนระเบิดฯ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ หรือ CRPD (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) โดยคนพิการสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้ การดำเนินการเรื่องนี้ไทยไม่แพ้ประเทศอาเซียนอื่น ๆ แต่ยังอาจไม่สามารถเทียบเท่าญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ หรือสิงคโปร์ และมาเลเซียในบางประเด็น ไทยได้รับคำชมเรื่องการให้ความช่วยเหลือ คนพิการในเวทีระหว่างประเทศรวมถึงในกรอบสหประชาชาติ

สำหรับคนพิการที่เป็นผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิดมีประมาณหนึ่งพันกว่าคน ส่วนใหญ่ได้รับความช่วยเหลือ โดยเฉพาะเบี้ยความพิการที่จัดสรรโดยอบต. ซึ่งไทยประสบความสำเร็จในเรื่องนี้อย่างดี นอกจากรัฐบาล พก. ยังส่งเสริมให้เครือข่ายการให้ความช่วยเหลือคนพิการมีความเข้มแข็งขึ้น ผ่านกองทุนสนับสนุนองค์กรคนพิการ ให้เสริมสร้างสิทธิและศักยภาพการประกอบอาชีพ

หากผู้พิการอยากประกอบอาชีพอิสระ เราจะมีเงินให้อยากไปทำงานในสถานประกอบการ กว่าหมายกำหนดให้สถานประกอบการจ้างคนพิการอย่างน้อย ๑ คน จาก ๑๐๐ คน ปัจจุบัน มีสถานประกอบการประมาณร้อยละ ๒๐-๓๐ ที่ดำเนินการดังกล่าวแล้ว”

คุณจิตราเล่าไว้ว่า “สิ่งที่เป็นความท้าทายมาโดยตลอดคือความคิดว่า คนพิการไม่มีศักยภาพเลย เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ ที่ไทยรับรองอนุสัญญาคนพิการ เราจะเห็นช่าวว่า คนพิการโคนหัว โคนล้มโซ่ โคนทำร้าย เจตคติของสังคม และของครอบครัวเองไม่ดีต่อกันพิการ แต่ด้วยความพยายาม ขณะนี้คิดว่า เราข้ามผ่านมาระดับหนึ่งแล้ว เราไม่เห็นภาพคนพิการโคนทำร้ายหรือโคนหัว แต่เราจะเริ่มเห็นว่าคนพิการเริ่มอกมาสู่สังคมมากขึ้น ในที่ประชุมระหว่างประเทศ จะเห็นภาพคนตาบอดมีสุนัขนำทางเข้าร่วมประชุม ซึ่งตามกฎหมายไทยระบุว่าเป็นสิทธิ แต่สังคมไทยอาจไม่ยอมรับที่จะให้คนพิกรนำสุนัขเข้ามาในที่ประชุม นอกจากนี้ เรื่องการจ้างงาน ก็มีผู้จ้างงานประมาณร้อยละ ๕๐ ที่ปฏิบัติตามมาตรฐาน ๓๔ และ ๓๕ ของ พรบ. แต่สำหรับคนพิการที่มีส่วนร่วม

ในสังคมอย่างให้ผู้ประกอบการจ้างงานตามมาตรา ๓๓ ซึ่งผู้ประกอบการเห็นว่าผู้พิการไม่มีความสามารถ แตกต่างจากเมื่อสามคนพิการ ซึ่งเห็นว่าตนมีความสามารถทำงานได้ ทางแก้ปัญหาอย่างหนึ่ง คืออย่างผลักดันให้คนพิการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น เป็นผู้นำมากขึ้น นอกจากนี้ ก็พยายามให้มีศูนย์คนพิการในพื้นที่มากขึ้น”

๑ มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงาน ในอัตราร่วงที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎหมายกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

มาตรา ๓๔ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่มิได้รับคนพิการเข้าทำงานตามจำนวนที่กำหนดตามมาตรา ๓๓ ให้ส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๔ (๕) ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎหมายกำหนดจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุน

นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่งแต่ไม่ได้ส่ง ส่งล่าช้าหรือส่งเงินไม่ครบถ้วน ให้เสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีของจำนวนเงินที่ยังไม่ได้ส่งเข้ากองทุน

นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการซึ่งรับคนพิการเข้าทำงานหรือส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าจ้างที่จ่ายให้แก่คนพิการ หรือเงินที่ส่งเข้ากองทุน แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา ๓๓ หรือนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา ๓๓ และไม่ประสงค์จะส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ หน่วยงานของรัฐ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการนั้นอาจให้สัมภាដสถานที่จำนำสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงานหรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีประกันพิเศษ ฝึกงาน หรือจัดให้มืออุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวก ล่ามภาษาเนื่องหรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

ผู้กำกับดูแลหน่วยงานหลักระดับชาติ :

พลโท กฤษดา นรภูมิพิภัชน์ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ (ผอ. ศทช.)

พลโท กฤษดา นรภูมิพิภัชน์

พลโทกฤษดากล่าวถึงความท้าทายของการทำงานว่า “โดยที่ตำแหน่งนั้ง ผอ. ศทช. ไม่ใช่เป็นตำแหน่งหลักในกองบัญชาการกองทัฟไทย คือ เป็นตำแหน่งที่จัดเฉพาะกิจจากผู้ที่มียศชั้นพลโท ที่มีตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ ทั้งนี้ บุคลากรที่บรรจุทำงานในศทช. ทั้งหมด จะมีวาระในการทำงานคนละ ๑ ปี จึงมีความท้าทายเป็นอย่างมากต่อผู้อยู่ในตำแหน่งนี้ ที่จะดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง จากผลงานของผู้ที่ปฏิบัติงานในปีงบประมาณก่อนหน้า ทั้งนี้ เนื่องจากจะมีระยะเวลาในการเรียนรู้และทำความเข้าใจการปฏิบัติงานเป็นเวลาสั้น และหากผู้ที่เข้ามารับใหม่ไม่เข้าใจแนวทางการปฏิบัติงานของชุดก่อนหน้า ตนเองแล้ว ย่อมก่อให้เกิดความไม่ต่อเนื่องของการวางแผนและการทำงานซึ่งหากรวมถึงความรู้ความชำนาญที่อาจมิได้ล่วงตอกันอย่างต่อเนื่องแล้ว ก็ยังจะทำให้ยากที่จะบรรลุวัตถุประสงค์

ของทางราชการได้ ความท้าทายของผู้ที่เข้ารับตำแหน่งใหม่จึงอยู่ที่การเรียนรู้ให้เร็วที่สุด และให้นำความรู้ดังกล่าวมาใช้ให้เกิดผลในช่วงระยะเวลาอันสั้น แต่บางครั้งการเรียนรู้การทำงานในลักษณะนี้ในระยะสั้น ส่งผลให้การดำเนินงานไม่มีแผนงานที่ชัดเจน แน่นอน เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว ในปีนี้ เมื่อ pm เข้ามารับตำแหน่งแล้วสักระยะ ผม.จึงได้จัดการสัมมนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดลำดับความสำคัญของการทำงานในงบประมาณนี้ เพื่อให้การดำเนินการมีความเหมาะสม ปฏิบัติได้ทันท่วงที และอยู่ในกรอบของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ทั้งนี้ นอกจากร่างแผนจัดลำดับความเร่งด่วนของพื้นที่การปฏิบัติการเก็บกู้ทุ่นระเบิดแล้ว ศทช. ยังเน้นการให้ความรู้กับประชาชนเรื่องทุ่นระเบิด (Mine Risk Education-MRE) เพื่อลดความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุจากทุ่นระเบิดในพื้นที่ที่ยังไม่สามารถเข้าปฏิบัติการได้ นอกจากนี้ เนื่องจากงบประมาณของ ศทช. มีจำกัด ในทัศนะของ ผอ. ศทช. และ ผอ. ศทช. ควรจะต้องทำหน้าที่เสริมอ่อนนักการทูตที่ดี เพื่อเปิดโอกาสให้ ศทช. ได้รับการสนับสนุนเครื่องมือ งบประมาณ และผู้เชี่ยวชาญสำหรับการปฏิบัติงาน เพื่อให้หน่วยทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

พลโทกฤษดาเห็นว่า จากการจัดองค์กรของ ศทช. ผอ.ศทช. รวมหมู่วาก ๒ ใบ กล่าวคือ เป็นผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการใหญ่ในเรื่องทุ่นระเบิด แห่งชาติที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานหน่วยงานปฏิบัติระดับชาติ (Thailand

Mine Action Authority) และเป็นหัวหน้าผู้ปฏิบัติ (Deminers) ภายใต้ตำแหน่ง พอ.ศทช. อีกตำแหน่งหนึ่ง ดังนั้น ศทช. น่าจะอยู่ร่วมกับ เต้นยารัฐมนตรี โดยทำหน้าที่อย่างเต็มรูปแบบภายใต้คณะกรรมการทุนระเบิดแห่งชาติ โดยอาจพิจารณาให้ พอ.ศทช. อยู่ร่วมกับ เต้นยารัฐมนตรี โดยยึดตัวมาจากกระทรวงกลาโหม เนื่องจากในประเทศไทยการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุระเบิด ยังมีกฎหมายที่ไม่เอื้ออำนวยให้บุคลากรจากกระทรวงอื่นเข้ามาดำเนินการได้ การดำเนินการในลักษณะนี้จะส่งผลให้ พอ.ศทช. มีความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้ การให้ความช่วยเหลือของบางประเทศ อาทิ ญี่ปุ่น ที่รัฐธรรมนูญของเขามาเปิดโอกาสให้ญี่ปุ่นให้ความช่วยเหลือกับหน่วยทหารได้ หรือสำหรับบางประเทศผู้บริจาคเกือบทั้งหมดก็จะให้ความช่วยเหลือเฉพาะพลเรือน ดังนั้น การปรับการจัดองค์กรลักษณะดังกล่าวนี้ จึงสามารถที่จะแก้ปัญหาที่เรียกว่า “ ยิงกงส่องตัวโดยใช้กระสุนนัดเดียว ” นอกจากนี้ การที่ ศทช. อยู่ร่วมกับ เต้นยารัฐมนตรี น่าจะมีข้อจำกัดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเสนอแนะการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาบางประเทศที่ทหารเห็นว่ายังมีความจำเป็น แต่หากข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนได้ส่งถึง policy maker และทราบถึงผลของการใช้อาวุธบางชนิดดังกล่าวในเรื่องของการถูกประนามหรือ การตราบาป (stigmatized) ของประชาคมโลกแล้ว ก็อาจโน้มน้าวให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาอาวุธประเภทอื่นที่ไม่ขัดต่ออนุสัญญามาตุだแทนต่อไป

ทุนระเบิด: หลักหลานมุ่งมองจากประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้อง : ๗๙

ความท้าทายอีกประการหนึ่ง คือ ทหารที่เก็บกู้ทุ่นระเบิดมีความเสี่ยงสูง และเมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วก็ได้รับค่าตอบแทนน้อยมากเมื่อเทียบกับความเสี่ยง หรือเมื่อเทียบกับเจ้าหน้าที่องค์กรเอกชนที่ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเดียวกัน ก็ถูกใจค่ายยุติธรรมนัก น่าจะมีองค์กรที่รวมจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนให้ ทหารที่ประสบอุบัติเหตุดังกล่าวมีชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งนี้ การที่เจ้าหน้าที่ของ ศทช. เป็นทหารและอยู่ภายใต้การปกครองของทหาร จึงใช้ระเบียบข้อบังคับของ ทหารที่ได้รับอุบัติเหตุ และ ศทช. เองก็ไม่อธิฐานะที่จะดำเนินการเรียกไรเงิน สมบททุนได้

จากประสบการณ์ทำงานในฐานะ พอ.ศทช. พลโทกฤษดา กล่าวว่า “ความภาคภูมิใจในฐานะ พอ.ศทช. คือ การได้วางหลักการและแนวทางการดำเนินการที่มีแบบแผน ทั้งสำหรับเจ้าหน้าที่ในปีบประมาณนี้และสำหรับการดำเนินการของคนรุ่นต่อไป สำหรับแผนแล้ว วางแผนไว้เพื่อเตรียมการเมื่อมีการรับส่งหน้าที่เมื่อสิ้นสุดภาระงานของชุดปัจจุบัน จะสามารถถัดให้มีการรับส่งหน้าที่ที่สามารถมีหลักฐานอ้างอิงได้ เพื่อการดำเนินการที่ต่อเนื่อง โดยมีผลการประชุมและวิจัยที่ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทาง นอกจากนี้ ในปีนี้ ศทช. ยังได้รับเลี้ยงลงทะเบียนในทางบวกจากเจ้าหน้าที่ NGOs อาทิ Norwegian People's Aid (NPA) และ APOPO (Anti-Persoonaarmijnontmijnnende Product Ontwikkeling ในภาษาดัชช์ หรือ Anti-Personnel Landmines Detection Product Development ในภาษาอังกฤษ) ที่ทำงานร่วมกันมากับชุดทำงานในรุ่นที่ผ่านรับผิดชอบอยู่ เลี้ยงลงทะเบียนของ NGOs เหล่านี้ ทำให้คณานุกรกรรมการที่ควบคุมคุณภาพรวมของการปฏิบัติการทุนระเบิดที่สำนักงานที่เจนีวา มีความเข้าใจและให้โอกาสที่จะให้เราซึ่งจะเรื่องราวของการดำเนินการทุนระเบิดในประเทศไทยด้วยท่าทีที่มีความเข้าใจมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา

นอกจากนี้ โดยส่วนตัวแล้ว ผมมีความภูมิใจเป็นพิเศษที่ในปีนี้กระทรวงการต่างประเทศได้ให้ความไว้วางใจ ศทช. ให้เข้าร่วมดำเนินงานในระดับประเทศไทยครั้ง ซึ่งปกติแล้วเป็นการยกที่ทาง ศทช. จะได้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศไทยในระดับนี้ ในปีนี้ผมและลูกน้องที่เป็นสุภาพสตรีของผมได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรมคุ่นนานเกี่ยวกับบทบาทของสตรีในปฏิบัติการรักษาสันติภาพหลังความขัดแย้งทางทหาร ที่จัดขึ้น ณ นครนิวยอร์ก ตัวย รวมทั้งการที่จะร่วมเข้าจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ หน่วยร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศในประมาณเดือนสิงหาคมนี้” พลโทกฤษดากล่าว

ความภาคภูมิใจอีกประการหนึ่ง คือ การได้รับเชิญจากกัมพูชาให้ไปบรรยายเกี่ยวกับการเก็บถังทุนระเบิดของไทย ซึ่งนอกจากได้ประชาสัมพันธ์งานในหน้าที่แล้วยังได้โอกาสศึกษาดูงาน และทราบว่ากัมพูชาได้รับความช่วยเหลืออย่างมหาศาลจากชาติผู้บุริจักหลักจากทั่วโลก และยังมีการพัฒนาวิธีการดำเนินการและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการการกู้สรรพาuurะเบิดทั้งบนบกและในน้ำ จึงเป็นที่มาของการอนุมัติโครงการเชิญผู้แทนจากฝ่ายกัมพูชา มาเมืองไทย และส่งเจ้าหน้าที่ศูนย์ทุ่นฯ ไปดูงานที่กัมพูชาในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๗ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ของทั้งสองประเทศ และเรียนรู้เทคนิคการปฏิบัติที่ทันสมัย ซึ่งหากต้องร่วมงานกันในอนาคต ก็น่าจะส่งผลให้การประสานงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย ☺

๒ กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศจัดกิจกรรมคุ่นนานเรื่องการเพิ่มบทบาทสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศภายหลังความขัดแย้ง เมื่อวันที่ ๗ กรกฏาคม ๒๕๕๗ ที่ Japan Society นครนิวยอร์ก โดยเชิญผู้แทนประเทศไทย องค์การระหว่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจหญิงของไทย รวมถึงคุณวิบูลย์รัตน์ ผู้ประสบภัยจากทุนระเบิด เข้าร่วมกิจกรรมโดยมีพลโทกฤษดาฯ ทำหน้าที่ดำเนินการอภิปราย

การประกวดภาพวาดระบายสีในหัวข้อ[“]ทุ่นระเบิด เข้าใกล้เมื่อไหร่ อันตรายเมื่อนั้น[”]

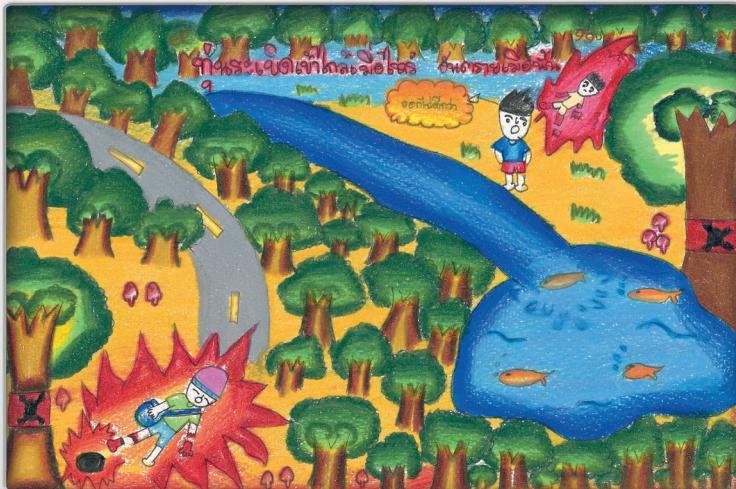
รางวัลชนะเลิศอันดับ ๑
ด.ช.พีรพัฒน์ แซ่กว่าง ชั้น พ.๔ โรงเรียนบ้านโคงสะแบง
ตำบลท่าข้าม อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

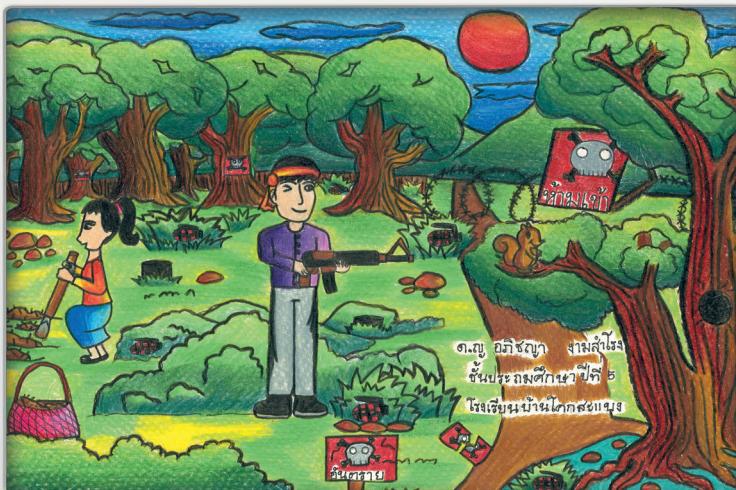
รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑
ด.ญ.อาภัสรา ครีสังข์ ชั้น พ.๔ โรงเรียนบ้านโคงสะแบง
ตำบลท่าข้าม อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ร่างวัตรองชนะเลิศอันดับ ๒
ด.ญ.อารยา มีชำนาญ ชั้น ป.๕ โรงเรียนบ้านเขาตาจังออก
ตำบลคลองไก่เลื่อน อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

ด.ญ. นิชา อัชษร ชั้น ป.๖ โรงเรียนทับทิมสยาม ๐๕
ตำบลคลองไก่เลื่อน อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

ด.ญ. อภิชญา งามสำโรง ชั้น ป.๕ โรงเรียนบ้านโคกสะแบง
ตำบลท่าข้าม อำเภอร้อยพระยา จังหวัดสระแก้ว

ด.ญ. ศิริชลักษร์ ทองรินทร์ ชั้น ป.๕ โรงเรียนทับทิมสยาม ๐๕
ตำบลคลองไก่เงี้ยน อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

ด.ญ. ทิพวรรณ สุดใจ ชั้น ป.๕ โรงเรียนทับทิมสยาม ๐๙
ตำบลเพรรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ประสบการณ์ใน สังคมอิรัก ทำให้ผมได้พบ แสงธรรม

นนทวัฒน์ จันทร์ตระ^{กุล}
ภาพประกอบจากอินเทอร์เน็ต

ผมเข้ารับราชการที่กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อปี ๒๕๓๖ ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การทูต ๔ โดยปฏิบัติงานครั้งแรกที่กรมพิธีการทูต และในปี ๒๕๓๙ ก็ได้รับคัดเลือกให้ออกประจำการในต่างประเทศ โดยในครั้งนั้น ระบบการออกประจำการของข้าราชการระดับปฏิบัติการของกระทรวงฯ ยังสามารถส่งข้าราชการที่ออกประจำการครั้งแรกไปกลุ่มประเทศ “พัฒนาแล้ว” ซึ่งผมได้รับคัดเลือกให้ไปประจำการที่สถานเอกอัครราชทูตณ กรุงเยก ประเทศไทย เออร์แลนด์ เป็นเวลา ๔ ปี และเมื่อกลับจากประจำการก็มารับหน้าที่ เจ้าหน้าที่การทูต ๖ ที่กองประมาณและวิเคราะห์ข่าว ซึ่งก็เป็นที่ทราบดีในหมู่ข้าราชการว่าการออก

ประจำการครั้งต่อไปก็จำเป็นต้องสลับจากประเทศพัฒนาแล้วเพื่อไปประจำการในประเทศ “กำลังพัฒนา” หรือประเทศที่มีความเป็นอยู่ลำ卑าก ซึ่งคิวการออกประจำการในสมัยนั้นค่อนข้างเร็วมากเมื่อเทียบกับสมัยนี้ คือจะถึงคิวต้องออกประจำการโดยเฉลี่ยประมาณ ๒ ปี

ในความคิดของผม ผมไม่เคยมองว่าการออกประจำการในประเทศที่มีความเป็นอยู่ไม่ปกติจะเป็นอุปสรรค แต่ในทางตรงกันข้าม ผมเห็นว่าเป็นโอกาสที่จะได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์และปลูกใหม่ ดังนั้น ผมจึงเริ่มศึกษาเกี่ยวกับเมืองที่จะมีตำแหน่งน่วงในรอบที่ผมจะได้รับการพิจารณาออกประจำการ ซึ่งเป็นรอบเดือนธันวาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเมืองที่อยู่ในรายชื่อขณะนั้นที่เป็นที่หมายปองของคนส่วนใหญ่ก็มีประเทศไทยเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ และหากพลาดไม่สามารถไปประเทศเหล่านั้นก็อาจถูกจับชื่อใส่ไปประเทศในแอฟริกา เอเชียใต้ หรือตะวันออกกลาง ก็แล้วแต่ดวงของแต่ละคน และอย่างที่ผมกล่าวตอนต้นว่า ผมเป็นคนชอบมองหา “โอกาส” จากสถานการณ์วิกฤต คือพิจารณาแล้วเห็นว่า หากผมจะไปขอผู้ใหญ่เพื่อให้ไปประเทศที่มีคนประสงค์จะไปกันหลายคน ก็อาจพลาดและถูกส่งไปประเทศที่ไม่ได้ขอ ผมเลยตัดสินใจศึกษาข้อมูลประเทศต่าง ๆ ที่จะต้องไปประจำการ สรุปได้ว่า กรุงเทพมหานคร มีความน่าสนใจที่สุดในขณะนั้น เนื่องจากได้อ่านบทความวิเคราะห์ของนักวิชาการต่างประเทศ หลาย ๆ ท่าน ที่มองว่าหลังสงครามอ่าวเปอร์เซีย ที่อิรักบุกยึดคูเวต เมื่อปี ๒๕๓๓ อิรักได้ถูกมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจมาเป็นเวลา ๑๒ ปี ซึ่งเป็นเวลาที่สหประชาชาติสมควรจะพิจารณาลดหย่อนหรือยกเลิกการคว่ำบาตรต่อ อิรักด้วยเหตุผลด้านมนุษยธรรม และตลอดเวลาที่ถูกคว่ำบาตร รัฐบาลของอดีตประธานาธิบดีชัดดัม ญูสเซน ก็ไม่ได้มีพัฒนาระบบที่เป็นภัยต่อประเทศโลก กล่าวคือ ผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบอาชุธของสหประชาชาติที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องกว่าสิบปี ก็มิได้พบอาชุธทำลายล้างสูงในอิรักนอกจากหนึ่งจากอาชุธเคมีที่อิรักได้ใช้สังหารกลุ่มกบฏชาวเคิร์ท ซึ่งมีปริมาณไม่มากและได้มี

การตรวจยึดและทำลายไปหมดแล้ว ดังนั้น กลุ่มนักวิเคราะห์ก็มองว่า่น่าจะมี การพิจารณายกเลิกการค่าว่าบាទรให้แก่อิรัก ซึ่งก็หมายความว่าหากอิรัก ได้รับการยกเลิกการค่าว่าบាទร อิรักก็จะสามารถผลิตน้ำมันออกขายได้ ตามปกติ ซึ่งอิรักมีปริมาณน้ำมันสำรองเป็นอันดับสองของโลก รองจาก ชาอุดิอาระเบีย ซึ่งจากข้อพิจารณาณี่เองจึงเห็นว่าหากมีการยกเลิก การค่าว่าบាទรจริง มีผู้วิเคราะห์ว่าปริมาณการค้าที่จะเกิดขึ้นในทันที จะมีมูลค่า สูงถึง ๒๐๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ก็น่าจะมีโอกาสที่ไทยจะได้รับ ส่วนแบ่งการค้าที่จะเกิดขึ้นได้ไม่มากก็น้อย ผมจึงตัดสินใจสมัครไปประจำการ ที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงแบกแดด ซึ่งแม้จะถูกคัดค้านจากครอบครัว แต่ผมก็ตัดสินใจรับความท้าทายที่น่าตื่นเต้นนี้

แต่อย่างที่กล่าวไปแล้วว่า ครั้งนี้เป็นรอบประจำการในเดือนธันวาคม ๒๕๔๔ ซึ่งจะมีการพิจารณาล่วงหน้าประมาณ ๔-๕ เดือน คือหลังจากที่ผม ตัดสินใจสมัครไปเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๔ แต่หลังจากนั้นเพียง ๒ เดือน ก็เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงที่สำคัญและมีผลในการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของ โลก นั่นคือการก่อวินาศกรรมวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งส่งผลให้อาคาร เวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ในนครนิวยอร์กถล่ม มีประชาชนสหราชอาณาจักร ๔,๐๐๐ คน และในทันทีหลังจากเหตุการณ์นั้น กระบวนการ “หาคนกระทำผิด” ก็เริ่มต้นขึ้น มีกระแสข่าวในทันทีนั้นเองว่าสหราชอาณาจักร จะทำการสืบสวนกับอิรัก และ

ยิ่งชัดเจนยิ่งขึ้นในการกล่าวปราศรัยต่อ State Union ของอดีตประธานาธิบดี จอร์จ บุช ว่าจะทำสกปรกแก่ประเทศที่เป็น “อักษะของความชั่วร้าย-Axis of evil” ได้แก่ อิหร่าน อิรัก และเกาหลีเหนือ

ผมได้เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงแบกแดด ในตำแหน่งเลขานุการเอก เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ โดยไม่มีความเชื่อว่า สมควรจะเกิดขึ้นแต่อย่างใด เนื่องจากผลการสืบสวนคดีเวลต์เทรดเซ็นเตอร์ ก็ระบุชัดเจนว่าผู้ก่อการคือกลุ่มอัลกออิตาห์ ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องใด ๆ กับรัฐบาลของประธานาธิบดีชัดดั้ม ญสเซน แห่งอิรัก

แต่เมื่อวันเวลาเปลี่ยนไป ภาพของสมควรแก้ไขเรื่องชัดเจนขึ้น โดยสหรัฐฯ พยายามหาเหตุที่จะทำสกปรกโคนล้มรัฐบาลชัดดั้ม ญสเซน ตลอดเวลา โดยกล่าวหาว่ารัฐบาลอิรักซุกซ่อนอาวุธทำลายล้างสูง และได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบชุดแล้วชุดเด่า และถึงแม้จะไม่พบ แต่ก็ยังปักใจเชื่อและกล่าวหา ตลอดจนเป็นคันธุรัฐบาลอิรัก จนกระทั่งในที่สุดก็ตัดสินใจทำสกปรกโจนตี กรุงแบกแดด เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๖

ที่เล่ามาทั้งหมดนี้ ก็เป็นการสรุปที่มาที่ไปว่า ผมไปอยู่ในสถานการณ์ สมควรได้ยังไง แต่สิ่งสำคัญที่ผมอยากจะมาเล่าสู่กันฟังในที่นี้ ก็คือ จากเหตุการณ์นั้น มีผลกระทบต่อชีวิตของผมอย่างไร และทำไมผมถึงได้บอกว่า สถานการณ์สมควรในอิรักทำให้ผมเห็นแสงธรรม

ในวันแรกที่ผมเดินทางเข้าไปยังกรุงแบกแดด ซึ่งการเดินทางจากประเทศไทยต้องนั่งเครื่องบินไปลงที่กรุงอัมมาน ประเทศจอร์แดน และก็นั่งรถยกต่อไปยังกรุงแบกแดด เพราภูกกำหนดให้เป็นเขตห้ามบิน-No fly zone ต้องนั่งรถยกต่อเป็นระยะทางประมาณ ๑,๐๐๐ กิโลเมตร จากกรุงอัมมาน ผ่านทะเลรายไปยังกรุงแบกแดด และเมื่อเข้าใกล้เขตกรุงแบกแดด สิ่งแรกที่ผม สังเกตได้จากระยะไกลก็คือลำแสงที่พุ่งขึ้นสูงท้องฟ้าเป็นสาย ๆ ตัดกันอย่าง

สวยงาม ผสมกับความเจ้าหน้าที่ที่มารับว่าเด็กกำลังฉลองอะไรกัน เค้าก็หัวเราะแล้ว บอกว่า 'นี่เป็นปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยานที่รัฐบาลอิรักเค้ายิงปิดน่านฟ้ากันเครื่องบิน ทึ้งระเบิดของฝ่ายพันธมิตร ผสมฟังแล้วก็ยังไม่ค่อยเข้าใจ เพราะลูกปืนใหญ่จำนวนมหาศาลขนาดนั้น ยิงขึ้นฟ้าแล้วมันก็ต้องตกลงที่ไหนสักแห่ง และเมื่อเดินทางถึง สิ่งที่สองที่ผมสังเกตได้ตั้งแต่วันแรกและได้ยินอยู่ทุกวัน วันละ ๕ เวลา จนถึงวันที่ ผมอพยพออกจากกรุงเทพฯเดด อีกปีกว่าผ่านไป ก็คือเสียงสวามนต์ที่ดังมาจาก เครื่องขยายเสียงของมัสยิดที่มีอยู่เกือบทุกมุ่งเมือง

สภาพบ้านเมืองและชีวิตความเป็นอยู่ในกรุงเทพฯเดด ในขณะที่ผม เดินทางถึงเมืองปลายปี ๒๕๔๔ เมื่อจะดูทรุดโทรมอย่างมากแต่ก็สามารถสังเกต เห็นร่องรอยของอดีตอันรุ่งเรืองของเมืองหลวงแห่งนี้ โดยดูจากอาคาร สิ่งปลูกสร้าง ระบบเส้นทางยกระดับทั่วกรุงเทพฯเดด ซึ่งคาดว่าไม่ได้มี การปรับปรุงซ่อมแซมมากกว่า ๓๐ ปี เช่นเดียวกับระบบสาธารณูปโภค เนื่องจาก ตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ ที่อิรักทำสงคราม ๘ ปี กับอิหร่าน ซึ่งสิ้นสุดเมื่อปี ๒๕๓๑ ทำให้ อิรักตกอยู่ในสภาพเป็นหนี้สินรัฐบาลต่างชาติจำนวนมาก ซึ่งเจ้าหนี้หลัก ก็รวมทั้งประเทศคูเวต ที่พยายามห่วงหนี้จากรัฐบาลชัดดัม ญูสเซน แต่ไม่สำเร็จ จึงลักลอบสูบน้ำมันจากสัมปทานร่วมบริเวณชายแดนอิรัก-คูเวต ไปขาย จนทำให้ อิรักไม่พอใจและทำสงครามบุกยึดคูเวตเมื่อปี ๒๕๓๓ จนสหราชอาณาจักร และประเทศ พันธมิตรต้องส่งกำลังทหารเข้าช่วยเหลือขึ้นไปกองทัพอิรักออกจากคูเวต ทำให้ หลังจากนั้นอิรักถูกมาตราการปลดอาوازและถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจอย่าง

เข้มงวด พร้อมทั้งถูกประกาศเขตห้ามบินทั่วประเทศอิรัก สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในอิรักในช่วงที่มีสงครามและหลังสงครามจึงเต็มไปด้วยความยากลำบาก ถึงแม้รัฐบาลอิรักจะพยายามดูแลเรื่องการแบ่งปันอาหารที่จำเป็นให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง แต่ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ไฟฟ้า น้ำประปา ตลอดจนระบบกำจัดขยะ การบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล อยู่ในสภาพที่เลวร้าย กล่าวคือ โรงงานไฟฟ้าไม่สามารถนำ lokale ไฟฟ้า ให้เพื่อปรับปรุงช่องแฉมเข้าประเทศได้ ทำให้ผลิตไฟฟ้าได้เพียงประมาณร้อยละ ๒๐ ของความต้องการของประชาชน มีการส่งกระแสไฟฟ้าคราวละ ๒ ชั่วโมง และไฟดับ ๔ ชั่วโมง ลักษณะนี้ ประปา มีใช้น้อยและมีปัญหาบานเบือนสูงมาก ท่อปฏิกูลแตกและไฟลั่วทุกถนนในหลายพื้นที่รอบเมือง การให้บริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุขก็ขาดแคลนอุปกรณ์และบุคลากรอย่างมาก เนื่องจากผู้มีความรู้และวิชาชีพ ส่วนใหญ่พยฟไปประกอบอาชีพในต่างประเทศ ที่เหลืออยู่มีแต่เจ้าหน้าที่ทางการและอาสาสมัคร นอกจากรักนี้ ในส่วนภาคเอกชน ผู้ประกอบธุรกิจส่วนใหญ่ ออกจากขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคและการบริการเพื่อนำมาจำหน่าย แล้ว ที่ขาดแคลนมากที่สุดก็คือบุคลากรที่มีความรู้ เช่น ช่างเทคนิค นักการบริหารและนักบัญชี เป็นต้น ซึ่งเท่าที่สังเกตเห็น คนอิรักส่วนใหญ่ล้วน ประกอบอาชีพด้วยความจำเป็นแม้จะขาดความรู้ความชำนาญในด้านที่ตนทำ ก็ตาม มีผู้ติดงานจำนวนมาก และสามารถพบเห็นเด็กขอทานเรื่องมืออยู่ทั่วเมือง แต่สิ่งหนึ่งที่ผมสัมผัสได้จากประชาชนในกรุงเบกแเดด ทั้งคนที่ได้ติดต่อธุระด้วย และผู้คนข้างถนน คือความมีศรัทธาอย่างแรงกล้าต่อศาสนาอิสลาม โดยเห็นได้

จากการขอให้พระเจ้าอำนวยพรแม้แต่กับคนต่างชาติแปลกรห้ามที่เดินสวนกันบนถนน

โดยแรก ๆ ผู้มีจังไม่ได้คิดอะไร แต่ก็รับฟังจากคำบอกเล่าของผู้คนก็ได้ทราบว่า คนอิรักส่วนใหญ่คือ “คนเดยราย” เมื่อสมัยก่อนทรงครามอิรัก-อิหร่านแต่สภาพบ้านเมืองผันแปรไป จึงจำเป็นต้องหาเลี้ยงชีพโดยการขายทรัพย์สินที่สะสมมาและเริ่มธุรกิจเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่พอยู่ทางหารายได้ประจำชีวิต แม้จะไม่มีความคิดในด้านนั้น ๆ เลย

เมื่อก่อตั้งสังคมรามในเดือนเมษายน ๒๕๔๖ จึงเสื่อม “เคราะห์ชากระหนาซัด” สำหรับประชาชนอิรัก ซึ่งต้องอพยพหนีตายไปต่างประเทศครอบครัวต้องพลัดพราก และที่ยังอยู่ในประเทศไทยต้องเผชิญภัยจากการสูรบและอาชญากรรม เช่น โจรสลัดทรัพย์ เรียกค่าไถ และการปล้นฉ่า ที่เกิดขึ้นเป็นประจำวันละหลายครั้ง นอกจากนี้ยังมีการบอมบ์ที่ไม่รู้จะเกิดที่ไหน เมื่อไหร่ ซึ่งส่วนใหญ่ก็มุ่งเป้าในพื้นที่ชุมชนเพื่อสังหารประชาชนให้ได้จำนวนมาก ๆ แต่เม็กรอบนั้นก็ยังคงมีเสียงสาดมันต์วันละ ๕ เวลา และชาวอิรักส่วนใหญ่ก็ยังคงละหมาดอยู่ตลอดด้วยความศรัทธาอย่างแรงกล้าในศาสนา

หลังจากอพยพมาตั้งสำนักงานชั่วคราวของสถานเอกอัครราชทูตณ กรุงเทพมหานคร ในกรุงอัมมาน หน้าที่หลักของผู้มีคือจะต้องติดตามสถานการณ์ในอิรักอย่างใกล้ชิดและรายงานให้กระทรวงฯ ทราบตลอดเวลา โดยเฉพาะในส่วนของความรุนแรง และผลกระทบต่อกันไทยในพื้นที่ (หากมี) ซึ่งตัวเลขผู้เสียชีวิตก็เพิ่มขึ้นตลอดเวลา และในช่วงปี ๒๕๔๖-๒๕๔๗ มีผู้เสียชีวิตในอิรักถึง ๑๕๐,๐๐๐ คน ทั้งที่เป็นทหารอิรัก ทหารฝ่ายพันธมิตร ประชาชนอิรัก ซึ่งมีทั้งผู้ชาย ผู้หญิง เด็ก และคนชรา ผู้ที่มีตำแหน่งใหญ่โตระดับรัฐมนตรีลงมาจนถึงผู้ตากงานที่ยืนต่อคิวรอสมัครงาน ผู้มีฐานะร่ำรวยจนถึงคนจนขอทาน และแม้กระทั่งนักการทูตต่างชาติที่เข้าไปทำงานในอิรัก ก็ต้องมาจบชีวิตลง สภาพทั้งหมดนี้ทำให้ผู้มีความสามารถเกิดขึ้นในใจตลอดเวลาว่า

“แล้วคนเราเกิดมาเพื่ออะไร?
เพื่อรอความตายให้มาถึงแค่นั้นหรือ?
และความหมายที่แท้จริงของการเกิดคืออะไรกันแน่?”

หากไปถามชาวมุสลิมทั้งในอิรักและประเทศไทย ทั่วโลกว่าศาสนาของเขาสอนอะไร เขายังมีคำตอบให้แก่เราได้แบบทุกคน และความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตและศาสนาของพวกเขานั้นเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้เลย แล้วผมจึงย้อนถามตัวเองในคำถามเดียวกัน ซึ่งในขณะนั้นผมตอบได้อย่างผิวเผินมาก ไม่เพียงพอต่อการเชื่อมโยงกับคำถามที่แท้จริงที่ผมต้องการจะถามก็คือ คนเราเกิดมาเพื่ออะไร?

เมื่อคราวระประจำการและเดินทางกลับมายังประเทศไทย ผมจึงได้เริ่มศึกษาอย่างจริงจังถึงหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่าพระองค์ท่านทรงสอนอะไร และพระธรรมคำสอนของพระองค์ท่านจะช่วยให้ผมได้พบคำตอบในความสงสัยของผมได้อย่างไร ซึ่งเมื่อเริ่มศึกษา ผมก็พบว่า คำตอบทั้งหมดก็อยู่ในหลักธรรมที่พระพุทธองค์ทรงค้นพบ ก็คือหลักอริยสัจสี่ นั่นเอง ผมจึงขออัญเชิญคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเผยแพร่ให้ท่านผู้อ่าน เพื่อเป็นประโยชน์ และแนวทางดำเนินชีวิตสำหรับท่านที่สนใจครับ

ประการแรก ความทุกข์ ได้แก่ ความเกิด ความแก่ ความเจ็บไข้ ความตาย ความไม่สบายกายไม่สบายใจ ความโศกเศร้าพิราบ้าน ความพลัดพรากจากสิ่งรัก ความพบร้านกับสิ่งที่ไม่ชอบไม่เป็นที่รัก ความหวังในสิ่งที่หวังไม่ได้ คือความไม่แก่ ความไม่เจ็บไข้ และความไม่ตาย ล้วนเป็นทุกข์ กล่าวโดยสรุปคือ อุปทาน ความยึดมั่นถือมั่นในขันธ์ ๕ คือกายและใจนี้แหละเป็นทุกข์

ประการที่สอง เหตุแห่งทุกข์ เมื่อเกิดเวทนาคือความรู้สึกสุข และ ทุกข์ ก็มีตัณหาคือความอยาก อยากได้สุข ไม่อยากได้ทุกข์ ความอยากได้สุข ก็คือสุขทางกาย ที่เรียกว่าความตัณหา ที่ได้รับจากรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส ที่เป็นที่เพลิดเพลิน ได้แก่ ภาพที่สวยงาม เสียงที่ไพเราะ กลิ่นหอม รสชาติ ที่เอร็ดอร่อย และสัมผัสที่นุ่ม เย็น สบาย และความสุขทางใจคืออารมณ์ ที่เพลิดเพลิน สนุกสนาน ยังมีตัณหาอีก ๒ ประเภท คือ ภวตัณหา คือ อยากรู้อย่างนั้นอย่างนี้ อยากได้อายามี เช่น เป็นคนรวย มียศมีตำแหน่ง ใหญ่โต มีคนสรรเสริญเยินยอด และมีความสุข และในทางตรงข้ามคือ วิกฤตัณหา คือความอยากพ้นจากสภาพนั้น ๆ เช่น ไม่อยากจน ไม่อยากพิการ ไม่อยากเจ็บไข้ ไม่อยากเป็นหนี้สิน เป็นต้น ซึ่งตัณหาเหล่านี้เอง ก็เป็นเหตุ ให้เกิดอุปทาน คือความยึดมั่นถือมั่น ว่าความสุขทางกายทางใจ และสภาพ ที่อยาจะมีอย่างจะเป็นเท่านั้นที่เป็นเราเป็นของเรา ส่วนสิ่งที่ตรงกันข้ามคือ ความทุกข์ทางกายทุกข์ใจ สภาพความยากแค้น ที่ไม่อยากมีไม่อยากเป็นล้วน ไม่ใช่เราทั้งสิ้น ซึ่งในสภาพความเป็นจริงไม่อ่าจเป็นไปได้ การยึดมั่นถือมั่น แต่เฉพาะส่วนที่เป็นความสุขจึงเป็นเหตุแห่งทุกข์

ประการที่สาม ความพันทุกข์ คือถ้าความยึดมั่นถือมั่นในความสุขภายในสุขใจทั้งปวง เพราะรู้ชัดแจ้งว่าเป็นเหตุแห่งทุกข์ เมื่อไม่ยึดมั่นก็ไม่มีความอยากรเมื่อไม่อยาก จิตใจก็หลุดพ้นจากความทุกข์

ประการที่สี่ หนทางแห่งการปฏิบัติเพื่อให้ถึงชั้นความพันทุกข์ คือ การพัฒนาภายในและใจให้พ้นไปจากสภาพความทุกข์ทั้งปวงตามแนวทางของพระพุทธองค์ โดยเริ่มจากการทำความเห็นชอบ คือเห็นว่าไนคือทุกข์ นี่คือเหตุแห่งทุกข์ นี่คือความพันจากทุกข์ และนี่คือทางปฏิบัติเพื่อความพันทุกข์ เมื่อเห็นชอบแล้วก็คิดชอบ คือคิดไม่เบียดเบียนใคร ไม่พยายามอาฆาตโกรธแค้นใคร และคิดออกจากความยึดติดในการแสร้งหาความสุขทางกาย คือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสที่เป็นที่เพลิดเพลิน ซึ่งเป็นเหตุแห่งตัณหา คือ ความอยากรทั้งปวง เมื่อคิดชอบแล้วก็มีการปฏิบัติชอบ คือการไม่ผ่านสัตว์ตัดชีวิต ไม่รังแกใครให้เดือดร้อน ไม่คิดอยากรได้ลักษณะย้ายเทรัพย์ของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่ประพฤติผิดลูกเมีย คู่ครองของผู้อื่น ไม่กล่าวว่าชาที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เช่น โกหกหลอกลวง ไม่ด่าว่า ไม่ยุยงส่อเสียด และไม่พูดจาเหลวไหล เพ้อเจ้อ ประกอบอาชีพสุจริตที่ไม่เบียดเบียนคนและสัตว์ มีความเพียรอยู่ในการรักษาภายในไม่ให้เกิดเหตุแห่งทุกข์ คือการหยุดการกระทำที่ไม่ดีของตัวเอง การเลี่ยงโอกาสที่จะทำความไม่ดีทางกาย วาจา ใจ การรักษาความดีที่ได้กระทำมาแล้วให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป และการพัฒนาการกระทำ ความคิด และคำพูด และสติปัญญาของเราให้ไปในทางที่จะสามารถพันจากทุกข์ยิ่ง ๆ ขึ้น ซึ่งในด้านสติปัญญา ให้ฝึกสติให้มีความรู้สึกตัวอยู่ตลอดเวลา เห็นความรู้สึกสุขทุกข์ เห็นจิตใจของตัวเอง และมองเห็นกายใจของเราตามที่มันเป็นอยู่จริง คือ เห็นว่านี่คือการยึดมั่นในกายในใจ นี่คือสัมผัสที่ได้รับจากรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส และอารมณ์ นี่คือความไม่สบายกายไม่สบายใจ นี่คือสภาพะของจิตใจ ณ ปัจจุบัน และวิธีปฏิบัติเพื่อความพันทุกข์ข้อสุดท้าย ที่ผมเห็นว่ามีประโยชน์มาก ๆ คือการทำจิตใจให้เป็นสมาริชั่งเป็นการศึกษาจิตใจของเรา

เพื่อให้รู้ว่าธรรมชาติที่แท้จริงของจิตใจเรานั้นเป็นอย่างไร ทำอะไรได้บ้าง โดยการปล่อยวางจากความคิดทั้งปวง เมื่อทำภายในและใจของเราให้นิ่งแล้ว ก็จะเกิดความสงบ และเมื่อภายในใจสงบแล้วย่อมเกิดความปราโมทย์คืออิ่มใจ และเกิดปิติ เมื่อเกิดปิติ ก็ย่อมเกิดความสุข และเมื่อจิตเป็นสุขก็จะเกิดสมารถ เมื่อเกิดสมารถ จิตจะพัฒนาต่อเป็นปัญญาเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามที่เป็นจริง จนเกิด อุเบกษา คือความวางเฉยต่อความทุกข์ความสุขทั้งปวง ซึ่งเป็นหนทางไปสู่ ความหลุดพ้นจากทุกข์

สุดท้ายนี้ ผมหวังว่าเรื่องราวที่ผมได้เล่ามา คงจะช่วยให้เกร็ดข้อมูล ความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ แก่ท่านผู้อ่านตามสมควร แต่สำหรับผม เป็นการเล่า ประสบการณ์ที่สำคัญที่สุดในชีวิตของผมในการที่ทำให้มันได้พบแสงธรรมะ ซึ่งผมได้น้อมนำมามาเป็นที่พึงหลักไปจนตลอดชีวิต และในโอกาสหน้า ผมจะ ขอนำเอาเรื่องราวประสบการณ์ดี ๆ เกี่ยวกับธรรมะมาเล่าให้ฟังอีกรอบ ขอบพระคุณครับ ☺

Impression with Mekong Friendship Project

Mr. Aung Pai Kyaw (Myanmar)

If I have to choose 20 days from my 19 years of living as my most valuable days, I would definitely choose the 20 days when I participated in Mekong Friendship Project. I still remember the day when the selected people are announced. I kept on checking the time as it draws close to 4.30 pm, the announcement time in Myanmar. I didn't get the mail at that time since there are too many applicants for this project. Late in the night, I got a notification from a senior who I have never spoke to before, Ko Thein Min Swe, congratulating me for being chosen in Mekong Friendship Project. I was confused at first, but then I checked the mail again to see the announcement letter from P.Bank. I was chuffed at that moment. The whole family was

happy too. Since this is the first time that I have ever gone on a friendship project, they were so happy and made phone calls to other relatives telling that I was chosen.

As the name “**Mekong Friendship Project**” suggests, this is an exchange program which covers the countries through which the river Mekong flows. 40 delegates from Cambodia, Laos, Myanmar, Thailand and Vietnam are chosen to take part in it with 8 from each country. We went on a journey along the east-west economic corridor and other significant places among our 5 countries. I may have to admit that I had little knowledge about the Mekong and ASEAN community before this project. Along the journey, I learnt about the development process in these countries and the role of youth in modeling this development.

I made friends along the way. I got close not only with the other 39 participating youths but also the organizers of Mekong Friendship Project 2014. We cared about each other. I realized that language and nationalities doesn't matter in making friends. I was quite excited to make friends with youths from other countries. “**What if we are different? What if I can't get along with others?**” those are my thoughts before seeing the other participating youths. I was wrong. Every single one is unique, but there is a common fact about these 40- friendliness. I learnt that we are youths, we laugh, we cry, we struggle, we enjoy, we get serious and we can work together. I didn't feel awkward at all conversing with other participating youths. Maybe because

of their warmth and kindness, I feel like all of them are my childhood friends.

From my friends, I learnt about the culture. Traditions that are common among our countries, beliefs that differ among us, our music, our dance, our traditional clothing and our food. There is a cultural night after the 1st week along the trip. We had to present about our tradition and make a performance which would represent our culture. Everyone sparkled that night. It is always nice to learn about others, and I believe that that cultural night gave us a general insight about our traditions.

Discussions are one of my favorite sections along the journey. We discussed on how to tackle the problems that we are facing in our Mekong sub-region. The 40 participating youths were put under the categories of Economics, Education, Environment and Ethnic groups in groups of 10. We presented about the problems our countries are facing and work together to get a solution. Taking part in discussions never fails to energize me. Everyone was creative and was serious about the problems we are facing in our countries. As a fruit of our discussions, we had to make a presentation at Thailand Ministry of Foreign Affairs. I represented the education discussion group on the stage. I was proud to do so.

We visited The Royal Thai Embassy Myanmar and the Thailand Ministry of Foreign Affairs along the journey. Having to represent

my country, Myanmar, in these important places makes me feel special. It makes me realize how the youth is valued and we are the ones who would be trusted by the elders to make a better future. I was inspired by the speeches they gave at these places to take part as a bridge in forming the Mekong Community.

Before this exchange program, visiting other countries in the Mekong sub-region was just a dream. Before Mekong Friendship Project, making friends with youths from other countries seemed so far. Because of Mekong Friendship Project, I strongly believe that I can contribute in forming Mekong and ASEAN community. Travelling along these 5 countries and 7 cities, I learnt about the role of youth in forming friendship ties among countries. I hope this program lives on, continue to empower youths for our sustainable development of our region and become the link connecting the countries among the Mekong Sub-region and ASEAN

My impression of Mekong Friendship Project 2014

Soulinda Thammavongxay (May)-Lao PDR

What do you think about Mekong Friendship Project (MFP)?

And what is your favorite part of this project? These questions were asked and I can proudly state that MFP was the greatest and the most unforgettable trip that I had ever experienced. I had chance to do many enjoyable and creative activities, met many new good friends and travelled among Greater Mekong-Sub region countries.

In other program, it may just be traveling or meetings, but MFP program was quite different. Within 20 days of the program, lots of activities were provided for the participants. For example, team building, buddy game, lectures by professors, group discussions, journalism and video making workshops, etc. Anyway, the activities that impress me the most were the community service activities. We visited Youth idol village for workshop on "**How youth can contribute to social development?**", plant trees at community development center, created house model using the king's new theory. Hence, we have learned how to encourage development in our home countries especially in rural areas.

Another aspect of this program that impresses me was a chance to make new friends. There were 40 participants from 5 countries, namely, Cambodia, Laos, Myanmar, Thailand and Vietnam. Everyone were kind and friendly; we said "**Hello**" and

introduced ourselves when we first met. Moreover, we also had brothers and sisters who always facilitated and looked after us during the whole program. Although, we all had different backgrounds, from different countries, using different languages and had different cultures, we were one and became Mekong family. We spent time together to learn new things, we exchanged our ideas, we shared what we had and even when we faced problems, we helped each other to find the solutions. Although, sometimes we made mistakes or didn't follow the rules, we still forgave each other and tried to fix the bad situation to be better.

Next, let's talk about my long journey in 5 countries. It was a lot of fun and full of excitement. This was the first time for me to visit Myanmar, where it is known in the world as the golden land, and Cambodia where I had a chance to visit Angkor Wat, the world heritage site. Apart from enjoyment in traveling, we also learnt new cultures wherever we visited and explored the area. Furthermore, the thing that I can't forget about this program was the opportunity to be one of the representatives to present what we had discussed about ETHNIC GROUP in our areas at the Thai Ministry of Foreign Affairs.

I had learnt and gained many things within 20 days which will benefit and guide me to help develop my country and also our greater Mekong-Sub regions in the future. In conclusion, I would like to express a huge appreciation to the Thai Ministry of Foreign Affairs, ASEAN Study Center at Chulalongkorn University, all members of my Mekong family that had contributed in making MFP2014 a complete success.

My impression of Mekong Friendship Project 2014 : ၁၀၂

Impression with Mekong Friendship Project 2014

Thav Sievny - Cambodia

Mekong Friendship Project 2014 was an ideal opportunity that gave me such a rare chance, to adapt myself into a new learning environment in both academic and cultural ways, especially for my personal development. Those two factors had left in me, a mass awareness about the Mekong Sub-region and a memorable friendship with all the people I had met throughout the program. This was one of the proudest and most spectacular moments I ever had in my life. This project is a huge engagement of young potential youths from all around the Mekong Sub-region. Candidates in the program had diverse

backgrounds and perspectives with different empowered stories, but shared a common passion toward the future of the Sub-region and a region of ASEAN as a whole.

Within the 20 days journey, I had a lot of academic discussions, debates and listened to various inspired lectures provided by many professional and experienced people whom had made a huge impact on my critical thinking ability, particularly on the challenges and future prospects of our region plus with a responsibility and preparation of us as a youth who reside in this potential area. The MFP 2014 also allowed me to develop such a positive mind-set toward the future integration of our region as one, culturally and economically, which I consider as one of the greatest challenges we are facing right now.

Besides, over the course 3 weeks, within the academic activities I had engaged with, I was really impressed by the educational system in each of the five countries in the Mekong Sub-region, especially the common challenges we are facing. The MFP 2014 brought that enriched topic for us to discussed, what “**EDUCATION**” was? To response to those issues we had an accelerating group discussions and debates, with an aim to induce each individual’s thoughts. We then elaborate the idea and made it more logical so that specific and measurable solutions to the problems can be recommended. With this kind of activity, I could see an enthusiastic participation from each individual, cooperation and especially sharing the critical ideas

with each other within the group. I could also see that, it was one of the positives behaviors that I should take along with me and use it as much as I can. With all the commitment, motivation and inspiration we received from every single person of the MFP 2014, my peers and I finally were able to present our work, specifically on topic given by the MFP 2014 organizing team, in front of many important people. The experience was a memorable and it was a great honored bestowed.

Last of all, I would like to express my deep appreciations to the Thai Ministry of Foreign Affairs, the Chulalongkorn University, the ASEAN Studies Center and everybody who were involved and worked really hard just to make this program exist and allowed me to participate in such a challenging and spectacular exchange experiences, which helped boost up my punctuality and independency. The inspiration, motivation, love and memory I gained, including the places I had been to, the people I met and even the food I tasted had pushed me to look even more further and optimistic of what I can do for myself, my country and the region I presently reside in. ☺

Mekong Friendship Project 2014

นายธีรเชษฐ์ นันทกิรติพัฒน์

โครงการเพื่อนมิตรลุ่มน้ำโขง ๒๕๕๗

MEKONG
Friendship PROJECT

กิจกรรม “River”

ทุกคนได้ระดมความคิด เพื่อสร้าง
เมืองริมแม่น้ำ หลังจากนั้นจึงนำเมือง
ของทั้ง ๕ กลุ่มมาเรียงต่อ กัน

Hello, my name is ..., what's your name? คงจะเป็นประโยชน์
แรกของโครงการนรวมทั้งตัวผม เพื่อทำความรู้จักกับเพื่อนอีก ๓๙ ชีวิต
ที่กำลังจะมาใช้ชีวิตร่วมกัน ในเวลาอีก ๒๐ วันที่กำลังจะมาถึง ณ เวลาี้นน
โครงการจะรู้ว่า ความรัก ความผูกพัน มิตรภาพที่ยิ่งใหญ่ กำลังจะเกิดขึ้น...
ท่านผู้อ่านคงอยากรู้แล้วสินะครับว่า ตลอดเวลา ๓ สัปดาห์นั้น พากเราทั้ง
๔๐ คน ได้ไปไหนกันมาบ้าง ได้รับประสบการณ์อะไรกันมาบ้าง และที่สำคัญ
มิตรภาพของพากเราเกิดขึ้นได้อย่างไร...

ย้อนกลับไป เช้าวันจันทร์ที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๗ เยาวชน ๔๐ คน จาก ๕ ประเทศ เดินทางมาร่วมตัวกันที่กรุงเทพมหานคร เพื่อลงทะเบียนพัฒนาระบบสิ่งแวดล้อมและเชิงเศรษฐกิจ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่กรุงเทพฯ และว่ายังได้เดินทางไปทำกิจกรรมสนุก ๆ ที่ฟาร์มโชคชัยด้วย ซึ่งที่นี่พากเรายังได้ฟังบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับความร่วมมือในภูมิภาค รวมถึง East-West Economic Corridor ซึ่งเป็นเส้นทางเศรษฐกิจจากฝั่งมลายาไปถึงฝั่งเวียดนาม และเป็นเหตุผลว่าทำไมพากเราถึงไปในเมืองต่าง ๆ ที่กำลังจะกล่าวถึงต่อไป หลังจากนั้น คืนแรกในประเทศไทย การเดินทางที่แท้จริงของเรา กำลังจะเริ่มต้นขึ้น...

พากเราบินจากประเทศไทยไปร่วมพิธีเปิดโครงการที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ประเทศไทยที่กำลังเป็นที่จับตามองโดยนานาประเทศ เมื่อมาถึงย่างกุ้ง เห็นได้ชัดว่าสองข้างทาง เริ่มมีตึกขนาดย่อม ๆ เรียงรายตามสองข้างทาง ผู้คนที่พลุกพล่าน พ้อจะทำให้เห็นว่า ความเจริญคงกำลังจะมาเคาะประตูในไม่ช้า... ที่เมียนมาร์ พากเราได้มีโอกาสไปเยี่ยมชม และสักการะศาสนสถาน และสถานที่สำคัญหลายแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เจดีย์เวดาโกง” ซึ่งเป็นที่เคราพศักการะของชาวเมียนมาร์ นอกจากประชาชนจะเดินทางมาไหว้ นั่งสมาธิกันที่นี่แล้ว ยังเห็นคู่บ่าวสาวมาทำพิธีเกี่ยวกับการแต่งงานอีกด้วย (แต่ก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าพิธีอะไร) แต่ก็พอจะทำให้เห็นได้ว่าที่นี่เป็นศูนย์รวมใจของทุกคนจริง ๆ อีกสถานที่หนึ่งที่พากเราได้ไปคือ Myanmar Maritime University ซึ่งให้การศึกษาเกี่ยวกับการเดินเรือ ที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่ง คือผู้ชายที่นี่จะนุ่งใส่ส่องกันเป็นปกติ ไม่ว่าจะมาวัด เดินชุมเปอร์มาร์เก็ต หรือแม้กระทั่งไปทำงาน ดูเผินๆ เหมือนจะใส่ไม่ยาก แต่พอไปลองใส่ดูจริง ๆ นี่ยากใช่เล่น ถ้าพูดถึงอาหารเมียนมาร์แล้ว ให้การณ์เหมือนอาหารอินเดีย มีเครื่องเทศ ครัวที่ไม่ชอบก็อาจไม่อยากทานเท่าไร แต่ด้วยความที่ชอบเครื่องเทศเป็นทุนเดิม จึงประทับใจอาหารเมียนมาร์อยู่ไม่น้อย...

หลังจาก ๒ คืนที่เมียนมาร์ พากเรากลับมาประเทศไทย และ ๓ วันก่อนที่จะออกเดินทางอีกครั้ง พากเรามีโอกาสไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง ไม่ว่าจะเป็น ศิลป์แห่งแผ่นดิน ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม เอเชียทีค มิวเซียมสยาม พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA) และศูนย์ศิลปาชีพบางไทร นอกจากราชบูรณะที่ถือว่าเป็นไฮไลท์สำคัญ คือการแสดงวัฒนธรรมของแต่ละชาติ (Cultural Performance) ซึ่งต้องบอกว่าแต่ละประเทศจัดเต็มกันจริง ๆ บางประเทศถึงกับซ้อมทุกคืน เลยก็ว่าได้ ซึ่งก่อสร้างความประทับใจให้ทุกคนที่รับชม...

นอกจากการไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ แล้ว ยังมีกิจกรรมที่ให้พากเราได้ร่วมความคิด ช่วยกันแก้ปัญหา ทำ Workshop กิจกรรมสร้างความสามัคคี และช่วยให้เราสนิทกันมากขึ้น

เวลาผ่านไปไวเหมือนโงหก... คระจะไปรู้ว่าเราเดินทางกันมาถึงครึ่งทาง แล้ว... จากคนไม่รู้จักกัน กลายเป็นคนที่กล้าเล่าความลับให้ฟัง... จากความรู้สึกว่า อีกตั้งนานกว่าจะจบโครงการ กลายเป็นความรู้สึกที่กลัวการจากลา...

เช้าวันที่ ๑๐ ของโครงการพวกราออกเดินทางจากสถานบินดอนเมืองไปยังจังหวัดนครพนม แล้วนั่งรถต่อไปยังจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นหนึ่งในจังหวัดที่อยู่ติดกับแม่น้ำโขง ที่มุกดาหารพวกราได้ไปบริการชุมชน (Community Service) ที่ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพรายภูมิไทย บริเวณชายแดนมุกดาหาร ซึ่งเราได้ทำมาเดลการจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืนตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พวกราได้แสดงความสามารถทางศิลปะ และความคิดสร้างสรรค์กันอย่างเต็มที่ ก็หวังว่าพี่ ๆ ชาวบ้านจะดูแลรู้เรื่อง วันต่อมาพวกราเดินทางประเทศลาวโดยข้ามสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่๒ โดยในภาษาลาวจะเรียกว่า “ຂົວມິດຕະພາບ ລາວ-ໄທ” (ข้ามิตตະພາບ ລາວ-ໄທ) ซึ่งในภาษาลาว คำว่า ข้า แปลว่า สะพาน นั่นเอง ซึ่งเชื่อมระหว่างจังหวัดนครพนม ประเทศไทย กับแขวงสะหวันนะเขต ซึ่งเป็นแขวงที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศลาว ถึงแม้จะเป็นแขวงใหญ่ แต่เมื่อเข้าไปเป็นตัวเมือง ก็ยังสัมผัสได้ถึงความสงบและน่าอยู่ ที่นี่พวกราได้ไปสักการะพระราชอุปถัมภ์ ซึ่งมีความศักดิ์สิทธิ์ นอกจากนั้นยังได้ไปเดินที่ตลาดใหญ่อีกด้วย... หากนึกถึงอาหารลาว หลายคนคงนึกถึงอาหารรสจัดจ้าน แต่ความจริงแล้วอาหารลาราสชาติไม่จัดมาก อくจะทานง่ายกว่าอาหารไทยบางประเภทเสียอีก ส่วนตัวชอบทานส้มตำอยู่แล้ว เลยทาน “ตำบักผุ่ง” อย่างเอร็ดอร่อย...

การเดินทางอันยาวนานกว่า ๙ ชั่วโมงกำลังจะเริ่มต้นขึ้นแล้ว...

โดยการเดินทางครั้งนี้ คือการนั่งรถจากแขวงสะหวันนะเขต ไปยังชายแดนลาว-เวียดนาม แล้วไปลิ้มสุดที่เมืองเว (Hue) ซึ่งเป็นเมืองหลวงเก่าในสมัยราชวงศ์เหงียน (Nguyen Dynasty) เว เป็นอีกเมืองหนึ่งที่ค่อนข้างสงบแต่เต็มไปด้วยสถาปัตยกรรมที่สวยงามหลายแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชวังหลวง ซึ่งประกอบด้วยหลายชั้น ซึ่งแต่ละชั้นก็จะมีความงามแตกต่างกันไป หลังจากชมความงามที่เว ก็เดินทางต่อไปยังหอยอัน (Hoi An) เมืองมรดกโลก มีอาคารบ้านเรือนสวยงามมากมาย และมาสันสุดที่เมืองданัง (Da Nang) ความรู้สึกแรกที่มีมาถึงเมืองนี้คือ เมืองนี้ไม่เหมือนเมืองอื่น ๆ ในเวียดนามสักเท่าไร ด้วยความที่เป็นเมืองใหม่ และมีความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของเวียดนาม ทำให้มีการวางแผนเมือง และสร้างระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ดี และเห็นการเข้ามาลงทุนของธุรกิจต่างชาติ และการก่อสร้างตึกสูงมากมาย เป็นเมืองที่น่าอยู่เลยที่เดียว ถ้ามีโอกาสอยากจะกลับมาอีกครั้ง หากไม่เขียนเกี่ยวกับอาหารก็คงจะไม่ได้ เพราะอาหารเวียดนาม เป็นอาหารอีกหนึ่งชาติที่ได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศไทย ซึ่งอาหารเวียดนาม (ที่ประเทศไทยเรียกว่าเวียดนาม) จริง ๆ นั้น หลายอย่างก็มีความแตกต่างอาหารที่มีโอกาสได้ไปรับประทาน ส่วนใหญ่มีรสไม่จัด และมีผักเสี้ยส่วนใหญ่โดยแทบทุกมื้อจะมีแกรงจีดผัก เป็นเครื่องเคียง และได้รับประทานปลาเกือบ ๆ ทุกมื้อ พุดง่าย ๆ คืออาหารเวียดนามนั้น เป็นอาหารเพื่อสุขภาพจริง ๆ หากไม่นับอาหารบางชนิดที่ก็例外มั้น...

การเดินทางของพวกรายงไม่จบ...

หลังจากมาเวียดนาม ๓ คืน พวกร้าวที่เดินทางต่อไปยังเมืองเสียมราฐ (Siem Reap) แม้เราจะมีเวลาอยู่ที่นี่แค่ ๑ วัน แต่ก็มีโอกาสได้ไปในสถานที่สำคัญที่หากไม่มากคงเรียกว่ามาไม่ถึงก้มพูชา ที่นั่นคือ นครวัด นั่นเอง ซึ่งเป็นสถานที่ ๆ มีสถาปัตยกรรมขนาดใหญ่ที่สวยงาม อายุหลายร้อยปี ซึ่งแสดงถึงความสามารถของผู้ก่อสร้างในสมัยนั้น นอกจากนี้พวกรายงได้ปริ่วบลูตันไม้ประจำชาติไทย-ก้มพูชา ร่วมกับเยาวชนห้องถิน และเยี่ยมชมหมู่บ้านนำร่องพัฒนาคุณภาพชีวิต บ้านໂຄกິກັນດາລ อำเภออันลองເວງ จังหวัดອุดรມีชัย ซึ่งที่นี่เราได้รู้จักกับครอบครัวตัวอย่างในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอีกด้วย... สำหรับอาหารในประเทศไทยก้มพูชานั้น (เท่าที่ได้รับประทาน) ค่อนข้างคล้ายกับอาหารไทยหลายอย่าง ซึ่งก็มีรสชาติอร่อยดี...

การเดินทางของพวกร้าวใกล้จะสิ้นสุดแล้วละ...

และพวกร้าวที่เดินทางกลับมายังประเทศไทยอีกครั้ง แต่การกลับมาครั้งนี้ไม่เหมือนทุกครั้ง เพราะอีกไม่กี่วันจะถึงวันสิ้นสุดโครงการแล้ว ใกล้ถึงวันที่พวกร้าวต้องกล่าวคำลา กบลา...

๓ วันสุดท้าย เป็นวันสุดทุป Workshop และการระดมความคิดในหัวข้อศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำเสนอในพิธีปิดโครงการที่กระทรวงการต่างประเทศ...

และแล้ววันพิธีปิดก็มาถึง ตัวแทนกลุ่มตั้งใจนำเสนองานอย่างเต็มที่ และทุกคนได้รับเกียรติบัตรด้วยความภาคภูมิใจ เป็นการจบโครงการอย่างเป็นทางการ แต่ในความเป็นจริงแล้ว ยังไม่ถึงเวลา... คืนนี้พวกเราราดีไปล่องเรือแม่น้ำเจ้าพระยา เป็น Farewell Party หลายคนร้องเพลงที่อယากร้อง พูดในสิ่งที่อยากรู้ด้วยรูปแบบที่อယากล่าว เพราะไม่มีครรภ์ว่า อีกนานแค่ไหน พวกเรายัง ๔๐ คน จะมีโอกาสมาใช้ชีวิตร่วมกันอีกรึ... วันรุ่งขึ้น... วันสุดท้าย (ของจริง) ที่ต่างคนต่างเตรียมตัวไปส่งเพื่อน ๆ ที่สนามบิน... น้ำตาที่ไหลอาบแก้ม แม้มันจะดูน่าเศร้า แต่ก็เป็นสิ่งประกันในมิตรภาพ ความรัก ความผูกพัน ที่เกิดขึ้นมาตลอด ๒๐ วันนี้

คนอีกกลุ่มนึงที่หากขาดไป โครงการคงจะไม่สมบูรณ์และน่าประทับใจเท่านี้คือ พี่ ๆ ผู้ดูแลโครงการและเจ้าหน้าที่ทุกคนที่คิดกิจกรรม ดูแลพวกเราตลอด ๓ สัปดาห์อย่างดีเยี่ยม ที่ไม่ทำให้พวกเรารู้สึกเลยว่านี่คือพี่ ๆ ที่เป็นเจ้าหน้าที่แต่รู้สึกเหมือนกับว่าทั้งหมดคือเพื่อนและครอบครัวเดียวกัน...

สำหรับผม... การได้เข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ ถือเป็นโอกาสที่ดีมากที่สุด ครั้งหนึ่งในชีวิต และเชื่อเหลือเกินว่า Mekong Friendship Project จะเป็นอิกจีกซอร์เล็ก ๆ ที่ช่วยทำให้ภาพของอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง (Mekong Sub-region)

มีความชัดเจนและสวยงามมากยิ่งขึ้น... เพราะโครงการนี้นอกจากจะทำให้เราได้ให้และได้รับมิตรภาพที่ดีกับเพื่อน ๆ ทั้ง ๕ ประเทศแล้ว ยังทำให้เราได้เข้าใจและยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ประชาชนในทุกประเทศเกิดความรัก ความรู้สึกร่วมในการเป็นประชาชนของอนุภูมิภาคนี้ และนำมารสู่ความเข้มแข็งในอนาคตอันใกล้...

สุดท้ายนี้ต้องขอขอบพระคุณ กระทรวงการต่างประเทศ ประเทศไทย และศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้จัดโครงการนี้ขึ้น และอีกครั้งที่ ผนเมื่อเหลือเกินว่า เยาวชนทั้ง ๔๐ คนจะเป็นพลังสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยในลุ่มแม่น้ำโขงทั้ง ๕ ประเทศ (กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ ไทย และเวียดนาม) พัฒนาอย่างยั่งยืน และนำไปสู่การสร้างประชาคมอาเซียน และลุ่มน้ำโขง ที่น่าอยู่ ดังแนวคิดหลักของโครงการที่ว่า “Empowering Youth for the Sustainable Development and Building of ASEAN and Mekong Community” ☎

Mekong- The River of Knowledge, Culture and Friendship

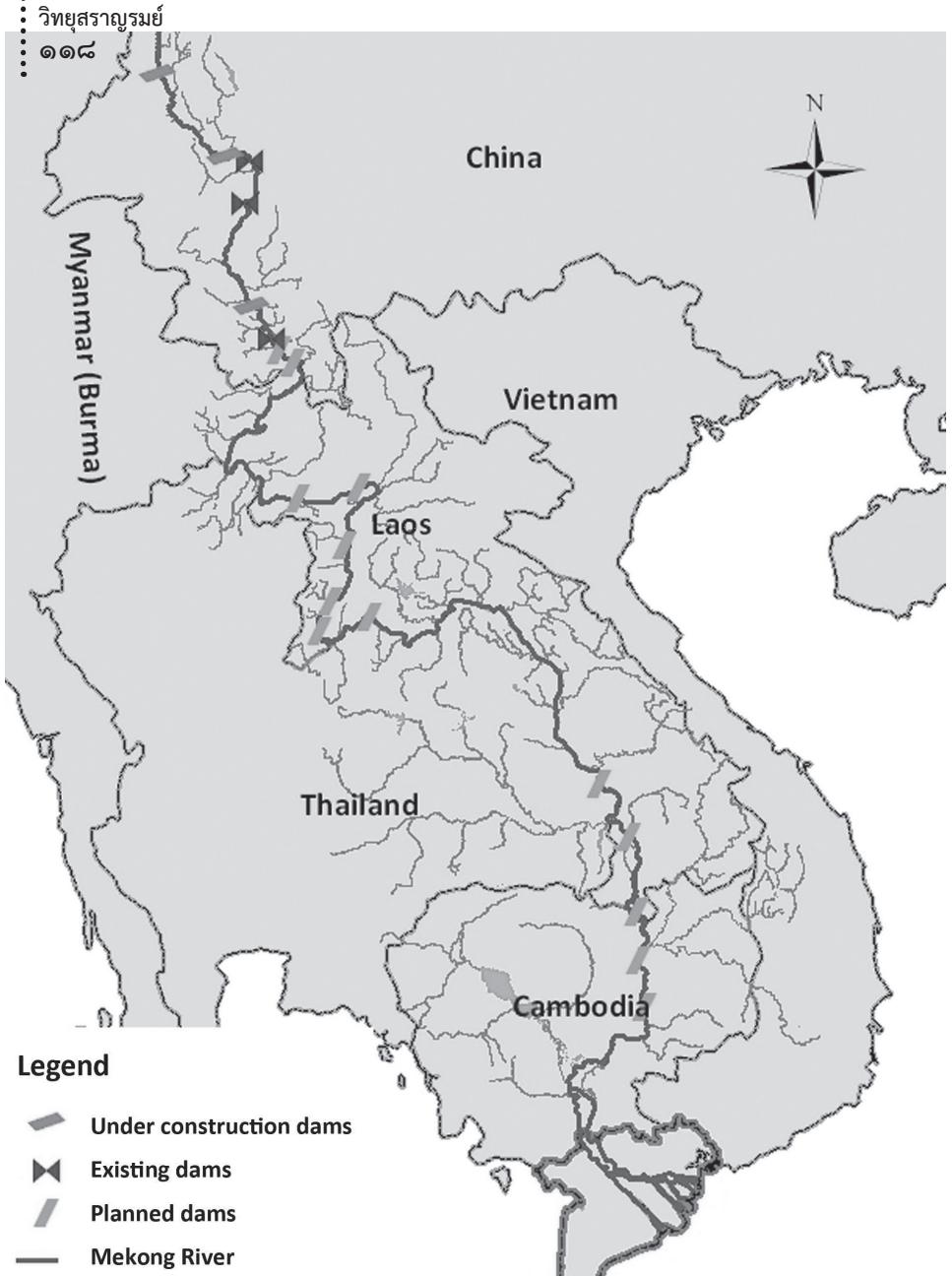

Nguyen Hien Mi – Vietnam

“Mekong Friendship Project” (MFP) is an exchange program for students in the Greater Mekong Sub-region. We - 40 participants from 5 countries : Thailand, Laos, Vietnam, Cambodia and Myanmar, crossed 20 days together with lots of wonderful experience and memorable moments.

The information about MFP 2014 came to me as a coincident. I have followed some facebook pages which

0 110 220 440 km

often post the information of all exchange programs as well as scholarships for international students, until 1 day, I saw MFP 2014 and immediately I thought “**wow, this program is so interesting and this is my chance**” so I completed my application form in that afternoon.

I didn’t know then how the choosing process works. However, when I received the confirmation letter from the organizing committee, I didn’t know whether I should be worried or happy. Regardless, I started to get a little worried because right before MFP, I had to take part in a Model United Nations Conference in Hong Kong, the point was my parents weren’t willing to let me skip my classes at school that much. Then, I had to convince my brother to persuade my parents for me and I cried for the whole night to get their permission. Finally I got their blessings.

Throughout 20 days of the journey, we did a lot of things. It was not simple 20 days, but it was 24 hours per day that we spent with each other. We had meals, slept, rested, played, studied and did social activities together, with so much fun acquiring lots of wonderful memories. However, the activity that gave me the deepest impression was the workshop on video making/journalism. I was involved in the video making group, where we were assigned to keep record of places we had visited, such as, pagodas or museums or some famous places in each country.

In video making workshop, we studied techniques how to record a video then each sub-group had to hand in one 1-minute-clip in the last class. We had 4 clips with total length around 5-6 minutes ; nevertheless, they covered all memories in 20 days we had spent together, which included so much laughter and cry. Till now, whenever I watch those videos again, they always bring back precious memories about the amazing journey.

During the sites visit, they were also chances for me to learn and experience more about people and cultures of my friends' countries. Apart from Vietnam, my country, I was deeply in love with the gorgeous of The Arts of The Kingdom and the sunset in Asiatique in Thailand; the heat in Golden land - Myanmar burned my feet but it was worth to try "**walking like a Burmese**" ; I also made some wishes in Pha That in Hang in Laos and hope that it will become true someday ; last but not least, even though I visited Angkor Wat 8 years ago, the magnificence of it always occupied my full attention.

Even though the name of the program is MFP, I think what we had achieved were much more than just friendship. First, we had chances to broaden our knowledge through the lectures as well as conferences on ASEAN in general and the cooperation for sustainable development among the greater Mekong sub region countries in particular. I had realized the importance of building ASEAN friendship, to share knowledge, which would

help enhance our productivity and innovation. Moreover, we had chances to meet different people, learned different languages from each other and tried different delicious local food. We had experienced the similarities and differences of economic, social and political setting within our 5 countries. Last but not least, we had not just built friendship, to me it was relationship, it is a family where we supported and cared for each other, we laughed, cried and did lots of crazy things together. Till now, we still express about the experience everyday through our photos and statuses on Facebook. It was absolutely one of the most wonderful journeys in my life time.

My 1st impression was the well-organized and the effectively-structured activities of the program. Just after 20 days together,

Mekong- The River of Knowledge, Culture and Friendship : ๖๖๖

we could not only understand each other really well but also studied about sustainable development and experienced the cultures in the greater Mekong sub region countries. Furthermore, I have had strong impression of all our caretakers or “P-P” who accompanied us through the project. They were the greatest companies, supporters and advisors. I will always remember the cared, the devotion of P-P such as P’Kay, P’Eak, P’Bank, P’New... for their funny stories, the chill moments and all the encouragements from P’Liu and P’Nackky during the trip. To me, MFP motivated me to contribute more to my society. I hope I can cooperate with my Vietnamese friends to set up a project to help inspire the young Vietnamese generation via social network. I definitely would keep in touch with the wonderful friends that I have met to build a beyond border friendship. Hence, I consider this program as a stepping stone for my career success in the future.

Lastly, I hope that MFP would continue annually, so that the young generation will have opportunities to participate in and discover the world through this advance program and eventually would be able to contribute back to their society after the completing the program.

To me, Mekong is the river of Knowledge, Culture and Friendship. ☺

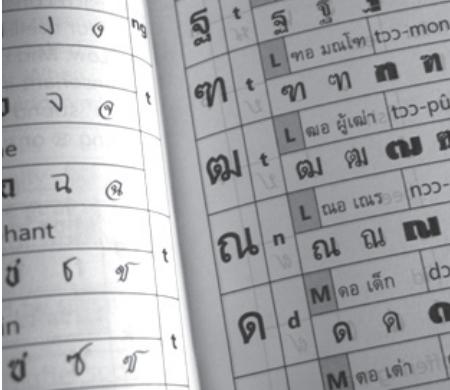
เดี่ยวนี้คร ฯ ก พูดอ่านเขียน ภาษาไทยได ..... เฉลิมครี บุญอุทิศ

เคยไหม เมื่อเราไปเที่ยวประเทศเพื่อนบ้านรอบ ๆ ไทยไม่รู้จะเป็นเวียดนาม กัมพูชาหรือเมียนมาร์ ที่คุณทึ้งคณหัวรักลับแปลงใจที่มีไก่หนุ่มสาววัยละอ่อนพูดภาษาไทยนำเที่ยวได้คล่องปรื้อ หรือหากเป็นธุรกิจไทยที่เข้าไปติดต่อธุรกิจในประเทศเหล่านี้ กลับจะต้องแปลงใจที่หานห้องถินที่จะการศึกษาระดับปริญญาตรีและพูดอ่านเขียนภาษาไทยได้มากช่วยทำงานในสำนักงานหรือเป็นล่ามช่วยติดต่อธุรกิจกับประเทศเจ้าบ้านได้อย่างไม่ยากเย็นนัก หรือเคยไหมที่เราเห็นหนุ่มสาวในประเทศเพื่อนบ้านยกมือไหว้ทักษายางามน่าเอ็นดู พูดจาถูกไฟเรามีคำลงท้ายค่ะ/ครับ สำเนียงเล้อี้ยแจ้ว แคมยังชวนคุยเรื่องละครหลังข่าว ชูบซิบดรามานักร้องได้อย่างน่าติดตามชวนให้สั้นๆ เข้าไปเรียนภาษาไทยมาจากไหนกัน

บางคนก็เป็นลูกหลานหรือมีความเกี่ยวข้องทางสายเลือดแต่ต้องพลาดถินในช่วงเวลาสังคมรุนแรง บางคนก็มาจากหมู่บ้านตามแนวชายแดนไทย จึงเข้าออกฝั่งไทยกันเป็นเรื่องปกติ หรือบางคนก็หมุนศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเองจากตำราเรียนภาษาไทยที่มีวางขายอยู่ทั่วไปแต่นั่นก็คงจะเป็นจำนวนน้อย น่าสนใจว่าหลายคนอาจจะยังไม่เคยมาเมืองไทยสักครั้งเดียวแต่ก็พูดอ่านเขียนไทยได้คล่อง แต่คนหนุ่มสาวเหล่านี้ก็ไม่น่าจะมีจำนวนมาก คำถามที่อาจมีต่อไปคือ แล้วคนส่วนที่เหลือนั้นพูดไทยได้อย่างไร บางคนหน้าตาและรูปร่างไม่ลงรอยกับคนไทยโดยรวมแม้แต่น้อย หากถามมากไปอีก ก็จะทำให้พอทราบว่า หลายคนที่พูดภาษาไทยดีนั้นต่างก็ได้รับการเรียนภาษาไทยตามหลักสูตร การศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยซึ่งของแต่ละประเทศกันทั้งนั้น บางก็เรียนเป็นรายวิชาที่ไม่มีหน่วยกิต บางก็เรียนภาษาไทยเป็นวิชาโท

รัฐบาลไทยโดยสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร. หรือ TICA) กระทรวงการต่างประเทศ ได้เข้าไปให้ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านของไทยในการสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับปริญญาตรีมาอย่างยาวนานกว่า ๑๕ ปีแล้ว ในระยะแรก การเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศไทยเพื่อนบ้านนี้เกิดจากความต้องการของนักธุรกิจไทยในเวียดนามที่ต้องการแรงงานระดับปริญญาที่สามารถพูดไทยได้เพื่อช่วยในการติดต่อสื่อสารและดำเนินธุรกิจที่คุณไทยได้บุกไปค้าขายและลงทุนหลังจากนั้น สพร. กระทรวงการต่างประเทศก็ได้ขยายความร่วมมือไปยังประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ อาทิ กัมพูชาและเมียนมาร์ ซึ่งภาษาไทยเป็นภาษาที่

คนหนุ่มสาวเพื่อนบ้านให้ความนิยมเรียนรู้ไม่น้อยหน้าไปกว่าภาษาต่างประเทศอีก ๆ ในกัมพูชา มีผู้สมัครเรียนภาษาไทยมากกว่าที่ห้องเรียนจะรองรับได้กว่าเท่าตัว และในเมียนมาร์มีนักศึกษาที่ประสงค์จะเรียนภาษาไทยมากกว่าภาษาจีน

สพร. กระทรวงการต่างประเทศ ได้สนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทย เข้าไปช่วยจัดตั้งภาควิชาภาษาไทยในคณะหรือสถาบันด้านภาษาต่างประเทศ จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนและตำราเรียนภาษาไทย หรือแม้กระทั่งเข้าไปช่วยสอนในชั้นเรียนเป็นครั้งคราว ในขณะเดียวกันรัฐบาลไทยก็ได้ให้ทุนการศึกษาทั้งในระดับปริญญาโทและเอกให้กับคนไทยในต่างประเทศนั้น ๆ เข้ามาเรียนด้านการเรียนการสอนภาษาไทย โดยคาดหวังว่าจะกลับไปเป็นอาจารย์ในภาควิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยนั้น ๆ การมีคณาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือเอกในแต่ละภาควิชา ก็เป็นหนึ่งในเงื่อนไขของการเปิดการเรียนการสอนภาษาไทยของกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยนั้น ๆ ด้วยเช่น

ในเวียดนาม การเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศไทยเพื่อนบ้านระดับปริญญาเริ่มที่นครโฮจิมินห์ (University of Social Sciences and Humanities (USSH), Ho Chi Minh City) ประเทศไทยเวียดนามเมื่อกว่า ๑๕ ปี มาแล้ว โดย สพร. ได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์จากภาควิชาภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ คณบดี ศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ ธรรมรงค์ (มศว.)

ไปปฏิบัติงานในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ หลังจากนั้นได้ขยายการสอนภาษาไทยไปที่มหาวิทยาลัยในฮานอย (University of Languages and International Studies (ULIS), Hanoi และ Hanoi University (HANU) และดานัง (University of Danang) โดยในปัจจุบัน มศว. ยังให้ความร่วมมือกับ สพร. กระทรวงการต่างประเทศ จัดให้นักศึกษาภาษาไทยที่มีผลการเรียนดี มาเข้ารับการฝึกอบรมภาษาไทยระยะสั้นที่ประเทศไทยเพื่อดึงดูดให้นักศึกษาสนใจที่จะเรียนภาษาไทย รวมทั้งผลิตอาจารย์ชาวเวียดนามที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยทั้งในระดับปริญญาตรีและเอก

ในกัมพูชา อาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้ให้ความร่วมมือกับ สพร. กระทรวงการต่างประเทศ ใน การเข้าไปสอนภาษาไทยที่กรุงพนมเปญ (Royal University of Phnom Penh) ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ โดยเริ่มต้นสอน เป็นหลักสูตรพื้นฐานไม่นับหน่วยกิตก่อนในช่วงแรก ต่อมาในปี ๒๕๕๕ ทางการกัมพูชา ก็อนุมัติให้เปิดสอนภาษาไทยเป็นวิชาโทในหลักสูตรการเรียน การสอนระดับปริญญาตรีได้เป็นครั้งแรก และ สพร. ก็ได้ให้ทุนแก่ชาวกัมพูชา ๔ คน มาศึกษาด้านภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อให้กลับไป เป็นอาจารย์สอนภาษาไทย นำสนใจว่าการเรียนภาษาไทยเป็นที่นิยมของ ชาวกัมพูชามาก ไม่ใช่มีแต่นักศึกษาที่มาเรียนภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังมี ข้าราชการตั้งแต่ระดับผู้น้อยจนถึงระดับสูงมาเข้าเรียนในช่วงภาคค่ำด้วย

ส่วนในประเทศไทยเมียนมาร์ ผู้เชี่ยวชาญไทยจากมหาวิทยาลัยนเรศวรได้เข้าไปช่วยพัฒนาอาจารย์สอนภาษาไทยชาวพม่าตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ ที่มหาวิทยาลัย ภาษาต่างประเทศ กรุงย่างกุ้ง (Yangon University of Foreign Language) ซึ่งได้เปิดหลักสูตรปริญญาตรีภาษาไทย และ สพร. กระทรวงการต่างประเทศ ได้ให้การสนับสนุนโครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยระดับ ปริญญาตรีโดยปรับจาก ๓ ปี เป็น ๔ ปี พัฒนาอาจารย์สอนภาษาไทยชาวเมียนมาร์ และการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และน่า讶นดีเป็นอย่างยิ่งว่า ในปี ๒๕๕๖

จะมีนิสิตจบออกภาษาไทยรุ่นแรกมากถึง ๔๐ คน และมหาวิทยาลัยของเมียนมาร์ มีแผนจะเปิดสอนภาษาไทยในระดับปริญญาโทด้วย นอกจากนี้ รัฐบาลไทย ยังให้ทุนฝึกอบรมแก่นักศึกษาภาควิชาภาษาไทยที่มีผลการเรียนดีมาฝึกอบรม ระยะสั้นด้านภาษาและวัฒนธรรมไทยที่มหาวิทยาลัยเรศวรด้วย

คณะกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยของอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานภายใต้ โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศไทยเพื่อบ้านที่จัดให้แก่นักศึกษาที่เรียนภาษาไทยชั้นปีที่ ๒ ณ มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติ เอียงนาม นครโโยจิมินทร์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

นอกจากนี้ สพร. ยังได้ส่งอาสาสมัครไทย ซึ่งเป็นคนหนุ่มสาวที่เพิ่งจบการศึกษาและมีความสามารถในการพูดภาษาประเทศเพื่อนบ้านไปเป็นผู้ช่วยสอนภาษาไทยคราวละ ๑ ปี ในมหาวิทยาลัยในเวียดนาม กัมพูชา และเมียนมาร์ อาสาสมัครคนรุ่นใหม่เหล่านี้นอกจากจะไปช่วยสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยแล้ว ยังได้โอกาสในการเรียนรู้ภาษาและสัมผัสร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านที่ได้เข้าไปใช้ชีวิตอยู่อย่างใกล้ชิด สร้างความมั่นใจในการสื่อสารภาษาเพื่อนบ้าน และมีโอกาสจะพัฒนาตนเองให้กล้ายเป็นผู้เชี่ยวชาญภาษาเพื่อนบ้านในอนาคตได้ด้วย และด้วยความที่นักศึกษาในประเทศไทยเพื่อนบ้านยังคงดำรงวัฒนธรรมที่ให้ความเคารพอย่างสูงแก่ครูบาอาจารย์ จึงสร้างความผูกพันระหว่างอาสาสมัครไทยกับนักศึกษาประเทศไทยเพื่อนบ้านอย่างมาก ความสัมพันธ์ระหว่างอาสาสมัครไทยกับนักศึกษาประเทศไทยเพื่อนบ้านจึงก่อให้เกิดความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นในระดับประชาชนต่อประชาชน

น่ายินดีว่าอาสาสมัครของไทยที่ไปทำงานในประเทศไทยเพื่อนบ้านตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างดี อาทิ อาสาสมัครไทยในกัมพูชา พอนักศึกษาอย่างจะเรียนรำไทยหรือแกะสลักผลไม้ ตัวเองก็ตั้งใจไปเรียนและทำความรู้ด้านนาฏศิลป์เพิ่มเติมเพื่อมาสอนให้กับนักศึกษา พอนักศึกษาอย่างจะเรียนแกะสลักผลไม้ก็ลงทุนสั่งมีดปอกผลไม้ไปจากเมืองไทยและลงแรงเรียนและฝึกแกะสลักผลไม้จากยุทูบเพื่อไปสอนให้กับนักศึกษาตามที่ร้องขอมา เป็นที่ชื่นชมของผู้บริหารมหาวิทยาลัยประเทศไทยนั้น ๆ และน่าภาคภูมิใจยิ่งนักที่อาสาสมัครหนุ่มสาวไทยเหล่านี้สามารถทำหน้าที่ทุติยวัฒนธรรมได้อย่างสมบูรณ์แบบ

การจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศไทยเพื่อบ้านนี้ถือเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยโดยตรง เพราะนอกจากจะเป็นช่องทางให้ประชาชนของทั้งสองประเทศมีความเข้าใจความคิดความอ่านและวัฒนธรรมประเพณีของกันและกัน ซึ่งย่อมจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการมีความไว้เนื้อเชือกัน และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาลแล้ว การที่คนหนุ่มสาวซึ่งเป็นแรงงานและคนทำงานที่สำคัญของประเทศไทยเพื่อบ้านสามารถพูดอ่านเขียนภาษาไทยได้ย่อมจะเกื้อหนุนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการค้าของไทยอีกทางหนึ่งด้วย โดยเฉพาะที่คนเหล่านี้จะเป็นแรงงานที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจไทยที่เข้าไปค้าขายและลงทุนในประเทศไทยเพื่อบ้านของไทย

อุปสรรคด้านภาษาที่เคยเป็นปัญหาใหญ่ในการทำธุรกิจกับประเทศไทยเพื่อบ้านก็หมดไป หากต้องการจะติดต่อสื่อสารหรือส่งการให้ทำอะไรก็เป็นไปอย่างง่ายดาย เพราะตลาดแรงงานของประเทศไทยนั้น ๆ ก็มีคนไทยที่เรียนจบระดับปริญญาที่รู้ภาษาไทยการเรียนรู้ภาษาทำให้มีความสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศไทยเจ้าของภาษาคนนั้น ๆ ด้วย จึงเป็นการส่งออกทางวัฒนธรรมของไทยได้อย่างดี และหากประเทศไทยมีการจัดการที่ดีก็สามารถ “ขาย” วัฒนธรรมไทยได้เช่นเดียวกับที่ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ได้นำวัฒนธรรมของตนมาเป็นสินค้าส่งออกที่ทำรายได้เข้าประเทศไทยอย่างมากมายมาแล้ว

อีกหน่อยสิ่งที่หลาย คนเคยบ่นว่า ทำไม่คุณชาติอื่นไม่พูดภาษาไทยกันบ้าง เวลาไปไหนต่อไหนหรือทำอะไร จะได้ไม่ต้องพูดภาษาอื่นให้ปวดหัว แ昏บาง คนยังตัดพ้อว่า ครั้นจะให้ฝึกเรียนฟังพูดอ่านเขียนใหม่ก็ลืมแข็ง หูชาหรือไม่ก็ตาไม่ดีก็คงไม่ไหว คำพราบเป็นเหล่านี้น่าจะเบาลงเรื่อย ๆ

ต่อไปนี้ หากยกไขยงกันไปเที่ยวประเทศไทยเพื่อบ้านของไทย จะไปนินทาหรือว่าใครเป็นภาษาไทย คนไทยเราก็อาจจะต้องรังวังตัวกันให้มากขึ้น เพราะคนข้าง ๆ ที่เราคิดว่าเขาจะไม่เข้าใจ อาจจะรู้หมดว่าเรากำลังพูดอะไร เดี่ยวนะ หัวว่าไม่เตือน

โครงการอบรมอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ

(๖-๘ กรกฏาคม ๒๕๕๗)

กองสังคมและวัฒนธรรม กรมอาชีวศึกษา

การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ มีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน กรมอาชีวศึกษา กระทรวงการต่างประเทศได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา การให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ครู อาจารย์ บุคลากร ทางการศึกษาต่าง ๆ ในลักษณะ ที่เรียกว่า “Train the trainers” เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน ไปถ่ายทอดให้แก่นักเรียน นักศึกษา และจุดประกายความคิดในมิติมุมมองต่าง ๆ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้แก่เยาวชนในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

โครงการอบรมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศจึงเกิดขึ้น เป็นประจำอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปีนี้ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๖-๘ กรกฏาคม ๒๕๕๗ ที่โรงแรมปัตตานี เวiy รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดปะจุบคีรีขันธ์ โดยกรมอาชีวศึกษา ได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณามาให้ความรู้ ให้ข้อคิดเห็น ในมุมมองต่าง ๆ นายอรรถยาธ ศรีสมุทร อธิบดีกรมอาชีวศึกษา ได้กล่าวเปิดโครงการอบรมฯ และเป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อเรื่อง “ไทยและประชาคมอาเซียน บทบาทในเวทีประชาคมโลก” กล่าวถึงความสำคัญ และศักยภาพ

ของการรวมตัวกันของอาเซียน บทบาทในเวทีโลก โอกาสในด้านเศรษฐกิจ ความนำสู่ในด้านการค้าและการลงทุนของอาเซียน ความสำคัญของอาเซียน ในมุมมองของประเทศไทยย่อมต่าง ๆ ที่ให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนสำคัญ ในการเสริมสร้างความร่วมมือในมิติต่าง ๆ กับอาเซียน

แน่นอนที่สุด ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเป็นประชาคม อาเซียนในทุกมิติ ทั้งในด้านการเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ความเชื่อมโยงระหว่างกัน การเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี การส่งเสริม การท่องเที่ยว ประชาชนย่อมจะได้รับประโยชน์จากการรวมตัวเป็นประชาคม อาเซียนในหลายด้าน การให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมของไทยเข้าสู่การเป็นประชาคม อาเซียน

บทบาทของอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศที่เป็นแหล่งผลิต ครู อาจารย์ และมีความใกล้ชิดกับชุมชน ท้องถิ่น จึงมีบทบาทสำคัญ และมีส่วนในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในมิติ ของการต่างประเทศและการรวมตัวของภูมิภาค โดยเข้าใจถึงผลดีที่จะได้รับ ผลกระทบเชิงบวก และการเตรียมความพร้อมรับมือกับผลกระทบในเชิงลบ ของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยจะต้องนำเสนอวิธีสอน หรือ หาสื่อการเรียน การสอนที่สร้างสรรค์ เพื่อดึงดูดความสนใจของเยาวชนรุ่นใหม่ ให้นักเรียน นักศึกษาฝึกหัดในการคิด การค้นคว้า และการทำวิจัย รวมถึงการนำเสนอ แนวความคิดต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

นอกจากนี้ อาจารย์ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ยังได้รับฟังการบรรยายในหัวข้อเรื่อง “การเตรียมความพร้อมของครูและสถาบันการศึกษา : โอกาสและความท้าทาย” จาก รศ.ดร. จุลเชิพ ชินวรโรโน กิตตยาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ ซึ่งได้บรรยายถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมา และพัฒนาการของอาเซียน ที่เริ่มมาจากการร่วมมือด้านการเมือง และความมั่นคงในยุคหลังสงครามเย็น และต่อมาขยายความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ จนปัจจุบันมีการสร้างความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ร่วมกัน โดยมีข้อคิดที่สำคัญ ประการหนึ่งว่า “การพัฒนาคุณภาพบุคลากรของไทยจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไทยเป็นสมาชิกที่แข็งขันของประชาคมอาเซียน”

เยาวชนที่มีคุณภาพ ประกอบไปด้วย ความเอื้ออาทร มีจิตใจบริการ เข้าอกเข้าใจ มีจิตอาสาช่วยเหลือยามยาก มีความซื่อสัตย์สุจริต เที่ยงธรรม ชอบธรรม คนรุ่นใหม่จะต้องสามารถวิเคราะห์อย่างมีเหตุมีผล และมีคุณภาพ ระหว่างเสรีภาพกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ สำหรับทักษะที่จำเป็นสำหรับ การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ความรู้ในวิชาชีพ ความรู้ เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมอาเซียน ความรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อสื่อสารในประชาคมอาเซียน ความรู้คอมพิวเตอร์สำหรับติดต่อ ท้ายที่สุด ทักษะมนุษยสัมพันธ์ที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันจะมีส่วนสำคัญในการสร้างความเป็นประชาคมอาเซียน

ในช่วงการเสวนาหัวข้อการเสวนาเรื่อง “มิติและมุมมองของภาคส่วนต่าง ๆ ใน การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘” มีวิทยากร ได้แก่ ดร. ปิติ ศรีแสงนาม ศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผศ.ดร.นิวัต กลินงาม อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีและประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดร.พัฒนาชาติ กฤติบวร ผู้ตรวจราชการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นายชลธร ดำรงศักดิ์ ผู้แทนจากบริษัท

ปุนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) โดยมี นายดุสิต เมนะพันธุ์ รองอธิบดีกรมอาเซียน เป็นผู้ดำเนินการนำเสนอ มีสาระสำคัญที่น่าสนใจดังนี้

ดร. ปิติ ศรีแสงนาม กล่าวถึงความเข้าใจคลาดเคลื่อน หรือ “มายาคติ” เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ต้องทำความเข้าใจให้ถูกต้อง เนื่องจากอาเซียนเข้าไปอยู่ในหลาย ๆ บริบท มีการประชาสัมพันธ์กันอย่างเต็มที่ แต่ก็ยังคงมีความเข้าใจผิด ๆ ในหลาย ๆ เรื่อง ซึ่งอาจจะทำให้เสียโอกาส เพราะไม่เข้าใจไม่ทราบว่าจะต้องเตรียมรับกับอะไร สิ่งที่เห็นได้ชัดที่สุดจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคือการที่สินค้าของใช้ต่าง ๆ ที่ผลิตในอาเซียนจะไม่มีภาษี ซึ่งพัฒนามาจากการตั้งเขตการค้าเสรีที่เริ่มมานานแล้ว การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนก็เป็นกระบวนการที่ดำเนินการมาหวาน ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ เป็นเพียง “เป้าหมาย” ที่จะสร้างความผูกพันกันมากขึ้น แผนงานต่าง ๆ จะทำเสร็จหรือไม่ก็ยังต้องดำเนินการต่อ แม้จะล่วงเลยวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ แล้วก็ตาม

ความร่วมมือของอาเซียนครอบคลุมในเกือบทุกด้านและมีการประชุมต่าง ๆ มากมาย ตั้งแต่ การประชุมเรื่องเด็ก ความร่วมมือด้านกีฬา ความร่วมมือด้านการเชื่อมโยง การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ การประชุมสุดยอดผู้นำ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีเป้าหมายคือ ทำให้คนกินดีอยู่ดีมากขึ้น แต่อาเซียนรวมตัวกันแล้วก็ไม่ได้หมายความว่าจะร่วมยื้อในทันที ต้องอาศัยการบูรณาการกับเศรษฐกิจโลก ประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ ของอาเซียนจะต้องเข้ามาลงทุน เปิดโรงงาน สถาบันการเงิน และธุรกิจอื่น ๆ มีเทคโนโลยีใหม่ ๆ ผลิตสินค้าได้หลากหลายในราคานี้ถูกลง เช่นนี้จะทำให้คน มีความสุขมากขึ้น กินดีอยู่ดีขึ้น “แต่เงินจะไหลเข้ามาได้ อาเซียนจะต้องทำบ้าน ให้เรียบร้อย” หาก ๑๐ ประเทศสามารถจัดระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้เรียบร้อย กว่าจะเปียบถูกอย่างราบรื่น อาเซียนก็จะมีความสามารถในการแข่งขันสูง ซึ่งจะเปรียบเหมือนนิคมอุตสาหกรรมที่ดี เงินก็จะไหลเข้ามา

นายชลธร ดำรงศักดิ์ กล่าวว่า เมื่อสามวาร์สึกอย่างไรกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คนทั่วไปจะตอบในสามลักษณะดังนี้ ๑. ไม่รู้ ไม่เกี่ยว ๒. เกี่ยวข้องและรู้สึกกังวล ๓. เกี่ยวข้องและรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ดี ในมุมมอง นักธุรกิจจะกล่าวผลกระทบมากกว่าการมองเห็นแห่งบวก ในขณะเดียวกัน คนส่วนมากก็รู้สึกตามข้อแรก

สิ่งที่คนทำธุรกิจ ต้องการมากสุดคือ ความตื่นตัว “ต้องรู้หน้ารู้ร้อน คิดเป็นสามาเป็น เตรียมตัวได้” ในส่วนของประเทศไทยผลิตสินค้า สินค้าพื้นฐาน เช่น สนับ ยาสีฟัน แปรรูปสีฟัน ได้ดี แต่ไทยเราไม่สามารถผลิตแข่งกับประเทศ เพื่อนบ้านได้แล้ว เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง “ไทยต้องหันไปผลิตสินค้า ที่มีมูลค่าสูงขึ้น มีเทคโนโลยี” หากวิเคราะห์แล้วจะเห็นว่า ไทยตกอยู่ใน

กับดักของประเทศรายได้ปานกลาง (middle income trap) ไม่สามารถก้าวกระโดดขึ้นไปได้

ส่วนการดึงบรรษัทข้ามชาติเข้ามาลงทุน ประเทศไทย “ยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถ” วิธีคิดของระบบการศึกษาต้องเปลี่ยนไปจากเดิมจากที่เป็นรายวิชาจะต้องเปลี่ยนเป็นการเรียนรู้แบบสมมผสาน ให้นักเรียนสามารถคิดแบบวิเคราะห์เข้าใจพร้อมได้

ดร.พัฒนาชาติ กฤติบวร กล่าวถึงการท่องเที่ยวถือว่าเป็นรายได้สำคัญของประเทศไทย “การท่องเที่ยวของอาเซียนมีความหลากหลายจึงสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวภายในสมาชิกอาเซียนด้วยกัน และนักท่องเที่ยวจากภายนอกด้วย” ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอาเซียนมีการประชุมต่าง ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือ ซึ่งการประชุมมีหลายระดับ เช่น การประชุมคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่อาวุโสที่ทำหน้าที่เสนอแผนงาน สร้างความร่วมมือ และการประชุมระดับรัฐมนตรีที่จะให้ความเห็นชอบเพื่อนำไปปฏิบัติ ซึ่งโครงการต่าง ๆ ในไทยได้รับผลประโยชน์เนื่องจากการเดินทางของนักท่องเที่ยวมากใช้ไทยเป็นจุดเป็นศูนย์กลางของอาเซียน

ความร่วมมือด้านกีฬาของอาเซียน ก็เริ่มมีการสร้างความร่วมมือกันอย่างหลากหลาย มีประเทศคู่แข่งฯ เช่น เกาหลีใต้ จีน และญี่ปุ่นเข้ามาให้ความสนใจกับการสร้างความร่วมมือด้านการกีฬาน่องจากเห็นว่า กีฬาสามารถสร้างความสัมพันธ์ในระดับประชาชนได้เป็นอย่างดี

เกาหลีใต้นอกจากจะประสบความสำเร็จด้านการเผยแพร่สังคมวัฒนธรรม (ภาษาพยัคฆ์) แล้ว ด้านกีฬา ก็มีอุตสาหกรรมด้านกีฬาที่ได้รับการยอมรับ เกาหลีใต้ได้ให้ทุนมหาวิทยาลัยระดับปริญญา ตรี โท เอก แก่ทุกชาติอาเซียน จำนวนหลายทุน เพื่อสร้างเครือข่ายในภูมิภาคนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏควรเข้ามาส่วนร่วมใน “การพัฒนาความร่วมมือด้านกีฬาและแหล่งท่องเที่ยว” เนื่องจากมีความได้เปรียบในฐานะที่อยู่ใกล้ชิดกับท้องถิ่น การเข้ามาส่วนร่วมของราชภัฏจะสามารถมีส่วนช่วยในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน ส่วนด้านกีฬาก็สามารถเสนอโครงการต่าง ๆ เข้ามาที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ ซึ่งหากเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ที่ดีมีประโยชน์ กระทรวงฯ ก็จะนำเสนอในที่ประชุมที่เกี่ยวข้องของอาเซียน ต่อไป

ผศ.ดร.นิวัติ กลินงาม ตั้งคำถามกับคณาจารย์ผู้เข้าร่วมการอบรมว่า ท่านมีความตื่นตัวเพียงพอหรือยังสำหรับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ความสำเร็จอยู่ในกำมือของท่านแล้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง ๔๐ แห่งทั่วประเทศ “ต้องร่วมแรงร่วมใจกัน เสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องอาเซียน” และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เสนอแนะว่า การผลิตบัณฑิต ต้องทบทวนใหม่ วิธีการเรียนการสอนต้องสร้างให้เกิดปัญญา คิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ “ควรมีการวิจัยเรื่องประเทศไทยเพื่อบ้านมากขึ้น” ควรเปิดศูนย์การศึกษาเพื่อบ้าน ควรทำวิจัยว่า ประเทศไทยแล่านี้รู้สึกอย่างไร กับไทย และหากปรับปรุงหลักสูตร ควรจะต้องมีการเสนอให้เรียนภาษา เพื่อบ้านด้วย และให้มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษากันเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยง ระหว่างประชาชน นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏหลายแห่งมีศูนย์อาเซียน ถ้าเชิญมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เข้ามาร่วมมือกันได้ก็จะเป็นประโยชน์ ท้ายที่สุด เสนอให้อาจารย์นำโครงการที่เกี่ยวกับอาเซียนมาเสนอให้กรมอาเซียนรับทราบ มาช่วยกันวางแผน ทำความร่วมมือกัน ยินดีสนับสนุนและให้คำปรึกษากับโครงการต่าง ๆ ที่อาจารย์เสนอมา

โครงการอบรมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศได้จับลงด้วยดี มีการซักถามในประเด็นสำคัญ ๆ อาทิ ผลดีของการปรับเปลี่ยนการเปิด-ปิด ภาคเรียนของมหาวิทยาลัย มุ่งมองของภาคธุรกิจและความต้องการบุคลากร ของภาคเอกชน การสนับสนุนผู้ประกอบการโดยหน่วยงานภาครัฐ มาตรฐาน หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา การแลกเปลี่ยนบุคลากร ภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้านที่จะใช้ในการเรียนการสอนและงาน ที่จะรองรับ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันตอบข้อซักถามอย่างละเอียด ในสาขาและความเชี่ยวชาญที่แต่ละท่านมีความถนัด ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับคำตอบในมิติที่ลึกซึ้ง ชัดเจน สร้างความกระจ่างและความเข้าใจในประเด็น ต่าง ๆ ทั้งนี้ กรมอาชีวินได้มอบเอกสารคู่มือประกอบการจัดโครงการฯ ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลสำคัญของทั้งสามเสาหลัก รวมถึงความร่วมมือกับประเทศไทย คู่เจรจาเพื่อใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชีวินและการเตรียม ความพร้อมสู่ประชาคมอาชีวินในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อไป

ความฝัน

สุคนธ์ สุนศิริ

เรียบเรียงจาก อภิรัมมัตถสังคหะ บริจเฉทที่ ๔,๗,๙
ของบุณนิธิแนบ มหานีราชนนท์

ความฝัน ในอภิรัมมัตถสังคหะ บริจเฉทที่ ๔ แสดงไว้ว่า ความฝัน คือ วิถีจิตที่ย่อ้มเกิดขึ้นได้ขณะนอนหลับไม่สตินิท เรียกความเป็นไปของจิต ในเวลานั้นว่า “ฝัน” และวิถีจิตนั้น ย่อ้มเกิดได้ทางใจ คือ ทางมนโนทวารเท่านั้น จะไม่เกิดขึ้นทางปัญญาหรือทางแนวอน เหตุของความฝันนั้นมี ๔ ประการ

ก่อนจะกล่าวถึงเหตุ ๔ ประการ อยากจะค้นด้วยเรื่องราวที่น่ารู้เกี่ยวกับ ธรรมประจำกายของสัตว์ทั้งหลาย มี ๑๐ ประการ ซึ่งหนึ่งในสิบประการนั้น มีการนอนหลับอยู่ด้วย และจะต่อถึงเรื่องว่าเรานอนหลับกันด้วยจิตอะไร

ธรรม ๑๐ ประการนั้น คือ :-

- สีต = สัมผัสสేยິນ
- ชິພຈົ່າ = ທິວ
- ອຸຈຈາຣ = ອຸຈຈາຣະ
- ຄືນມີທຮ = ກາຣນອນຫລັບ
- ພຍາຮີ = ເຈັບປ່ວຍ
- ອຸນທ = ສັມຜັສຮ້ອນ
- ປີປາສ = ກຽກຫາຍ
- ປສສາວ = ປັສສາວ
- ທຣາ = ແກ່
- ມຣນ = ຕາຍ

ธรรมประจำกายทั้ง ๑๐ ประการนี้ ย่อมจำเป็นต้องประสบถ้วนทั่วทุกตัวตน ถึงจะรำรวยเป็นเศรษฐีติดอันดับโลก ก็ไม่สามารถจ้างใครให้ทำแทนได้

คราวนี้ก็มาถึงเรื่องการนอนหลับ คนเราย่อมนอนหลับด้วยภวังค์คิจิต ภวังค์คิจนี้เป็นวิบากคิจที่ทำหน้าที่ ปฏิสนธิ-ภวังค์-จຸຕີ ในพพชาตินี้ ๆ นับว่า เป็นคิจประจำตัวของแต่ละคนก็ว่าได้ เมื่อวิบากคิจอันเป็นผลของการหมที่ นำเกิด ทำหน้าที่ปฏิสนธิ ๑ ขณะดับลงแล้ว หน้าที่ต่อมาคือ ภวังค์ ซึ่งเป็นผู้รักษา องค์ของภพ คือ อายุของกรรมที่ส่งมาเกิดนั้นเอง ภวังค์คิจจะเกิดดับติดต่อกัน รวดเร็วมาก ตอกันเป็นสายเหมือนกระแสน้ำ ภวังค์คิจมีอารมณ์เก่าซึ่งได้มาจากการนาสันนิវิถในภพก่อน ไม่ได้มีกิจรับรู้อารมณ์ใหม่ในปัจจุบันชาติแต่อย่างใด เมื่อภวังค์เกิดดับติดต่อกันนาน ๆ ได้แก่ เวลาอนหลับ เราจึงไม่รู้เรื่องอะไรเลย

ต่อเมื่อมีการมนไหม คือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส คิดนึก เกิดขึ้น ภังค์จะหยุด เพื่อให้จิตอื่นเข้ามีรับบารมณ์ใหม่ต่อไป เมื่อจบวิธีจิตแต่ละวิธี ภังค์ก็จะเกิดขึ้น ต่อไปอย่างนี้จนกว่าจะถึงเวลาสุดท้ายของชีวิต หมวดอายุของกรรมที่ส่งมาเกิด ภังค์จะทำหน้าที่สุดท้าย คือ จุติ (ตาย)

เหตุของความฝัน ๔ ประการ

- บุพพนิมิต หรือ กรรมนิมิต ด้วยอำนาจแห่งกุศลกรรม อคุลกรรมที่ทำไว้ในอดีต จะส่งผลเป็นความสุข ความทุกข์ อำนาจแห่งกรรมนั้นมีกำลังแรงมากกระตุ้นใจให้เกิดเป็นความฝันขึ้นก่อน ฝันนี้จะเป็นจริงแน่นอน

- จิตอوارณ์ ด้วยอำนาจของจิตหน่วยເຂາອາຮມນໍທີ່ຕັນເຄຍພບ ເຄຍເຫັນ ອີ່ໄຟມາກ່ອນ ແລ້ວເກີນເຂາມັນດ້ວຍຈິຕໃຈຈະຈ່ວຍໜ້າວ່າ ຂ່າຍຈິຕິຈະຈ່ວຍໜ້າວ່າ ຈິຕອາວຣັນ

- ເຫັນສັງຫຣນໍ ด้วยอำนาจเทวดา magma ເຫັນທຸດີ ຂຶ້ນນິມີຕັນ ໄທ້ປະກູດ ຝັນຈາກເຫຼຸນນີ້ຈິງບ້າງ ໄມ່ຈິງບ້າງ ເອາເປັນທີ່ແນ່ນອນໄມ້ໄດ້ ຄ້າເຫົວດາ ສັນມາທົງຈູ້ ກົດບອກຄວາມຈິງໃຫ້ ຄ້າເຫົວດາມີຈາກທົງຈູ້ ແລືຍດ້າວັນ ກ້າຈບອກລວງ ໄທ້ເກີດທຸກໆກໍຢັດໄດ້

- ຮາຕຸກໍາເຮັບ ບຸຄຄລທີ່ຮາຕຸກໍາເຮັບ ເຊັ່ນ ທົ່ວໄມ່ໄດ້ ທຳໃໝ່ອນຫລັບໄມ່ສົນທິ ອາຈີ່ທຳໃຫ້ຜົນໄປຕ່າງໆ ນານາ ມັກຈະເປັນໄປກັບສິ່ງທີ່ນ່າກລ້ວ ນ່າຫວາດເສີຍວ ເປັນສ່ວນນາກ

สรุปว่า ความฝันทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นจริงแน่นอนข้อเดียว คือ ข้อปุพพนิมิต นอกนั้นแล้วເຂາເປັນທີ່ແນ່ນອນໄມ້ໄດ້ໄລຍ

เหตุ ๔ ประการที่ทำให้เกิดความฝันนี้ นับเป็นเหตุใกล้ ส่วนเหตุไกล คงได้แก่ วิปลาสธรรม ซึ่งมีเป็นปกติของผู้ที่เป็นปุถุชน เพราะความวิปลาสคล้าย เคลื่อนจากความเป็นจริง จึงทำให้เกิดความฝันขึ้นมา

วิป拉斯ธรรม ความคลาดเคลื่อนด้วยอำนาจของทิภูธิ จิต สัญญา ในการมณีวิป拉斯 ๔

- ทิภูธิวิป拉斯 ได้แก่ ความเห็นผิด
- จิตวิป拉斯 ได้แก่ รู้ผิด
- สัญญาวิป拉斯 ได้แก่ จำผิด

อารมณ์ของวิป拉斯 ๔

- อัตตวิป拉斯 สำคัญว่านามรูปนี้ เป็นตัวตน
- สุขวิป拉斯 สำคัญว่านามรูปนี้ เป็นสุข
- สุกสวิล拉斯 สำคัญว่านามรูปนี้ สวยงาม
- นิจวิป拉斯 สำคัญว่านามรูปนี้ เที่ยง

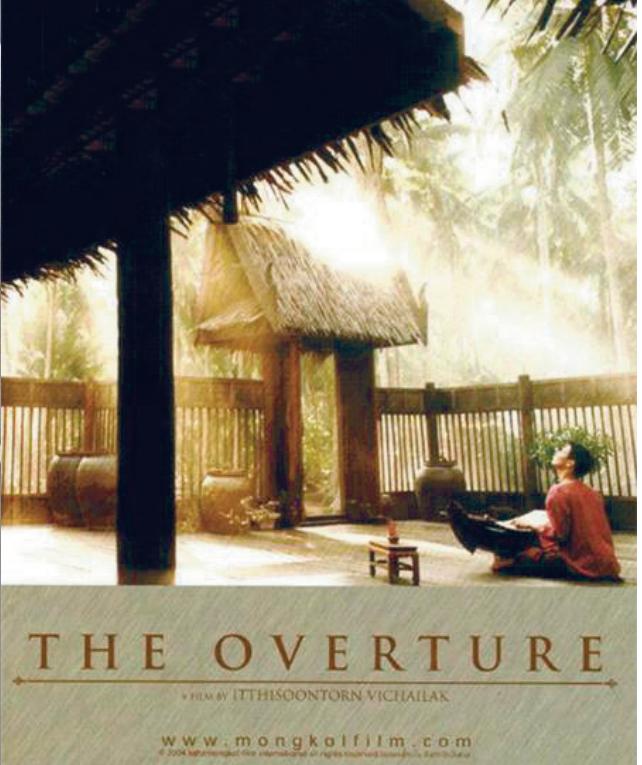
ทิภูธิ จิต สัญญา = ๓ x อารมณ์วิป拉斯 ๔ = วิป拉斯 ๑๒ ประการ

สวัสดีค่ะ

ตามรอย ร่องรอยในเมืองโบราณ

เบญจกัล ทับท่อง

ในความทรงจำของไครหาลายคน “โหมโรง” เป็นหนังไทยฯ ที่ชวนติดตาม มีเอกลักษณ์ความเป็นตนตระไทย ดนตรีมีลีลาพิถีว อ่อนไหว ชวนฟัง ชวนดู ไปตลอดเรื่อง ไม่เพียงแต่คนไทยที่ประทับใจเท่านั้น แต่ฝรั่งมังคาก็ชื่นชมหนังเรื่องนี้ เป็นการเล่าเรื่องดนตรีไทยได้อย่างคล่องจ่อง จะดูตอนไหนก็ไม่ล้าสมัย ว่าแต่ผู้อ่านยังจำหนังเรื่องนี้กันได้เหมือน ถ้าจำได้ วันนี้จะขอเล่าเกร็ดเกี่ยวกับ หนังเรื่องนี้เพิ่มเติม ถ้าจำไม่ได้ ขอຍ้อนรอยเสียยังขนาดในเรื่องนี้กันหน่อยดีกว่า ได้มีโอกาสไปสัมภาษณ์คุณอัษฎาภูร สารคิริก ทายาಥหลวงประดิษฐ์ไฟเรา จากมูลนิธิหลวงประดิษฐ์ไฟเรา เพื่อถามไถึงที่มาที่ไปและความรู้เกี่ยวกับ ตนตระไทย

จากคำบอกเล่า แรงบันดาลใจในการสร้างหนังเรื่องนี้เกิดขึ้นจากงานเฉลิมฉลอง ๑๒๐ ปี ของหลวงประดิษฐ์ไพรاء ภายในงานมีการจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกคุณครูหลวงฯ เรียบเรียงโดยคุณอัชฎา วนิชัย อาจารย์อนันต์นาคคง ในเดือนพฤษภาคมปีเดียวกัน คุณอิทธิสุนทร วิชัยลักษณ์ (ซึ่งได้ไปงานเฉลิมฉลองด้วย) มาติดต่องานดนตรี บอกว่าอยากทำหนัง เพราะเคยทำหนังสำเร็จมาแล้วหนึ่งเรื่อง ชื่อ “ลูกบ้าเที่ยวลาสุด” กวادرangวัลไปหลายรางวัล เลยอยากทำอีกเรื่อง แต่อยากทำหนังย้อนศรีกรรประเทศ อยากทำหนังเกี่ยวกับดนตรีไทยที่ไม่ค่อยมีที่ยืนในสังคมเท่าไหร่แล้ว โดยจะใช้ข้อมูลจากหนังสือหลวงประดิษฐ์ไพรاءเป็นพื้นฐาน ที่อยากรำหนังเกี่ยวกับดนตรี เพราะเห็นว่า “ในสังคมเปลือก เสพอะไรก็เสพตามกัน ทั้งที่เราไม่รู้ว่ามันอร่อยไหม มันถูกใจไหม มันให้อะไรกับเรา” โหมโรงสร้างจากเรื่องจริงร้อยละ ๘๐-๙๐ ตัวละครอาจจะสมมติบ้าง เปลี่ยนชื่อไปบ้าง หลายท่านมีลูกหลานสืบจนปัจจุบัน

มีการเพิ่มบทราม่าเข้าไปบ้าง เป็นการขออนุญาตดัดแปลงให้หนังชวนติดตามมากขึ้น ครอไปดูก็จะจินตนาการคุณครูหลวงได้ชัดเจน เพราะหลายเรื่องมาจากเกร็ดชีวิตของท่านจริง ๆ

คุณอัญญาภูรษา บอกว่า โหมโรงได้กำไว้ไม่เยอะ เพราะต้องให้หลายฝ่ายช่วยสร้างหนัง มีรายจ่ายมาก หน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรมมีงานมากขึ้น ครุดนตรีเปิดโรงเรียนเป็นของตนเอง เครื่องดนตรีไทยเริ่มผลิตไม่ทัน คนเริ่มหันมาให้ความสนใจดนตรีไทยมากขึ้น พื้นที่สื่อสาราระบุกใช้อย่างขาดสติไปเห็นอกัน มีการประชาสัมพันธ์หนังเรื่องโหมโรงไปทั่วทุกที่ ออาทิ หนังสือรถข่าวการเมือง หนังสือสเตอริโอ หนังสือบ้านและสวน หนังสือพิมพ์มติชน และสยามรัฐ โหมโรงอยู่ในสื่อเต็มไปหมด ขุนอินองก์ไปอยู่ในงานเล่นดนตรีหลายงานที่ไม่น่าเชื่อ (ว่าจะอยู่)

เกร็ดจากโหมโรงต่อเนื่องมาหลายช่วงถึง ๕ รัชกาล สังคมเปลี่ยนแปลงเร็วจากอัมพาที่น้ำไฟไม่มี จนพบเห็นโทรศัพท์ การบันทึกเสียง รถราง นักดนตรีที่ต่างจากคนอื่นมีคุณวิเคราะห์ว่ามี ๓ ประเด็น คือ ความสามารถในการเล่น

วิทยุสารัญรัมย์
๑๙๖

ดนตรีทุกประเภทเป็นเลิศ ประพันธ์เพลง为我们 สร้างรูปแบบใหม่ ๆ เป็นครูที่ทันสมัย ให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ต่างจากสังคมการเรียนรู้ในอดีตที่ใช้ครูเป็นศูนย์กลาง ห้ามพูดห้ามถ่าย แต่หลวงประดิษฐ์为我们เห็นว่า โลกต้องเปลี่ยน แต่ละคนมีภาระอย่างไร ควรได้สิ่งของในภาระเป็นอย่างนั้น นอกจากสอนลูกศิษย์ ก็สอนลูกด้วย คือ อาจารย์ประศิทธิ์ ศิลปบรรเลง ศิลปินแห่งชาติ นักรำนาด โดยได้ส่งไปเรียนดนตรีคลาสสิกที่ญี่ปุ่น ได้แต่งงานกับ อาจารย์ลัดดา สารตายน จากคณะละครพากวะ (คุณพกพันธ์ฯ เป็นลูกศิษย์ท่าน) ซึ่งรัชกาลที่ ๙ และ ๙ เสด็จฯ ไปชมละครของพากวะ คุณครูหลวงทำดนตรี เพลงไทยประกอบละครเพลงด้วย ในยุคที่มีวิทยุ ส่วนมากรายการสั้น ดนตรีเล่นยาว ช่วงนั้น คุณครูหลวงต้องไปสอนที่โรงเรียนราชินี จึงคิดโน้นไปสอนไป ด้วยเป็นครูที่ทันสมัยมากคนหนึ่ง จึงมีนักเรียนในห้องมาก

ปัจจุบัน คุณมาลินี สาริก เป็นประธานมูลนิธิหลวงประดิษฐ์为我们 โดยหลวงประดิษฐ์为我们ตั้งใจเผยแพร่ดนตรีไทยตั้งแต่ปี ๒๔๘๘ จนกระทั่งปี ๒๕๒๔ มีการตั้งมูลนิธิขึ้น โดยคุณหญิงชั้นและคุณมาลินีฯ เห็นพ้องกันว่า ไม่เน้นความเป็นเลิศ แต่จะเน้นการศึกษา คนไทยส่วนใหญ่เห็นว่า เพลงไทย มีแต่เอิง เออย เออย แต่ความจริงมีเสน่ห์และอะไร ๆ มากกว่านั้น ดนตรีไทย ให้อิสระต่อผู้บรรเลงอย่างมาก ในขณะที่ดนตรีสากลยึดผู้ประพันธ์เป็นหลัก ผู้ประพันธ์เพลงนั้นเป็นผู้บรรเลงด้วย improvise ไปได้ในเวลาเดียวกัน เรารสามารถพูดคุยกับขออ้อ ขอด้วยในวงชนนี้ได้ เรารสามารถเล่นแท้จริงได้ หรือโยค หรือลางดวงเดือน แต่เล่นกีทีกีไม่เหมือนกัน เพราะจริง ๆ ที่ต่างกันคือความสด จึงใช่คำว่า เล่น ไม่ใช่แสดง เพราะเราไม่ได้เตี๊ยม ดนตรีไทยนี่เล่นในวงกับเล่นนอกวงคนละแบบ เล่นโดยกัน เดียวนี้เด็กเล่นเครื่องดนตรีไม่ถูกกีมี ผู้ใหญ่เรียกไม่ถูกกีมี เราไปยัดเยียดความรู้โดยไม่บอกเหตุผล อาศัยปริมาณก็ไม่น่าจะเหมาะสม แต่หากเด็กพร้อมจะเรียน ศิลปะก็ยึดหยุ่นตามความพร้อมของผู้เรียน มีความเพียงพอสำหรับการเรียนรู้ในปัจจุบัน

เมื่อเป็นเช่นนี้ ในปี ๒๕๒๔ จึงได้กำหนดตราสารของมูลนิธิ ๗ – ๘ ข้อ ในการเรียนรู้อดีตเพื่อปัจจุบัน และสร้างแนวทางในอนาคตในเชิงได ๆ ก็ตาม ที่สำคัญคือเรื่องของคน เราไม่อาจดูตัวเองเป็นหลัก แต่ไม่ย่อหย่อนในเรื่องความรู้ และความสามารถในด้านตรีทัศน์ประเพณี ปรัชญาตะวันออกพุดถึง สุนียตา หรือความว่าง หมายถึง ดูตัวเองอย่างยิ่ง ยิ่งน้อย ยิ่งมีความหมาย พัฒนา จิตใจคนให้ดีขึ้น จิตให้เป็นสุนทรียะ ส่วนใหญ่เคลิบเคลิ้มเป็นสุนทรียะ แต่สุนทรียะคือความว่าง เป็นการเรียนรู้ว่า ควรใช้ดูตัวเองแบบใด สักส่วนหนึ่ง กับคนประเพณี ให้ เพื่อพัฒนาคนไปในทางไหน

ผลสำเร็จของการศึกษาอยู่ที่บุคคลประเมิน สอนมาทุกรุ่น (เดิมบ้าน อยู่ที่บ้านบาร) เป็น ๑๐๐ ปี ปีที่แล้วอาจารย์เสนานะ หลวงสุนทร ลูกศิษย์รุ่นเล็ก ที่ดูตัวเองมาเลย จุดหมายต่างกัน ใช้ผ่อนคลายด้านอื่น ดูตัวเองใช้ช่วยเหลือ ชุมชนดูตัวคุณครูหลวงมีเงื่อนไข ๓ ข้อ คือ

- มาเรียนด้วยใจรัก (รอดูเขาพร้อม)
- ผ่านการให้วัครู (แฟรงฯเปี่ยบวิธีจัดการสังคม)
- ว่ากล่าวตักเตือนได้ ให้ไปอยู่ในมือคนที่มีคุณค่า (หนังผีใส่เพลงไทยสร้างพื้นที่ให้อยู่ในปัจจุบัน)

ง่าย ๆ ก็คือ ปลูกฝังให้ทำอะไรไร้ด้วยใจ เรียนและเล่นให้มีคุณค่า เพราะฉะนั้น เป็นการอนุรักษ์ ทำสมพسانกันในปัจจุบัน ย้อนกลับไปที่งานพิพิธภัณฑ์ งานข้อมูลเหมาะสมกับปัจจุบัน เป็นการสร้างคนให้มีทักษะ อนาคตใช้สื่อเทคโนโลยี มาใช้ การเรียนดูตัวอย่างคอมพิวเตอร์หลักสูตรต่าง ๆ

ตามว่า โหมโรงได้รับความนิยมขนาดนี้ เคยยกงวดนตรีไปบรรเลงที่ ต่างประเทศหรือไม่ ตอบว่า หัวโลก นับแต่สหราชอาณาจักร อังกฤษ สก็อตแลนด์ ฝรั่งเศส ออสเตรีย มาเลเซีย เกาหลี ใต้หวัน จีน แต่ไม่ได้ไปด้วยหนังเรื่อง โหมโรง ไปด้วยดนตรีไทย แต่บางที่พ่อไปฉายโหมโรงแล้ว เกิดหารือเรื่องประเด็น ดนตรีไทย แต่ที่ออสเตรียประทับใจ เพลงที่นำไปแสดงเป็นเพลงดังเดิมล้วน ๆ เช่น เพลงงานศพยาว 40 นาที เชื่อใหม่ว่า ทุกคนนั่งฟังนิ่งสนิท การไปออสเตรีย จึงสอนให้รู้ว่า ดนตรีไทยสามารถเล่นได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยเครื่องดนตรี จากที่อื่น แต่ต้องเข้าใจว่าดนตรีมีหลายระดับและประเภท เช่นเดียวกับผู้ฟัง จึงอยากสนับสนุนให้ค้นหาแนวทางของตนเอง ไม่จำเป็นต้องตามคนอื่น (ซึ่งไม่ตรงกับระบบการศึกษาของไทยในปัจจุบัน)

ไหน ๆ ก็คุยกันเรื่องดนตรีไทยแล้ว เพื่อให้ได้ความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทย จึงได้ถามเรื่องการแบ่งวงดนตรีไทยด้วย ประเภทแรก คือ เครื่องสายเป็นเครื่องดนตรี ที่อาศัยการสั่นสะเทือนของสาย ความแตกต่างของชุดดังและซอุคือ ชุดดัง เป็นผู้นำงเพระมีเสียงสูง ในขณะที่ซอุคือหน้าที่ประสานวง เพระมีเสียงที่ทุม และอู้ ประเภทที่สองคือ ปี่ ชลุยและเครื่องกลอง ชลุยจะมีลักษณะเหมือนกหวีด และปี่กีมีลีนปี่ มหรือเป็นวงดนตรีไทยที่มีลักษณะครบวง แต่ต้องมีการปรับเสียง

วิทยุสร้างรัมย์
๑๕๐ ศูนย์เรียนด้านศิลปะคร่าวทอง

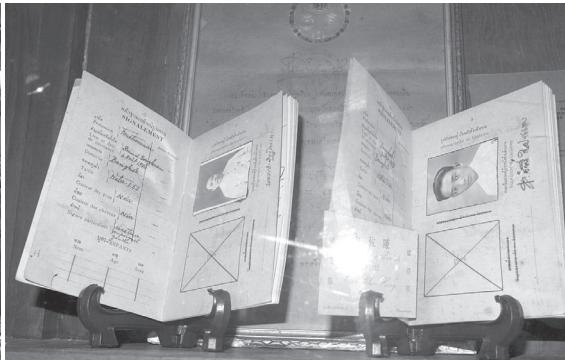
ให้เข้ากัน ครบวงที่ว่านี้คือ มีเครื่องตีสีตีเป่า นำเครื่องสายและเครื่องเป่ามา
เล่นด้วยกัน และวงพิเศษคือ วงตลุง แต่วงหรือวงผสม

เต็ก ๆ เยาวชนและนักเรียนนิยมตามกระแส อะไรตังก์จะนิยม
แต่ความนิยมของดนตรีไทยลดน้อยลง เพราะการเตรียมตัวและปรับเสียง
ไม่ใช่เรื่องง่าย อาทิ ระนาดต้องใช้ตะกั่วผสมกับขี้ผึ้ง ติดที่ใต้ลูกกระนาด
หัว-ท้าย ด้วยความยุ่งยากที่เกิดขึ้น เครื่องสายจึงเป็นที่นิยมมากที่สุด ปัจจุบัน
ถือว่ามีการเปลี่ยนแปลง ไม่ได้ผิดเพี้ยน ศิลปะเป็นการบันทึกสังคม ทำให้เรา
เข้าใจได้ว่า คนสมัยนั้นคิดอะไรและวัฒนธรรมในสมัยนั้นเป็นอย่างไร ดนตรีไทย
ในปัจจุบันไม่แพร่หลายเท่าที่ควร เพราะมีการจำกัดคำว่า วัฒนธรรม ดังนั้น
วัฒนธรรมจึงไม่มีการเติบโต และถูกรักษาอย่างไม่สมคุณค่า เราต้องรักษา
ความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ไปตามคนอื่นตลอดเวลา การรักษาดนตรีไทยไว้

จึงอาจเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมดั้งเดิมในมุมกว้าง ในเวลาเดียวกัน เราไม่ควรยึดติดกับอุดมคติมากเกินไป บางอย่างที่ไม่จำเป็นหรือไม่เกี่ยวข้องกับปัจจุบันก็ควรปล่อยวางอย่างถูกต้อง (ไม่ทิ้งไว้) และไม่ให้บิดเบือน อะไรที่จะรักษาไว้ ต้องสร้างความเชื่อมโยงที่ถูกต้องต่อเยาวชน เช่น โรงเรียนมักจะถามว่า เราเสียกรุงศรีอยุธยาเมื่อไร แทนที่จะถามว่า เสียกรุง เพราะเหตุใด

คุณอัษฎาภูรษา แสดงความคิดเห็นว่า การนำวัฒนธรรมต่าง ๆ มารวมกัน เป็นประชุมให้คนเห็นและเข้าใจเกี่ยวกับดั้งเดิมในเบื้องต้น หมายความกับผู้ที่ไม่มีความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับดั้งเดิม นักวิชาการและศิลปินดั้งเดิมเห็นว่า การนำ วัฒนธรรมมาประสานกันเป็นวิธีการสอนให้คิดนอกกรอบ และเป็นวิธีการสื่อสาร ที่ดีกับต่างวัฒนธรรม

โหมโรงน่าประทับใจเสียอย่างนี้ ก็น่าจะมีการสร้างหนังเซ่นนี้อีก แต่คุณ อัษฎาภูรษา ไม่ได้ตอบหรือปฏิเสธ บอกไว้เพียงว่า มนุษย์ได้มีส่วนร่วมหลายครั้ง

วิทยุสารณรนย์
๑๕๒

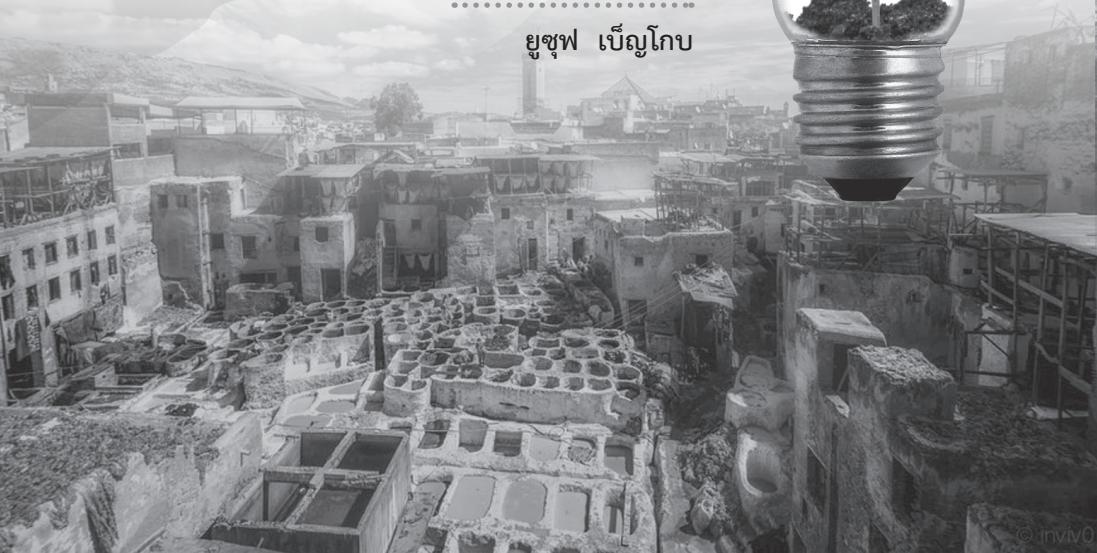
ในการทำเพลงประกอบภาคยนตร์ เนื่องจากว่า ไม่ใช่ผู้กำกับเอง ในยุคปัจจุบัน ตนตระหนัยถูกนำไปใช้อย่างผิด ๆ โดยไม่มีความรับผิดชอบ ทำให้เยาวชนเข้าใจผิด และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนตระหนัย โดยส่วนตัวหนังตัวอย่างที่ดีเกี่ยวกับตนตระหนัยอยู่บ้าง เช่น suckseed และ season change นอกเหนือจากเรื่องการสร้างภาคยนตร์ เครื่องดนตรีไทยควรนำมาปรับปรุงให้มีสมรรถนะที่เหมาะสม กับยุคนี้ เช่น ลดขนาด หรือเปลี่ยนรูปแบบเครื่องดนตรีให้พกพาง่ายขึ้น เป็นต้น แต่วัฒนธรรมและความเชื่อของคนไทยทำให้สิ่งเหล่านี้ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ ถ้าจะเปลี่ยนแปลง ต้องมีผู้สนับสนุน และมีความมุ่งมั่นในการเปลี่ยนแปลง หลายคนมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนตนตระหนัยให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น แต่การเปลี่ยนแปลงของโลกทำให้มีความจำเป็นต้องทิ้งความรู้เหล่านี้ เพื่อความอยู่รอดในสังคม

คุณอัษฎาภูรษา กล่าวทิ้งท้ายไว้ว่า โชคดีที่เราอยู่ในแผ่นดินที่ดงดิบและเต็มไปด้วยวัฒนธรรมที่สวยงาม แต่ประเทศไทยมีปัญหาในเรื่องความรู้ ถ้าเรา มีความรู้และรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ จะทำให้หลายอย่างในประเทศ มีคุณค่ามากขึ้น เราควรมีความรู้สามด้าน คือ ความรู้ของสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา ความรู้เกี่ยวกับโลกในปัจจุบันและความรู้เกี่ยวกับตัวเอง ทุกคนต้องแสวงหา ความรู้ ความเข้าใจและจิตสำนึก

ใหม่อาจเป็นหนังที่ผ่านตาไปเหมือนอีกหลายเรื่อง หนังจบลงทิ้ง ความงดงามของตนตระหนัยไว้ให้กับวิลหา นับเป็นความดีของหนังที่ปลูกซึ่ง ตนตระหนัยให้ฟื้นขึ้นมาอีกครั้ง ไม่แน่ใจว่า หลังจากนี้ไป จะมีใครเร้าความสนใจ เอกลักษณ์ไทยที่มีคุณค่าขึ้นมาอีก บางที อาจเป็นคุณก็ได้ ◉

ฝ่าวิกฤตการณ์ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ด้วยสายสัมพันธ์อันยั่งยืน ไทย-โมร็อกโก

ยุชช พ. เปญโภบ

© invivo

ปัจจุบันวิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานกำลังสร้างปัญหาและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ทั้งประเทศไทย และประเทศโมร็อกโก และนานาอารยประเทศ อย่างกว้างขวาง สาเหตุแห่งปัญหานั้น เป็นที่แน่นอนแล้วว่า มนุษย์ซึ่งเป็นผู้ใช้สอย ตักตวงและทำลายสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพลังงาน จนปัญหากำลังลุกกระ恻 และขยายวงกว้างออกไปทุกขณะ ด้วยเหตุนี้การใช้โอกาสแห่งสายสัมพันธ์อันมั่นคง ของสองประเทศจึงเป็นคำตوبและทางออกของปัญหา โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร่วมกันมาตรการป้องกัน การปรับปรุงแก้ไข เพื่อสามารถฝ่าวิกฤตการณ์และสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตที่ดีไปด้วยกันอย่างมั่นคงและยั่งยืน

(๑)

“สภาระแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อชีวิต
ความเป็นอยู่ของแต่ละคนอย่างไร และเราจะช่วยกันแก้ไขและ
อนรักษ์สิ่งแวดล้อมได้อย่างไร”

“....ธรรมชาติแวดล้อมของเรา ไม่ว่าจะเป็นแผ่นดิน ป่าไม้ แม่น้ำ
ทะเล และอากาศ มีได้เป็นเพียงสิ่งสวย ๆ งาม ๆ เท่านั้น หากแต่เป็นสิ่งจำเป็น
สำหรับการดำรงชีวิตของเรา ดังนั้น การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมของเราไว้
ให้ดีนี้ ถ้าหากเป็นการปกปักรักษาอนาคตไว้ให้ลูกหลานของเราด้วย...”
พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวข้างต้น นับเป็นสายพระเนตร
อันกว้างไกลของพระองค์ที่ทรงมองเห็นและห่วงใยพสกนิกรเกี่ยวกับการอนรักษ์
สิ่งแวดล้อม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งนั่นคือสิ่งสำคัญที่ราชอาณาจักรไทยและทุกคน
ในโลกสมควรระหนักรและมุ่งไปสู่ภาคการปฏิบัติอย่างจริงจัง กระผมคิดเห็นว่า
การกิจการปกปักรักษาระบบสมดุลและความสวยงามของธรรมชาติเป็นหน้าที่
ของคนทุกคนด้วยเหตุว่าเราเป็นผู้ใช้ อาศัยตักแต่ง รวมทั้งเป็นผู้ทำลาย
สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติตลอดมา มีใช่หรือ

ความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่เคย
พรั่งพร้อม บัดนี้ ทั้งประเทศไทย ไม่รือกโภ รวมทั้ง
นานาประเทศต่างก็ต้องประสบปัญหา
หลักทรัพย์ประการที่คล้ายคลึงกัน จึงสมควร
เป็นภาระสำคัญที่ทุกประเทศต้องตระหนักกว่า
เป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ในเวลา
อันจำกัด โดยเฉพาะหากระบบและความสมดุล
ของธรรมชาติยังถูกทำลายอยู่ตลอดเวลา

ผลย้อนกลับและปรากฏการณ์ที่มนุษย์ต้องเผชิญมีหลายรูปแบบ
หลักสถานการณ์ที่สร้างความเดือดร้อนต่อวิถีชีวิต ซึ่งผลกระทบของนำเสนอทั้ง
สาเหตุและผลกระทบของภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ที่เห็นได้ชัด อาทิ
ปัญหาแหล่งน้ำเน่าเสีย ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าซึ่งสร้างปัญหาทั้งระบบนิเวศ¹
ร้ายแรงและอุทกวัย ปัญหามลพิษทางอากาศ ปัญหาการใช้สารเคมีในการประกอบเกษตรกรรม

ผลกระทบเริ่มด้วยประเด็นปัญหาใหญ่ระดับโลกที่ถูกจับตาเป็นพิเศษ
นั่นคือ การเข้าถึงแหล่งน้ำที่สะอาดและมีคุณภาพสำหรับการอุปโภคบริโภคซึ่ง
มีสัดส่วนน้อยเหลือเกินหากเปรียบเทียบกับความต้องการโดยรวมของประชากร
โลก เนื่องจากน้ำที่มีอยู่ในโลกเป็นน้ำทะเลและมหาสมุทรเกือบครึ่งโลก 90
ที่เหลือเป็นน้ำจืดสำหรับการใช้ของมวลมนุษยชาติ และน้ำจืดที่มีอยู่อย่างจำกัด
นี้เอง ที่คนจำนวนไม่น้อยเลี้ยงในบ่อปัจจุบัน ใช้ความมักง่ายโดยไม่ใส่ใจ
ผลกระทบต่อน้ำ มีการทิ้งขยะ ปล่อยของเสีย สารพิษ ทั้งรายบุคคล องค์กร
เกษตรกร โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ อย่างเย็นชา จนในที่สุดน้ำที่
เคยใสสะอาด สัตว์น้ำนานาชนิดที่เคยอาศัยอยู่อย่างมีความสุข กลับกลายเป็นภาพ
น้ำเน่าเสียที่ยากจะเยียวยาและแก้ไขให้ดีดังเดิม ผลย้อนกลับอัน Lewin's Law ได้
กลับคืนสู่วิถีชีวิตของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการขาดน้ำที่สะอาดเพื่อใช้ใน

ชีวิตประจำวัน การต้องพบกับมลพิษทางกลิ่นและอากาศ สัตว์น้ำและพืชน้ำ ล้มตายจำนวนมาก รวมทั้งโรคระบาดที่บ่นthonคุณภาพชีวิตอย่างร้ายแรง

อีกประเด็นที่น่าวิตกคือ ปัญหาการรุกรานและทำลายผืนป่าเพื่อประโยชน์ส่วนตน กระเพรี้ยสึสึเคร้าและเสียใจอย่างยิ่งทุกครั้งที่ได้ติดตามสถานการณ์ข่าวการตัดไม้ทำลายป่าจากบุคคลและองค์กรธุรกิจที่หากินกับมรดกของชาติ แม้จะมีการป้องกัน ปราบปรามและกำจัดอย่างสุดความสามารถ จากเจ้าหน้าที่และชาวบ้านแล้วก็ตาม แน่นอนครับว่า เมื่อป่าไม้อันเป็นแหล่งพักพิงของสัตว์ มนุษย์ รวมทั้งเป็นต้นกำเนิดของน้ำและความอุดมสมบูรณ์ในธรรมชาติ ถูกทำลายอย่างกว้างขวาง ผลย้อนกลับที่ธรรมชาติเอากืนย้อมหนักหนาและสาสมกับน้ำมือของผู้ทำลาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาดินถล่ม ปัญหาง้ายเล้ง ปัญหาน้ำป่าไหลหลาก ปัญหาดูดอากาศที่แปรปรวน ปัญหาสัตว์ไร้แหล่งพักพิง ล้มตาย และสูญพันธุ์ในสุด จึงน่าขับคิดอย่างยิ่งว่า ผลกระทบแทนที่จะเกิดเฉพาะผู้ทำลายและตักแตงผลประโยชน์จากผืนป่าอันเป็นมรดกของชาติ แต่กลับครอบคลุมและสร้างความเดือดร้อนต่อวิถีชีวิตโดยรวมอย่างไรทางหลีกเลี่ยง

สำหรับแรงมุ่นมลพิษทางอากาศ แน่นอนว่าทุกคนยอมต้องการอากาศที่ดีและบริสุทธิ์สำหรับการหายใจ ซึ่งนั่นเป็นภาพที่เกิดขึ้นจริงในอดีต แต่ณ ปัจจุบันนี้ เป็นเรื่องที่ยากมากที่จะได้สัมผัส เพราะการแสวงหาความก้าวหน้า

ทางเทคโนโลยี การอยู่กับวิถีชีวิตบริโภคนิยม การขยายตัวของสังคมเมือง และการรุกร้าวเขตชนบทเพื่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยสารพิษ และควันพิษสู่ชั้นบรรยากาศ รวมทั้งพื้นที่โดยรอบ ได้ก่อปัญหาต่อระบบทางเดินหายใจและคุณภาพชีวิตทั้งสังคมเมืองและชนบทอย่างชัดเจน ผลกระทบที่ประจักษ์และเป็นข่าวทุกวัน เป็นต้นว่า การล้มป่วยของประชาชนด้วยโรคร้ายต่าง ๆ นานา การไม่สามารถจัดการกับสารพิษที่รั่วไหล สู่ระบบน้ำเสีย อีกทั้งปัญหาการฟ้องร้องเอาผิดต่อผู้ประกอบการอยู่อย่างต่อเนื่อง

ประเด็นปัญหาภาวะสิ่งแวดล้อมปิดท้าย คือ การใช้สารเคมีในการประกอบเกษตรกรรม กระผมเชื่อมั่นอย่างยิ่งว่า หากคนไทยและทั่วโลกได้ประจักษ์ และเข้าถึงโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่สามารถประกอบการเกษตรที่สามารถพึ่งพาตนเอง โดยการพึ่งพิงและเป็นมิตร กับธรรมชาติ ปัญหานี้คงไม่เกิดขึ้น แต่ยุคนี้เกษตรกรที่เจริญรอยตามพระราชดำริ อย่างแท้จริงยังมีน้อย เนื่องจากยังใช้สารเคมีและยาปราบศัตรูพืชอย่างดายดื่น สารพิษอันตรายที่ตกค้างในผลผลิต ปัญหาดินเสียและเสื่อมโทรม สารพิษ ให้ลงสู่แหล่งน้ำคือผลร้ายที่ได้รับผลกระทบกลับคืนสู่เกษตรกรและผู้บริโภค ในวงกว้าง

การเริ่มต้นปรับความคิดและพฤติกรรมเพื่อโลกใบใหม่นั้นawayangไม่สายเกินไป เพราะวิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อมของทุกวันนี้ยังสามารถร่วมสร้างแนวทางปฏิบัติ เพื่อแก้ไขให้สถานการณ์ดีขึ้นได้ด้วยวิธีการง่าย ๆ ที่เราทุกคนสามารถทำได้คือ

การเริ่มต้นความคิดทำเพื่อโลกและสิ่งแวดล้อมที่ตนเองเสียก่อน จากนั้นจึงหันมาร่วมมือร่วมใจ ร่วมอนุรักษ์และรักษาดูแลแทนสิ่งแวดล้อมรอบกายที่หายไปเป็นต้นว่า การช่วยกันปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อเพิ่มปริมาณผืนป่า การใช้กระดาษอย่างคุ้มค่า การรักษาดูแลสิ่งแวดล้อมในกระบวนการผลิต เช่นการใช้พลังงานทดแทน เช่นพลังงานแสงอาทิตย์ หรือลม ในการผลิตกระดาษ การลดการเผาไหม้ป่า การร่วมปกปักษ์รักษาแหล่งน้ำตามธรรมชาติด้วยวิธีการต่าง ๆ การลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และมีเทนจากกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงงานอุตสาหกรรมสุขัชั้นบรรยายกาศ ฯลฯ เพียงเท่านี้ คุณก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีส่วนสร้างสรรค์ หวาน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อโลกของเรารather ที่จะสวยงามและยั่งยืนต่อไป

ขอให้ทุกท่านกระตุ้นเตือนซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการช่วยแก้ไขและรับรักษาสิ่งแวดล้อมอันดงามให้อยู่กับเราและโลกใบนี้ไว้ให้ได้นานที่สุด เพราะคงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่า เมื่อใดที่หมดสีน้ำเงินสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติมนุษย์ก็คงสิ้นลมหายใจ

(๒)

“ประเทศไทยรักโภคภัยการใช้พลังงานทางเลือกอย่างกว้างขวาง ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยได้เริ่มมีการใช้พลังงานทางเลือกเช่นกัน ท่านคิดว่าประเทศไทยกับโมร็อกโภคภัยสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ด้านการใช้พลังงานทางเลือกได้อย่างไรบ้าง”

ภายหลังจากที่เราได้เห็นและสัมผัสกับความเป็นจริงในสถานการณ์ สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันว่า มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละคนรวมไปถึงภาคสังคมโดยรวมมากมายเพียงใด ตลอดจนการนำไปสู่แนวทางที่ทุกคนสามารถเป็นผู้ช่วยแก้ไขและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปแล้ว อีกปัญหาหนึ่งซึ่งเป็นวิกฤตการณ์อันน่าวิตกและมีผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิต

ของมวลมนุษยชาติ สิ่งนั้นก็คือวิกฤตการณ์ขาดแคลนพลังงาน นั้นเอง สำหรับปัญหาการขาดแคลนจนถึงขั้นหมดสิ้นพลังงานที่เราทุกคนคาดกลัวว่า สักวันหนึ่งจะเกิดขึ้นนั้น การคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการผลิต พลังงานทางเลือก ที่หลากหลายอันเป็นมิตรต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นคำตอบ และทางออกที่น่าจะดีที่สุดสำหรับการรับมือต่อเหตุการณ์และวิกฤตการณ์นี้ ตามที่นานาประเทศคาดการณ์เอาไว้ ประเด็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้าน การใช้พลังงานทางเลือกระหว่างประเทศไทยและโมร็อกโก จึงนับเป็นปัจจัย สำคัญประการหนึ่งที่จะเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน อันเป็นต้นทุน ในการขับเคลื่อนวิถีชีวิตและภาวะความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของกันและกัน ในความคิดเห็นของกระผม การที่ทั้งสองประเทศจะสามารถแลกเปลี่ยน ความรู้ ประสบการณ์อันส่งผลในการสร้างเสถียรภาพทางพลังงานอย่าง เป็นระบบและเป็นรูปธรรม จะต้องผ่านกระบวนการ ๓ ประการเป็นสำคัญ คือ การศึกษาข้อมูล นวัตกรรมเทคโนโลยี ระบบการจัดการด้านพลังงานทางเลือก ของกันและกันอย่างลึกซึ้ง ต่อมาก การระดมทุนส่งเสริมงานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา สร้างสรรค์และพัฒนาพลังงานทางเลือกที่ตอบสนองความต้องการได้อย่าง รอบด้าน ตลอดจนการจัดการประชุมและสัมมนาเพื่อปรึกษาหารือ และเสนอแนวทางเพื่อสร้างความมั่นคงเกี่ยวกับการใช้พลังงานทางเลือกร่วมกัน อย่างสมบูรณ์และยั่งยืน

ประการแรก แนวทางที่ประเทศไทยสามารถศึกษาข้อมูลและประสบการณ์ ของประเทศไทย เป็นที่ทราบกันดีว่า ประเทศไทยจัดเป็นประเทศหนึ่ง ซึ่งส่งเสริมและใช้พลังงานทางเลือกอย่างกว้างขวาง การใช้พลังงานทางเลือกที่ ปรากฏชัดในสายตาประชาชนโลก เป็นต้นว่า การผลิตไฟฟ้าจากพลังงาน

แสงอาทิตย์ในปี ๒๕๓๗ ที่ผ่านมา รัฐบาลโมร็อกโกได้ประกาศแผน Moroccan Solar Plan เนื่องจากประเทศนี้มีแสงอาทิตย์มากกว่า ๓,๐๐๐ ชั่วโมงต่อปี จุดนี้นับเป็นจุดแข็งและความชายหาดที่ประเทศไทยมีอยู่สู่กระบวนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ โมร็อกโกมีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ให้ได้มากกว่าร้อยละ ๔๐ ของพลังงานที่ใช้ในประเทศ

ที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ การลงทุนเพื่อจะเปลี่ยนแปลงวิถีพลังงานแบบดั้งเดิมนี้ใช่ว่ารัฐบาลโมร็อกโกจะทุ่มทุนสร้างความเปลี่ยนแปลงเพียงลำพัง หากแต่มีความพยายามที่จะซักชวนบริษัทต่างชาติให้เข้ามาร่วมลงทุนพัฒนาโรงผลิตไฟฟ้าแสงอาทิตย์อีกด้วย ทั้งนี้ สามารถนำสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มาเป็นข้อมูลและบทเรียนให้แก่ประเทศไทยว่า เราเองก็สามารถใช้ศักยภาพและต้นทุนที่มีอยู่ ทั้งสภาพทางภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ งบประมาณ รวมทั้งข้อมูลและบุคลากรทางวิชาการมาร่วมกันสร้างสรรค์พลังงานแสงอาทิตย์ มาใช้อย่างเป็นทางการในระดับชาติและท้องถิ่น ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่เราจะมีพลังงานสะอาดใช้และประหยัดงบประมาณลงได้อย่างมาก เพื่อทดแทนและรองรับการใช้ในประเทศไทยที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนประชากร การขยายตัวของชนบท เมือง และภาคอุตสาหกรรม

อีกด้านหนึ่งของพลังงานทางเลือกที่ประเทศไทยมีร็อกโกประกาศใช้ในประเทศคือ พลังงานลมที่ใหญ่ที่สุดในทวีปแอฟริกา ซึ่งจากข่าวสารที่ปรากฏพบว่า โมร็อกโกมีความพร้อมอย่างยิ่งในการสร้างพลังงานทางเลือกจากลมเนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่มีชายฝั่งยาวกว่า ๓,๕๐๐ กิโลเมตร

ซึ่งมีศักยภาพในการดำเนินโครงการผลิตไฟฟ้าจากลมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รัฐบาลได้ประกาศโครงการ Moroccan Integrated Wind Energy Project อันเป็นการร่วมทุนระหว่างรัฐ องค์กรเอกชน และการขอความร่วมมือทางงบประมาณจากต่างประเทศ เพื่อรับการใช้พลังงานไฟฟ้าของประชาชนมาผนวกกับผลการผลิตพลังงานไฟฟ้าที่ได้มาจากการผลิตพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งสามารถครอบคลุมความต้องการได้เกือบทั้งประเทศ แม้จะเป็นแค่ระยะเริ่มต้นที่เปลี่ยนแปลงระบบพลังงานทางเลือกของโมร็อกโก แต่ในความเห็นของกระผมเชื่อมั่นว่า ประเทศไทยสามารถที่จะใช้ประสบการณ์รังสีคัญของประเทศไทยโมร็อกโก มาปรับใช้กับประเทศไทยของเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังงานลม ที่เราเองก็มีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นชายฝั่งอยู่มากเช่นกัน ทั้งภาคตะวันออก ภาคใต้ฝั่งอันดามันและอ่าวไทย รวมทั้งสภาพภูมิอากาศ งบประมาณ ตลอดจนข้อมูลและบุคลากรทางวิชาการเพียงพอที่จะสามารถใช้ประสบการณ์ของโมร็อกโกเพื่อทำให้เราชาวไทย มีพลังงานทางเลือกที่เป็นรูปธรรมและเพียงพอต่อความต้องการได้เช่นกัน

สำหรับแรงมุ่งที่ประเทศไทยจะสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการใช้พลังงานทางเลือกแก่ประเทศไทยโมร็อกโกละนั้น กระผมคิดว่า คงไม่มี

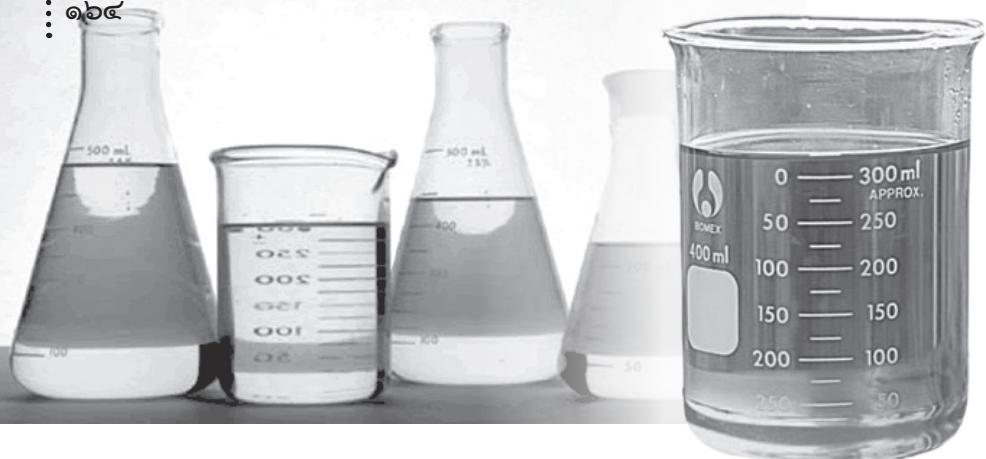

ประสบการณ์จะสามารถแลกเปลี่ยนได้ดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด ในฐานะนวัตกรรม ภูมิปัญญา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ดีเท่าพลังงาน ทางเลือกที่มาจากการอัจฉริยะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “พระบิดาแห่งพลังงานไทย” ที่ได้รับการยอมรับนับถือจากเวทีโลก และนานาอารยประเทศ ซึ่งทรงคิดได้มีกระแสรบรรราชดำรัสต่อสถานการณ์ การขาดแคลนพลังงานและการส่งเสริมพลังงานทดแทนไว้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ เมื่อ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๘ ความว่า

“...ถ้ามีน้ำมันเชื้อเพลิงหมดแล้ว ก็ใช้เชื้อเพลิงอย่างอื่นได้ มีแต่ต้องขยับ หาวิธีที่ทำให้เชื้อเพลิงเกิดใหม่ เชื้อเพลิงที่เรียกว่าน้ำมันนั้นมันจะหมด ภายในไม่กี่ปีหรือไม่กี่สิบปีก็หมด... ถ้าไม่ได้ทำเชื้อเพลิงทดแทน เราเก็บเตือดรอัน...”

จากแนวโน้มสถานการณ์ด้านพลังงานที่ลดลงและมีราคาเพิ่มสูงขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยความเป็นอยู่ของพสกนิกรที่จะสามารถ พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จึงทรงคิดค้นพลังงานทางเลือกจนแพร่หลายใน ประเทศไทย ที่จะออกล่าวในที่นี้ เป็นต้นว่า ใบโอดีเซลและแก๊สชีวภาพ

ในมิติแรก พลังงานทางเลือก “ใบโอดีเซล” เป็นพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ใช้ทรัพยากรากลั่วมาใช้ประโยชน์ เช่น ปาล์มน้ำมันและน้ำมันพืชใช้แล้ว ซึ่งมีการทดลองและทดสอบแล้วว่าใช้ได้จริง และมีประสิทธิภาพ จุดนี้นับเป็นทางรอดของประชาชนในยุคที่พลังงานน้ำมัน

มีราคาแพง อีกทั้งต้องอาศัยการนำเข้ามีน้ำมันจำนวนไม่น้อยจากต่างประเทศ กระเพราคิดเห็นว่า ประเทศไทยรู้สึกสามารถนำวัตกรรมดังกล่าวไปปรับใช้อย่างเป็นทางการเพื่อเป็นพลังงานทางเลือกหนึ่งสำหรับคนในประเทศไทยอีกทั้งลดรายจ่ายในครัวเรือนและภาครัฐได้มากอีกด้วย

สำหรับ “แก๊สชีวภาพ” ซึ่งเป็นวัตกรรมพลังงานทางเลือกที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง เนื่องจากพลังงานที่ได้มีอยู่อย่างมากมาย ในท้องถิ่น อันได้แก่ มูลสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งได้ผ่านกระบวนการทดสอบว่าสามารถใช้ได้จริง อีกทั้งยังสามารถทำได้ทุกครัวเรือน ประกอบกับต้นทุนการติดตั้งที่ไม่แพง เป็นผลให้ภาคครัวเรือนมีพลังงานเชื้อเพลิงสำหรับการประกอบอาหารรวมถึงลดค่าใช้จ่ายสำหรับแก๊สหุงต้มได้อย่างสิ้นเชิง จุดนี้เองที่กระเพราคิดว่า น่าจะเป็นอีกวิถีทางของพลังงานทางเลือกที่ประเทศไทยรู้สึกสามารถนำมามีปัญญา ของในหลวงไว้ใช้ในการจัดการภาคครัวเรือน อีกทั้งยังลดปริมาณค่าใช้จ่ายของภาครัฐในการสร้างพลังงานแก๊สหุงต้มที่มีแนวโน้มราคาที่สูงขึ้นทุกขณะให้กับประชาชน พลังงานทางเลือกที่สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์อันเป็นพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่กล่าวมานั้น เป็นแค่ส่วนหนึ่งจากการที่ทรงคิดค้นเพื่อคนไทยอีกหลายอย่าง เป็นต้นว่า การคิดค้น

น้ำมันเชื้อเพลิงแก๊สโซฮอล์ซึ่งได้เปิดใช้ในเชิงพาณิชย์ เอทานอล และดีโซหอล์ (ตอนนี้ยังใช้ในโครงการศึกษาวิจัยภายในโครงการส่วนพระองค์ส่วนจิตรลดา)

มิติต่อมาคือ การระดมทุนส่งเสริมงานวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ พัฒนาพลังงานทางเลือกที่ตอบสนองความต้องการได้อย่างรอบด้าน ซึ่งแน่นอนว่า กระบวนการได ๆ ที่จะนำมาซึ่งการคิดค้นจนปราฏผลสำเร็จ ย่อมขาดการวิจัยไปไม่ได้ กระผมประยานาถที่จะเห็นการร่วมมือของสองประเทศในการร่วมลงทุนสนับสนุนงานวิจัยของกันและกัน รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนบุคลากรเพื่อร่วมแก้ไขปัญหา เพยแพร่วิชาการ และสร้างสรรค์นวัตกรรมที่จะสร้างความมั่นคง และก้าวหน้าของพลังงานทางเลือกได้อย่างกว้างขวาง

อีกหนึ่งวิธีการสุดท้ายที่กระผมคิดว่าจะเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ได้อย่างดียิ่ง ได้แก่ การจัดการประชุมและสัมมนาเพื่อร่วมปรึกษาหารือและเสนอแนวทางเพื่อสร้างความมั่นคงเกี่ยวกับการใช้พลังงานทางเลือกร่วมกันอย่างสมบูรณ์และยั่งยืน กระผมเชื่อว่า หากทั้งสองประเทศกำหนดวาระการประชุมและสัมมนาเพื่อความก้าวหน้าเกี่ยวกับพลังงานทางเลือกร่วมกันอย่างเป็นประจำทุก ๆ ปี จะสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ได้อย่างรอบด้านเต็มรูปแบบ อีกทั้งยังสามารถใช้เวทีนี้เป็นโอกาสในการนำเสนอวิจัยเพื่อการพัฒนาพลังงานทางเลือกระหว่างกัน ประการสำคัญสูงสุด ผลที่จะตามมาก็คือ การกระชับความมั่นคงทางสัมพันธภาพของสองประเทศที่จะยั่งยืนทุกท่านคงเห็นแล้วว่า ประเด็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านพลังงานทางเลือกระหว่างไทยและโมร็อกโกมีความสำคัญเพียงใดต่อการเปลี่ยนแปลงและสร้างหลักประกันอันมั่นคงเพื่ออนาคต แน่นอนอย่างยิ่งว่า ท่ามกลางสถานการณ์

พลังงานทั่วโลกที่กำลังเข้าสู่ขั้นวิกฤติ หากความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ร่วมสร้างสรรค์ และร่วมพัฒนาความมั่นคงทางพลังงานทางเลือกได้เกิดขึ้น ผลแห่งเสถียรภาพด้านพลังงานทางเลือกที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ของสองประเทศย่อมปราภกูผลสำเร็จตามความประสงค์ในอนาคตอันใกล้ได้อย่างแน่นอน

(๓)

“เราจะจัดการกับปัญหาขยะลันโลกได้อย่างไร”

จากเนื้อหาสาระด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ด้านพลังงานทางเลือกของทั้งสองประเทศที่กระผมได้นำเสนอไปแล้วนั้น เรายังเข้าสู่ประเด็นสุดท้าย นั่นคือ “ปัญหาขยะลันโลก” ซึ่งประจำอยู่กับทุกคนแล้วว่า เป็นปัญหาใหญ่ใกล้ตัวของทุกคน ที่ส่งผลกระทบต่อกุญแจชีวิต โดยรวมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และมีที่ท่าว่าจะถูกตามและขยายวงกว้างไปสู่อนาคต อย่างน่าหวั่นวิตก

ก่อนอื่น กระผมขอกล่าวในเบื้องต้นว่า ขยะ เป็นปัญหาที่มีสาเหตุ มาจากการอุปโภค บริโภค การผลิต การจัดจำหน่ายในวิถีชีวิตของมนุษย์ นอกจากการสร้างสมปริมาณของในระดับบุคคลและภาคครัวเรือนแล้ว ยังรวมไปถึงภาพของสังคม ประเทศ ทวีป ไปจนถึงประชากรโลกจำนวนมหาศาลที่กระทำการอันส่งผลกระทบต่อระบบ呢เวศและสิ่งแวดล้อม รวมถึงไม่ยึดถือและใส่ใจในหลักการจัดการขยะอย่างถูกทาง เป็นต้นว่า การทิ้งขยะ

ไม่ถูกที่ การไม่ใส่ใจจัดการคัดแยกขยะ การใช้ความมักง่ายต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ ทั้งอาคารสถานที่ ถนนหนทาง ป่าไม้ รวมถึงการทิ้งขยะลงแหล่งน้ำลำคลอง แม่น้ำ ทะเล แม้กระหึ่มมหาสมุทร จากปริมาณขยะซึ่งเล็กซึ้นน้อยเมื่อมันได้ถูกรวมกัน สะสม และทบทวีจำนวน ผ่านกาลเวลา ก็กลับกลายเป็นภารกิจของมนุษย์ที่มาจนยากที่จะกำจัดได้ ในที่สุด ผลลัพธ์กลับอันเลวร้ายที่มนุษย์สร้างขึ้นก็กลับคืนมนุษย์อย่างเต็มรูปแบบ ทั้งมลพิษทางกลิ่นและทศนิยภาพที่น่าหดหู่ใจ การแพร่กระจายของโรคติดต่อ รวมถึงสารพิษที่ร้ายแรงจนสร้างโรคภัยไข้เจ็บหลากหลายรูปแบบ จนคุกคามและ ส่งผลกระทบต่อกுญภาพชีวิตอย่างกว้างขวาง ประการสำคัญ การต้องใช้ งบประมาณที่ยากจะคำนวณของแต่ละประเทศทั่วโลกเพื่อจะสามารถจัดการ ปัญหาขยะล้นเมืองและล้นโลกอย่างมีประสิทธิภาพได้

สำหรับมิติแรก กรรมของนำเสนอนี้ในแง่มุมหลักปฏิบัติการลดปริมาณ และกำจัดขยะด้วย หลักปฏิบัติการ 6R ซึ่งเป็นวิธีการจัดการที่กรรมของนำเสนอนี้ เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งที่ทุกคน สังคม ประเทศไทย ไปจนถึงระดับโลกสามารถนำมาใช้ เพื่อแก้ไขและรับมือกับปัญหาขยะล้นโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทั้งยังลด ปัญหามลพิษ เพิ่มทรัพยากรและพลังงานให้กับโลกใบหน้า ที่สำคัญสามารถนำมา ปรับใช้ในวิถีชีวิตได้ง่ายดายหากได้รับจิตสำนึก ความใส่ใจ และร่วมมือกันจาก ทุกคน ทุกฝ่ายอย่างจริงจังและพร้อมเพียง เข้าสู่หลักปฏิบัติการแรก R1 (Rethink : คิดใหม่) สำหรับความคิดเห็นของกรรมแล้ว การที่เราจะสามารถ เปลี่ยนแปลงได ๆ โดยเฉพาะการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญ ประการแรกคือ การมีความคิดและจิตสำนึกเพื่อการเปลี่ยนแปลงใหม่ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่เพื่อโลกและอนาคตของทุกคน ต้องมีจุดเริ่มต้น เล็ก ๆ จากทุก ๆ คนที่จะเปลี่ยนทั้งความคิดและพฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความมีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ในปัญหาขยะล้นโลก แห่งน่อน ว่าเมื่อแสงสว่างแห่งจิตสำนึกที่จะคิดใหม่ ทำใหม่ เพื่ออนาคตที่สดใสรีเกิดขึ้น

กับเราทุกคน หลักปฏิบัติการอีก 5R ต่อจากนี้ย่อมเป็นเรื่องง่ายที่เราจะจัดการกับปัญหาขยะแม้ว่ามันจะมากมายแค่ไหนก็ตาม การคิดใหม่ในที่นี่ เป็นต้นว่า การพยายามสนับสนุนสินค้า อุปโภค บริโภค ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สิ่งสำคัญคือการตั้งแต่ตนเองและบุคคลรอบข้างที่จะลดปริมาณขยะให้ได้มากที่สุด และทำทุกวิธีการที่สามารถอนุรักษ์ระบบวนเวียนและสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้ได้มากที่สุด เช่น กัน ฯลฯ ต่อมา หลักปฏิบัติการ R2 (Reduce : ลดการใช้) แน่นอนอย่างยิ่งว่า ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นทุกขณะจะสร้างปัญหาใหญ่ต่อการกำจัด สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งมาจากการไม่ช่วยกันรณรงค์ส่งเสริมลดปริมาณขยะ ภาพที่เราเห็นและทำกันจนชินตา คือ การนิยมใช้ถุงพลาสติก งานและถ้วยโฟม แก้วน้ำพลาสติกที่ใช้ได้เพียงครั้งเดียว เป็นต้น เมื่อเรานำหลักปฏิบัติการลดการใช้มาอยู่ในการดำเนินชีวิต อาทิ หันมาสร้างค่านิยมแบบใหม่ที่ยั่งยืนในการใช้ถุงผ้าหรือตากร้าหวานใจในการซื้อของเพื่อทดแทนการใช้ถุงพลาสติก การสร้างค่านิยมในการใช้กล่องข้าวหรือปีนโตเพื่อลดการใช้โฟม การส่งเสริมใช้แก้วน้ำส่วนตัวแทนการใช้แก้วที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง เพียงแค่นี้ก็เท่ากับว่าเราเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยลดและแก้ไขปัญหาขยะที่จะเพิ่มปริมาณได้อีกทางหนึ่ง

สำหรับ R3 (Reuse : การใช้ซ้ำ) เป็นหลักปฏิบัติการนำกลับมาใช้อีกครั้ง หรือหลาย ๆ ครั้ง กระแสเชื่อเหลือเกินว่า การที่เรารู้จักการใช้ของที่อยู่อย่างรู้ค่า

ไม่ฟุ่มเฟือย รวมถึงคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและพลังงานจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะแก้ไขและป้องกันปัญหาขยะล้นโลก วิธีการอันง่ายดายที่กระผมคิดว่าเราสามารถทำกันได้ทุกคน เป็นต้นว่า การใช้กระดาษให้ครบทั้งสองหน้าในกรณีที่กระดาษบี้บาราสามารถนำมาตัดเป็นกระดาษโน้ตขนาดต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการประดิษฐ์เป็นชิ้นงานศิลปะประดับบ้านหรือโต๊ะทำงาน หรือการใช้ถุงพลาสติกซ้ำๆ ครั้ง ตามสภาพความเหมาะสม

ตามมาด้วย หลักปฏิบัติการจัดการขยะอันสำคัญที่แพร่หลายและได้รับการยอมรับในวงกว้างมานานแล้ว นั่นคือ R4 (Recycle : นำกลับมาใช้ใหม่) วิธีนี้เป็นหนทางสำคัญที่ทั่วโลกใช้ในการลดมลพิษ ลดขยะ และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ โดยการนำวัสดุที่หมดสภาพแล้วหรือที่ใช้แล้วมาเข้าสู่ขั้นตอนแปรสภาพด้วยกระบวนการต่าง ๆ เพื่อนำผลการแปรสภาพกลับมาใช้อีกครั้ง หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ขึ้น ทั้งนี้ กระบวนการรีไซเคิลจะสามารถทำได้อย่างเต็มรูปแบบและมีคุณภาพได้นั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากพวกราทุก ๆ คนก่อนเป็นสำคัญ เริ่มจากก่อนที่เราจะทิ้งขยะทุกครั้งจะต้องสร้างจิตสำนึกการคัดแยกขยะตามประเภทที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้ได้ขยะรีไซเคิลตลอดจนช่วยลดขั้นตอนและพลังงานในการคัดแยกขยะให้ได้มากที่สุด

ต่อด้วยหลักปฏิบัติการจัดการขยะแนวใหม่ที่ทุกคนสามารถนำมาใช้ลดปริมาณขยะได้ไม่น้อยนั่นคือ R5 (Repair : ซ่อมแซม) สาเหตุที่มีแนวคิดนี้ขึ้น เพราะโดยมากของพวกรา เมื่อวัสดุอุปกรณ์เล็ก ๆ น้อย ๆ เกิดชำรุด เท่านั้น ก็วันน่าจะ กระถางพลาสติก เป็นต้น เราแม้จะทิ้งลงขยะแล้วขี้อ่ให้มาราดแทนโดยที่สิ่งของเหล่านั้นยังสามารถซ่อมแซมจนใช้งานได้ดีตังเดิม อีกทั้งยังช่วยประหยัดรายจ่ายที่จะเพิ่มขึ้นเนื่องจากการซื้อใหม่ สิ่งสำคัญคือ การรู้จักซ่อมแซมสิ่งของที่ชำรุดเป็นการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตอีกทั้งยังสามารถเป็นแนวทางหนึ่งที่จะลดปริมาณขยะลงได้มากเช่นเดียวกัน

หลักปฏิบัติการสุดท้ายที่พวงเราสามารถจะช่วยกันจัดการปัญหาขยะลันโลกคือ R6 (Reject : ปฏิเสธ) แนะนำที่สุดว่า ปัญหาขยะที่พบที่นั่นเอง ที่กล่าวเช่นนี้ เพราะเรามักจะอยู่ ไม่คิด และใส่ใจที่จะปฏิเสธการใช้ทรัพยากรแบบครั้งเดียวทิ้ง หรือการปฏิเสธใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำลายโลก เช่น พลาสติก กล่องโฟมที่ใช้บรรจุอาหาร ฯลฯ ทั้งที่เราทุกคนต่างทราบดีว่า วัสดุประเภทพลาสติก โฟม ยากยิ่งต่อการกำจัดและย่อยสลาย ดังนั้น ถึงเวลาที่เราต้องร่วมกันปฏิเสธสิ่งเหล่านี้ในชีวิตประจำวันให้ได้มากที่สุด เพื่อเป้าหมาย ปริมาณขยะที่จะลดลงรวมทั้งภาชนะคลีลายนของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มาจากการขยะมิติลักษณะจากที่เราได้ทราบถึงหลักปฏิบัติการจัดการขยะทั้ง 6R ไปแล้วจะร่วมนำเสนอแนวทางที่จะช่วยให้ทุกประเทศรวมพลังคลีลายนปัญหาขยะลันโลกได้อีกด้วยหนึ่ง นั่นคือ การสร้างพลังงานทางเลือกจากขยะซึ่งน่าสนใจอย่างยิ่งว่า ขยะ ใช้ว่าจะมีผลร้ายแต่ยังเดียว หากแต่ยังสามารถสร้างประโยชน์ให้กับเราและโลกใบหนี้ได้โดยการใช้นวัตกรรมอันทันสมัยมาช่วยทำให้ขยะเป็นส่วนหนึ่งในการผลิตพลังงานทางเลือก เป็นต้นว่า กระบวนการหมักขยะโดยใช้กระบวนการกรองและชีวภาพเพื่อย่อยสลายและปรับสภาพให้ขยะมีความเหมาะสมสมจนสามารถนำไปผลิตเป็นเชื้อเพลิงอัดแห่งเพื่อใช้ในโรงไฟฟ้า ซึ่มวัลได้ นวัตกรรมอีกอย่างคือ การส่งเสริมนโยบายส่งเสริมการแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมันโดยใช้เครื่องจักรแปรรูปขยะพลาสติก ผลที่ได้และปรากฏเป็นรูปธรรมคือ ขยะพลาสติกวันละ ๑๐ ตัน สามารถผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงได้วันละประมาณ ๖,๖๐๐ ลิตร เลยทีเดียว นอกจากนี้ในประเทศไทยเองเริ่มคิดค้นนวัตกรรมแห่งรับรังสีจากกระป๋องนม (โซลาร์เซล) มาช่วยในการผลิตกระแสไฟฟ้าใช้ในอาคารและครัวเรือน จะเห็นได้ว่าเมื่อเรานำนวัตกรรมการแปรรูปขยะเป็นพลังงานทางเลือกมาจัดการกับปัญหาขยะลันโลก แม้ว่าต้นทุนในการสร้างฯลฯ คุ้มค่าค่อนข้างแพง

แต่เมื่อพิจารณาและมองภาพอนาคตที่เราสามารถจัดการปริมาณขยะ ความสามารถที่จะสร้างสรรค์พลังงานทางเลือกที่ไม่มีวันหมดตลอดจนช่วยลดมลภาวะและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมการระดมทุนในสิ่งเหล่านี้นับว่าคุ้มค่า และคุ้มกับประโยชน์ทั้งต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

มิติสุดท้าย ที่จะอนนำเสนอ คือการจัดประชุมและสัมมนาเพื่อแก้ไขปัญหาขยะในประเทศ ระหว่างประเทศไปจนถึงระดับโลก แน่นอนอย่างยิ่งว่า ปัญหาขยะเป็นปัญหาที่ทุกประเทศต้องเผชิญและสร้างความหนักใจไม่น้อยเลย สำหรับการจัดการให้อยู่ในระดับที่ควบคุมได้ กระผมมีความคิดเห็นว่าทุกประเทศ น่าจะกำหนดมาตรการประชุมและสัมมนาเรื่องปัญหาขยะลับโลกร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นำเสนอผลงานค้นคว้าและวิจัยด้านการจัดการ ขยะซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการร่วมมือเสนอแนวทางแก่บางประเทศที่ยังด้อยศักยภาพด้านการจัดการขยะให้มีความเท่าทันและทัดเทียมกับการจัดการ ในระดับสากล ตลอดจนร่วมกันวิเคราะห์แนวโน้มปัญหาขยะภายในโลกในอนาคตเพื่อหาทางแก้ไข ป้องกันและรับมือเพื่อจะเปลี่ยนแปลงปัญหา และวิกฤตการณ์ขยะให้กลایเป็นโอกาสตี่ยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ขอให้ทุกท่าน เร่งย้อนกลับมาคิดและบททวนเรื่องการจัดการขยะทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สำหรับกระผมแล้ว การจัดการแก้ไขปัญหาขยะลันโลกที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนได้นั้น ต้องเริ่มที่เราเองเสียก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและมีจิตสำนึกเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างแน่นและจริงจัง ต่อมาการรณรงค์และส่งเสริมการจัดการขยะที่ดีภายในครัวเรือนและห้องถิน ตามมาด้วยการสร้างมาตรการแก้ไข จัดการและป้องกันในระดับสังคมและประเทศ สุดท้าย คือการผสานความร่วมมือร่วมใจของทุกประเทศในการตระหนักรู้และจัดการปัญหาขยะอย่างถูกวิธี ประการสำคัญยิ่งคือ ทุกกระบวนการต้องพยายามหลีกเลี่ยงเรื่องผลกรบทบท่อวิชีวิตและสิ่งแวดล้อมให้ได้มากที่สุด การรณรงค์ส่งเสริมที่ประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรมให้ว่าจะทำเพียงครั้งคราวหรือแค่ทำตามกระแสหากแต่ต้องฝึกให้อยู่ในนิสัยประจำวันจนเข้าไปในหัวใจของพวกราษฎร์คน เพื่อสามารถผลักดันให้หลักปฏิบัติการนี้ปราศจากภัยผลสำเร็จในเร็ววัน

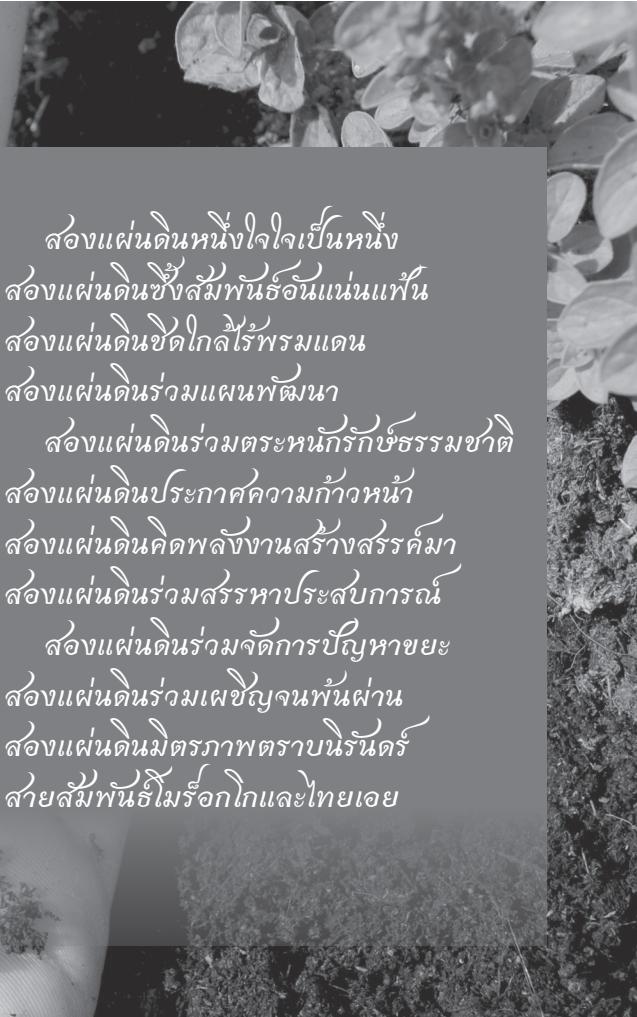
เมื่อเราได้เห็นมุมมอง เนื้อหาและสาระด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านพลังงานทางเลือกของทั้งสองประเทศ จนกระทั่งประเด็นสุดท้าย นั่นคือ มุมมองการจัดการปัญหาขยะลันโลก กระผมเชื่อเหลือเกินว่า ทุกมิติปัญหาและทางออกที่นำเสนอคงจะเป็นพลังหนึ่งที่สามารถกระตุนเตือนราษฎร์คนให้รับรู้และตื่นตัวต่อความเป็นไปของปัญหาที่กรบทบท่อวิชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิกฤตการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม และพลังงานที่กำลังส่งผลกระทบและขยายวงกว้างออกไปทุกขณะ

ขอให้ทุกคนตั้งค้ำณและค้นหาคำตอบกับตนเองว่า เรายังมีความต้องการที่จะเห็นสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติที่ไม่ Hodrarry สดใส และอุดมสมบูรณ์ รวมถึงพลังงานทางเลือกที่จะมีอย่างหลากหลายและมากพอ กับความต้องการของทั้งชาวไทย - โนร์อิกโภ รวมถึงคนทั้งโลกอย่างยั่งยืน ตลอดจนปัญหาขยะที่เราสามารถจัดการอย่างเป็นระบบจนลดจำนวนและไม่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่เรารักอีกหรือไม่ หากคิดตอบที่เรามีส่วนถึงความต้องการ เราจะต้องเริ่มตระหนักรู้ที่จะสร้างและส่งเสริมจิตสำนึกพุติกรรมทำเพื่อ

โลกตั้งแต่บัดนี้ ขอให้ทุกคนเชื่อมั่นว่า เมื่อใดก็ตามที่เราทุกคนพยายาม มุ่งมั่น
ที่จะมีส่วนร่วมแก่ไข คลี่คลายและป้องกันปัญหาอย่างจริงจัง วิกฤตการณ์
ด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานที่มีจะค่อย ๆ คลี่คลายจนเบาบางและหมดสิ้น
ไปในที่สุด ◎

สองแผ่นดินหนึ่งใจใจเป็นหนึ่ง
สองแผ่นดินชั้นสัมพันธ์อันแน่นแฟ้น
สองแผ่นดินชั้นใกล้หรือพร้อมเดน
สองแผ่นดินร่วมแผนพื้นนา

สองแผ่นดินร่วมตระหนักรักษาธรรมชาติ
สองแผ่นดินประภาคความก้าวหน้า
สองแผ่นดินคิดพลังงานสร้างสรรค์มา
สองแผ่นดินร่วมสร้างราบรื่นสนับรณ์
สองแผ่นดินร่วมจัดการปัญหาขยะ
สองแผ่นดินร่วมเผยแพร่ยุจนพันผ่าน
สองแผ่นดินมีตราภาพตราบนรันดร์
สายสัมพันธ์ไม่รู้อกโภคไทยเยอ

สภาวะแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละคนอย่างไร
และเราจะช่วยกันแก้ไขและร่วมอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมได้อย่างไร

ณัฐธิดา พาหาน

ในทุกวันนี้ สภาวะแวดล้อมของโลกเราได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากmany จนทำให้เกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อกุญแจชีวิตของประชากรโลก ทั้งหมด ซึ่งปัญหาที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมของโลกที่สำคัญ ๆ นั้น ก็มีอยู่หลายปัญหา ทั้งที่เกิดจากธรรมชาติ อาทิ แผ่นดินไหว คลื่นยักษ์ สึนามิ ปรากฏการณ์โอลนิปปู ภัยแล้ง ภัยไฟป่า ฯลฯ หรือปัญหาที่เกิดจาก ฝีมือมนุษย์ อาทิ สถานะโลกร้อน มลภาวะอากาศ สารพิษอุตสาหกรรม แม่น้ำ ลำคลองเน่าเสีย เป็นต้น เราทุกคนในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเกิดขึ้นของปัญหาต่าง ๆ จึงไม่ควรที่จะนิ่งเฉยกันอีกต่อไป เรายังคงต้องศึกษาถึงลักษณะ

ของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น ตลอดจนแนวทางแนวทางในการป้องกัน เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่นับวันก็ยิ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

ในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมของโลกมีความเสื่อมโทรมเป็นอย่างมาก สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติทั้งหลายที่มีอยู่ถูกทำลายเพิ่มมากขึ้น และในขณะเดียวกัน สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมกลับเพิ่มแทนขึ้นมาเป็นลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจาก ในปัจจุบันจำนวนประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการประดิษฐ์และ พัฒนาเทคโนโลยีมาใช้งานอย่าง普遍 ต่อเนื่อง ต่อมนุษย์เพิ่มมากขึ้น มนุษย์ใช้ ทรัพยากรธรรมชาติไปอย่างสิ้นเปลือง จนเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาสภาวะ แวดล้อมตามมาอย่างมากมาย

นอกจากนี้ ได้เกิดภัยพิบัติขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก อาทิ ประเทศไทย อิสราเอล ปาเลสไตน์ ซีเรีย จอร์แดน ตุรกี สาธารณรัฐอเมริกาและอีกหลายประเทศ ที่ต้องเผชิญความโกลาหลจากพายุทิมชาครังรุนแรงที่สุดในรอบหลายสิบปี โดยเฉพาะกรุงโคโรของอียิปต์ ที่มีพิษต่อกครังแรกในรอบ ๑๑๒ ปี ส่วนทางด้าน ชายฝั่งตะวันออกของอังกฤษที่ต้องเผชิญกับคลื่นสูงซัดฝั่งที่ Lewes ที่สุดในรอบ ๖๐ ปี สำหรับประเทศไทยของเราก็เช่นกัน เพราะเมื่อไม่นานมานี้หลายจังหวัด ทางภาคเหนือได้ประสบกับพายุลูกเห็บอย่างหนัก จนทำให้บ้านเรือนเสียหาย หลายร้อยหลังคาเรือน นอกจากนั้นราษฎรน้ำแข็งที่ข้าวโลกก็ยังคงคล้ายอยู่ อย่างต่อเนื่อง ภัยพิบัติที่กล่าวมานี้ส่งผลกระทบให้แก่สิ่งมีชีวิตทุกสิ่งบนโลก เป็นอย่างมาก ส่วนปัญหาใหญ่ที่ดีฉันเชื่อว่าทุก ๆ คนคงได้รับรู้และได้รับ ผลกระทบอยู่ในทุก ๆ วันนี้ คือ ปัญหาสภาวะโลกร้อน

สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ : ๑๗
ของแต่ละคนอย่างไร และเราจะช่วยกันแก้ไขและร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้อย่างไร

“สภาวะโลกร้อน” เป็นปัญหาสำคัญที่หลายคนไม่ค่อยให้ความสนใจ ทั้งที่ปัญหานี้เป็นปัญหาที่เราได้รับผลกระทบมากที่สุด ซึ่งสาเหตุหลัก ๆ ที่ทำให้เกิดสภาวะโลกร้อนนั้นคือ การตัดไม้ทำลายป่า ซึ่งเกิดจากการกระทำที่เรื่อง การต่อต้องของมนุษย์อาจเป็นที่สังสัยกันว่าการตัดไม้ทำลายป่าเกี่ยวข้องกับปัญหาสภาวะโลกร้อนได้อย่างไร คำตอบคือ สภาวะโลกร้อน คือ สภาวะที่โลกถูกปกคลุมด้วยก๊าซเรือนกระจกในปริมาณที่มากเกินสมดุลของธรรมชาติ ก๊าซเรือนกระจกจะกักเก็บความร้อนไม่ให้สะท้อนออกผิวโลก จึงทำให้อุณหภูมิของโลกเพิ่มสูงขึ้น และส่วนประกอบหลักของก๊าซเรือนกระจก คือ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ซึ่งต้นไม้นั้นสามารถดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ด้วยกระบวนการสังเคราะห์แสง ดังนั้น ยิ่งเราตัดต้นไม้มากเท่าไหร่เท่ากับว่าทำลายความสมดุลของโลกไปมากเท่านั้น

ที่กล่าวไปในข้างต้นเป็นเพียงปัญหาไม่กี่ปัญหาเท่านั้น ยังคงมีปัญหาอีกมากมายที่ส่งผลกระทบต่อสรรพสิ่งบนโลก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านนิเวศวิทยา อาทิ สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงไป ฤดูหนาวมีเวลาสั้นลง ส่วนฤดูร้อนก็ยาวนานขึ้น พืชผลปลูกได้ยากขึ้น เพราะสภาพอากาศเปลี่ยนไป สัตว์น้ำพากันล้มตายเนื่องจากปรับตัวไม่ทัน ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบในด้านเศรษฐกิจอีกด้วย

อย่างที่กล่าวไป เมื่อสัตว์น้ำมีจำนวนน้อยลงก็ทำให้สูญเสียรายได้จากการจับสัตว์น้ำทำให้ประชาชนในประเทศขาดรายได้ นอกจากนี้ยังคงส่งผลไปถึงด้านสุขภาพของมนุษย์ทั้งโลกรือด้วย เนื่องจากโลกร้อนเป็นสภาวะที่เขื้อโรคเจริญสามารถเติบโตได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งในอนาคตอาจทำให้มีผู้ที่ติดเชื้อและล้มป่วยมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น โรคไข้เลือดออกที่ทุกคนคงรู้จักกันดี รวมไปถึงโรคไข้มาลาเรียและอหิวาตกโรค ก็อาจจะระบาดเพิ่มขึ้นมากในหลายประเทศ

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่กำลังพัฒนา เราจึงให้ความสำคัญกับในเรื่องของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าสิ่งแวดล้อม เรายำเอ่าทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ แต่ไม่ได้มีการวางแผนการจัดการที่เหมาะสมเพื่อรับรับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง จนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่เหลืออยู่มีสภาพเสื่อมโทรมลง และปัญหาต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมก็เพิ่มขึ้น ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทยเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นตามเมืองใหญ่ ปัญหามลพิษทางน้ำหรือทางอากาศที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนเมืองใหญ่ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่เกิดจากการทำเหมืองแร่ การระบายน้ำเสียลงสู่ทะเล ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าหรือบุกรุกพื้นที่ป่าสงวน

สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละคนอย่างไร และเราจะช่วยกันแก้ไขและร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้อย่างไร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประมุขของปวงชนชาวไทย ทรงห่วงใย ในเรื่องของสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก พระองค์ทรงมีพระราชดำริที่เป็นแนวทาง การแก้ไขปัญหาภัยพิบัติที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการอนุรักษ์และปลูกป่าไม้ การรักษาและพัฒนาแหล่งน้ำ การลดการใช้พลังงานที่สิ้นเปลือง การลดปริมาณขยะ การลดปริมาณมลพิษต่าง ๆ และยังรวมไปถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีความสมดุล ตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พุดถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรัชญานี้เป็นแนวทางที่สำคัญแนวทาง หนึ่งที่ทุกคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมได้ อย่างง่ายดายหลายคนคงกำลังสงสัยว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถ ช่วยแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมได้อย่างไร

ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการที่สำคัญ คือ ความพอประมาณ ความเมี้ยดหยุ่น การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยจะต้องอาศัย ความรู้ และคุณธรรม เป็นเงื่อนไขสำคัญ ซึ่งความพอประมาณ นั้น หมายถึง

ความพอดี พ้อยู่ พอกิน พอยใช้ ต้องรู้ว่าสิ่งใดควรใช้และสิ่งใดควรรักษาไว้ โดยใช้การประมาณ ทั้งประมาณตนและประมาณสถานการณ์ เราต้องมี ความพอประมาณในการใช้พลังงานและทรัพยากรต่าง ๆ ไม่ควรใช้ไปอย่าง ฟุ่มเฟือย เพื่อช่วยรักษาสิ่งต่าง ๆ ให้มีไว้ใช้ได้นานถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน เรากำเนิด ช่วยกันประหยัดพลังงานและทรัพยากรต่าง ๆ ได้โดยการใช้วิธีการง่าย ๆ อาทิ การใช้การเดินหรือใช้จักรยานแทนการใช้รถยนต์ การใช้พัดลมแทน เครื่องปรับอากาศ ดูโทรทัศน์เครื่องเดียวร่วมกันทั้งบ้านและปิดทันทีเมื่อไม่มี คนดู เปิดน้ำแค่พอใช้อย่างเป็นทิ้งไว้ตลอดการใช้งาน เป็นต้น **ถ้าหากคือ ความมีเหตุผล** ซึ่งการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงหรือพอประมาณ จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ เช่น การรู้จัก ประหยัดพลังงานหรือทรัพยากร โดยรู้จักความพอดี มีเหตุผล ทำในสิ่งที่เป็น ไปได้และไม่เกินกำลังของเราว่าย่างเช่น การประหยัดไฟคือ การลดการใช้ไฟฟ้า แต่ไม่ใช่การไม่ใช้ไฟฟ้าเลย และสุดท้ายนั้นก็คือ **การมีภูมิคุ้มกันในตัว** ซึ่งนั่น หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ

ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งใกล้และไกล เช่น การเตรียมพร้อมและยอมรับต่อภัยพิบิตต่าง ๆ ซึ่งมีผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อม ไปจนกระทั่งสภาพเศรษฐกิจที่อาจถูกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากเราทุกคนสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาพอเพียงที่ว่ามาได้นั้นก็คือว่าเราได้ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ถึงแม้มีมากแต่ก็ไม่น้อยเลย

สรุปสิ่งในธรรมชาติล้วนแต่ถูกกำหนดมาให้ต้องพึ่งพาและดูแลซึ่งกัน และกัน ดังเช่น คำสุภาษิตไทยที่ว่าไว้ว่า “น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า ข้าพึ่งเจ้า บ่าวพึ่งนาย” ในทำนองกลับกัน “นายพึ่งบ่าว เจ้าพึ่งข้า ป้าพึ่งเสือ เรือพึ่งน้ำ” เสือพึ่งป่า ป้าพึ่งเสือนั้น มีสุภาษิตเก่าอีksุภาษิตหนึ่งว่า “เสือพิเพาะป้าปก ป่ากเพาะเสือยัง ดินดิเพาะหญ้าบัง หญ้ายังเพาะดินดี” ซึ่งสุภาษิตที่ว่ามานี้แสดงให้เรารู้ว่าสิ่งต่าง ๆ ล้วนแต่ต้องอาศัยกัน หากมนุษย์เรา ไม่ทำลายธรรมชาติ โลกของเราก็จะเกิดความสมดุลเป็นอย่างมาก มีนัก ส่งเสียงร้อง มีป้าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีธรรมชาติที่สวยงาม และที่สำคัญคือ มีอากาศที่บริสุทธิ์

ในฐานะที่เราทุกคนมีส่วนไม่มากก็น้อยในการเปลี่ยนแปลงไปของ ธรรมชาติหรือทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลให้โลกเกิดสภาวะต่าง ๆ ที่เลวร้าย ดังนั้นตอนนี้คงถึงเวลาแล้วที่เราจำเป็นจะต้องตั้งสติและหันทวนสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น คิดหาวิธีแก้ไขและปรับตัวเข้าหากธรรมชาติ เพื่อให้เราอยู่ร่วมกัน

ได้อย่างกลมกลืน และไม่ทำร้ายซึ่งกันและกันมากจนเกินไป ดังเช่นคำขวัญ
วันสิ่งแวดล้อมโลก ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖

“Think - Eat - Save” “กินอยู่ รักคิด เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

เราจะสามารถใช้ประสบการณ์ของประเทศไทยที่มีการใช้พลังงานทางเลือกอย่างกว้างขวางกับประเทศไทยได้อย่างไร และในขณะเดียวกันประเทศไทยซึ่งได้เริ่มผลิตพลังงานทางเลือก เช่น กัน ท่านคิดว่าประเทศไทยกับโมร็อกโกจะสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันได้อย่างไรบ้าง

พลังงานบริสุทธิ์สุดประเสริฐ มีแสงแดดเมื่อใดให้มีพลัน นำ้มันแพงถ่านหินลดต่างหมดสิ้น มีทั้งลมมีทั้งน้ำช่วยจุนเจือ	มาบังเกิดคูโภกหมายโศกศัลย์ เพราแಡคนั้นมีคุณช่วยจุนเจือ แต่อยาดินความหวังยังมีเหลือ สิ่งนี้เห็นอุทกสิ่งมีมิตรอย
--	---

วิกฤตการณ์พลังงาน เริ่มมีการพูดถึงอย่างจริงจังทั่วโลก เมื่อกลุ่มผู้ค้า
น้ำมันชาติอาหรับหรือโอเปคประกาศขึ้นราคาน้ำมัน ก่อให้เกิดความปั่นป่วน
ทางเศรษฐกิจไปทั่วโลกในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๖ และต่อเนื่องมาเป็นระยะ ๆ
จนกระทั่งวิกฤตการณ์ได้ขยายจากปัญหาของราคามาสู่ความตระหนกตกตื่นว่า
ผลกระทบจากการใช้พลังงานของมนุษย์ ได้ก่อวิกฤตการณ์ต่อระบบ呢เวศหรือ
สิ่งแวดล้อมของโลกอย่างน่าหัวดหัวนั่นด้วย โดยเฉพาะผลกระทบจากสภาวะ
โลกร้อนอันเนื่องมาจากการใช้พลังงานของมนุษย์ อีกทั้งพลังงานฟอสซิล
ต่าง ๆ อย่างน้ำมัน ถ่านหิน ก๊าซปิโตรเลียม น้ำวันก็ยิ่งมีราคาสูงขึ้น เพราะว่า
ใกล้ที่จะหมดสิ้นลง มนุษย์จึงได้มีการคิดค้นและพัฒนาพลังงานทดแทนหรือ
พลังงานทางเลือกขึ้นมา เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการช่วยบรรเทาปัญหาต่าง ๆ
ที่เป็นผลกระทบมาจากการใช้พลังงานของมนุษย์ และเพื่อช่วยให้เรามีพลังงาน
ใช้ต่อไปในอนาคต

helyconอาจจะยังไม่รู้จักพลังงานทดแทน และสงสัยว่าพลังงาน-ทดแทนคืออะไร

พลังงานทดแทน เป็นพลังงานทางเลือก หรือเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า พลังงานหมุนเวียนนั้นเอง พลังงานทดแทนหรือพลังงานทางเลือกนั้นเป็นสิ่งได้มา จากทรัพยากรธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นแสงอาทิตย์ ลม คลื่นน้ำ ความร้อนใต้พิภพ หรือชีวภาพและชีวมวล เป็นต้น ซึ่งคุณสมบัติและประโยชน์ของพลังในแต่ละ รูปแบบก็จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป พลังงานทางเลือกถือว่าเป็นพลังงานที่ สามารถไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ณ ปัจจุบันนี้ดีฉันเป็นนักศึกษาไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในประเทศโมร็อกโก ประเทศโมร็อกโกเป็นประเทศอาหรับที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของ ทวีปแอฟริกา จากการศึกษาทำให้ดีฉันได้ทราบว่า ในปัจจุบันนี้ประเทศโมร็อกโก กำลังประสบกับปัญหาภาวะเสี่ยงต่อการขาดแคลนพลังงานอันเนื่องมาจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและการปรับเปลี่ยนพื้นฐานโครงสร้างที่เน้น การลงทุนในสาธารณูปโภค จึงทำให้ในแต่ละปีต้องมีการนำเข้าพลังงานจาก ต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อให้พลังงานมีความเพียงพอต่อการใช้งาน งบประมาณในการนำเข้าพลังงานในแต่ละปีนั้นนำไปได้ว่าเป็นมูลค่าที่สูงมาก รัฐบาลโมร็อกโกจึงหันมาสนใจในเรื่องของการพัฒนาพลังงานทดแทน เพื่อลด การพึ่งพาพลังงานต่าง ๆ ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ อาทิ พลังงานน้ำมัน หรือพลังงานถ่านหิน

ในปัจจุบันนี้ ประเทศโมร็อกโกได้มีการใช้พลังงานทางเลือกอย่าง กว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ หรือการผลิต พลังงานไฟฟ้าจากลม เป็นต้น

การผลิตพลังงานจากแสงอาทิตย์ กำลังเป็นที่นิยมมากที่สุดในประเทศ โมร็อกโก เนื่องจากรัฐบาลโมร็อกโกตระหนักรู้ว่าพลังงานแสงอาทิตย์

เป็นพลังงานบริสุทธิ์ที่ช่วยประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งยังให้ความสะดวกไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางเสียงหรือทางอากาศเลยแม้แต่น้อย จากการสำรวจยังสามารถสรุปได้อีกว่า ประเทศโมร็อกโกเป็นประเทศที่มีแสงอาทิตย์มากถึง ๓๐๐๐ ชั่วโมงต่อปี ทำให้รัฐบาลโมร็อกโกเดินหน้าโครงการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์อย่างเต็มที่ และเมื่อไม่นานมานี้รัฐบาลโมร็อกโกได้ทำการเปิดโรงงานผลิตไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์อย่างเป็นทางการถึง ๕ แห่ง ซึ่งโรงงานต่าง ๆ นั้นตั้งอยู่ท่าทางตอนใต้ของประเทศ ได้แก่ เมือง Ouarzazate เมือง AinBniMathar เมือง Foum Al Oued เมือง Boujdour และเมือง SebkhatTah

นอกจากการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์แล้ว การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากลมก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ประเทศโมร็อกโกให้ความสำคัญ รัฐบาลของประเทศโมร็อกโก มีความต้องการที่จะใช้พลังงานทางเลือกอย่างพลังงานลมแทนการใช้พลังงานหลักอย่างพลังงานฟอสซิลต่าง ๆ อีกทั้งยังต้องการทำประเทศโมร็อกโกเป็นเขตผลิตพลังงานลมที่ใหญ่ที่สุดของแอฟริกาในปัจจุบัน

ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยได้เริ่มมีการใช้พลังงานทางเลือกต่าง ๆ เช่นเดียวกับประเทศโมร็อกโก เพราะประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นพลังงาน น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันสำเร็จรูป ถ่านหิน ไปจนกระทั่ง พลังงานไฟฟ้าซึ่งงบประมาณ

สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละคนอย่างไร และเราจะช่วยกันแก้ไขและร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้อย่างไร : ๑๘๗

ในการนำเข้าพลังงานในแต่ละปีนั้น มีมูลค่าสูงถึง ๑.๔๒ ล้านล้านบาท จึงทำให้ทางภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนการใช้พลังงานทางเลือกอย่างเต็มที่ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีพลังงานทางเลือกที่เป็นที่นิยมอยู่นั่นก็คือ การนำพืชผลทางการเกษตรมาผลิตให้เป็นพลังงานทางเลือก อาทิ ดีเซลชีวภาพหรือแก๊สโซหอล์ เป็นต้น

ดีเซลชีวภาพ หรือที่เราทุกคนเรียกอย่างติดปากกันว่า ไบโอดีเซล (Biodiesel) คือ พลังงานทางเลือกเพื่อใช้ทดแทนน้ำมันดีเซล ซึ่งสามารถผลิตได้จากแหล่งทรัพยากรหมุนเวียนของธรรมชาติ เช่นน้ำมันพืช ไขมันสัตว์หรือสาหร่าย เป็นต้น ไบโอดีเซลมีคุณสมบัติการเผาไหม้ เหมือนกับดีเซลจากปีโตรเลียมมาก จนสามารถใช้ทดแทนกันได้ อีกทั้งไบโอดีเซลยังมีข้อดีที่สามารถย่อยสลายได้เองตามกระบวนการชีวภาพในธรรมชาติและไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม

น้ำมันแก๊สโซหอล์ (Gasohol) เป็นพลังงานทางเลือกเพื่อใช้ทดแทนน้ำมันเบนซิน ซึ่งเกิดจากการผสมของน้ำมันเบนซินกับเอทานอลที่มีความบริสุทธิ์ แลกกอ/o/o๗๕ กล่าวคือ เป็นแลกกอ/o/o๗๕บริสุทธิ์ที่ผลิตจากผลผลิตทางการเกษตรที่ผ่านกระบวนการหมัก กลั่น และทำให้บริสุทธิ์ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีโรงงานผลิตเอทานอล ที่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแห่งชาติให้ผลิตเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงทั้งสิ้น ๒๔ แห่งทั่วประเทศ

ในปัจจุบันนี้พลังงานทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมาก และนับวันก็ยิ่งจะสะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งพลังงานทางเลือกยังช่วยประหยัดการใช้พลังงานฟอสซิลและช่วยลดค่าใช้จ่ายโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพาพลังงานจากแหล่งในห้องถังและภายในประเทศไทยสามารถผลิตและใช้พลังงานได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ในเรื่องของพลังงานทางเลือกที่มีอยู่ในประเทศไทย โมร็อกโกระประเทศไทย ทำให้ดีฉันได้ทราบว่า ทั้งสองประเทศนี้มีการใช้พลังงานทางเลือกที่แตกต่างกันไป โดยประเทศไทยจะเน้นการใช้พลังงานทางเลือก เพื่อช่วยในเรื่องของการผลิตกระแสไฟฟ้า ส่วนประเทศไทยจะเน้นการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อช่วยในเรื่องของการผลิตเชื้อเพลิง อย่างเช่น น้ำมัน เป็นต้น

ดีฉันคิดว่า เราสามารถนำเอาข้อมูลที่ได้รับของทั้งสองประเทศมาประยุกต์ใช้ต่อกัน เพราะจะสามารถช่วยให้การพัฒนาพลังงานทางเลือกของทั้งสองประเทศ เป็นไปได้อย่างง่ายดายมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น หากเรานำข้อมูลที่ประเทศไทย มีการวิจัยจนประสบผลสำเร็จ อย่างในเรื่องของการผลิตใบโอดีเซลหรือการผลิต แก๊สโซฮอล์ มาปรับใช้ให้เข้ากับประเทศไทยモร็อกโกร ก็จะสามารถช่วยให้ประเทศไทย โมร็อกโกร่มีพลังงานทางเลือกที่เพิ่มมากขึ้น ในขณะเดียวกันเราจะสามารถนำข้อมูล ความรู้ที่ได้จากประเทศไทยモร็อกโกร อย่างในเรื่องของการผลิตพลังงานไฟฟ้าด้วย พลังงานแสงอาทิตย์หรือลม ไปทำการศึกษาถึงข้อดีและข้อเสีย เพราะในตอนนี้ ในประเทศไทยกำลังมีการวิจัยในเรื่องนี้อยู่ อาจจะช่วยให้การวิจัยในเรื่องนี้สำเร็จ ลุล่วงไปได้เร็วยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีพลังงานทางเลือกไว้ใช้เพิ่มมากขึ้น เช่นกัน

เราจะจัดการกับปัญหาขยะล้มโลกได้อย่างไร

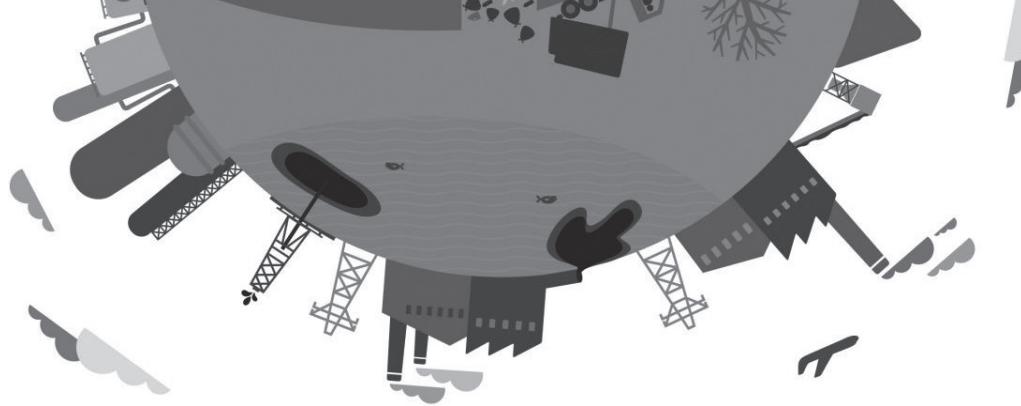
ภัยเงียบที่กำลังขยายตัวขึ้นในทุกวัน “ขยะ” ปัจจุบันวิทยากรมีความก้าวหน้า ประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว อัตราการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นเพื่อผลิตเครื่องอุปโภค

สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ : ๑๙๕
ของแต่ละคนอย่างไร และเราจะช่วยกันแก้ไขและร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้อย่างไร

ปริโภค อาหาร ที่อยู่อาศัย เป็นเหตุทำให้เศษสิ่งเหลือใช้มีปริมาณมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาของขยะขึ้นมา ซึ่งขยะก็คือสิ่งของเหลือทิ้งจากการใช้สอย ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทั้งในการอุปโภคและบริโภค ขยะนั้นมีมากมาย หลายรูปแบบ มีทั้งขยะที่ย่อยสลายได้ ขยะที่ย่อยสลายไม่ได้ ขยะที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้และที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ การดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ได้ผลิตขยะเป็นจำนวนมากอย่างไม่รู้ตัว ปริมาณของขยะได้มีเพิ่มขึ้นทุกวัน โดยปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาหลายปัญหา ที่กำลังถูกมองข้าม เนื่องจากการใช้ชีวิตในปัจจุบันต้องการความรวดเร็ว และต้องแข่งขันกับเวลา

ขยะหรือมูลฝอย หรือของเสีย เป็นเหตุสำคัญของการหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ทั่วโลก ขยะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นในทุกปีซึ่งมีสาเหตุมาจากการเพิ่มของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการขยายตัวทางอุตสาหกรรม ปัญหาขยะ นับเป็นปัญหาที่สำคัญที่ต้องการการจัดการและแก้ไขอย่างเร่งด่วน ในปัจจุบันมนุษย์ทั่วโลกมีการทิ้งขยะรวมแล้วประมาณ ๓.๕ ล้านตันต่อวัน จะคิดได้เป็น ๑๐๕ ล้านตันต่อเดือน และประมาณ ๑,๒๖๐ ล้านตันต่อปี ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณในการกำจัดขยะทั่วโลกถึง ๒๐๕,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ ๖,๖๖๐ ล้านล้านบาทต่อปี เพื่อให้ขยะถูกกำจัดด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

ปัญหาขยะยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนวันนี้ได้กลายมาเป็นปัญหาใหญ่ระดับโลกที่หลายประเทศต่างก็ต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากตอนนี้ทุกประเทศ มีปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้นจนไม่สามารถจัดเก็บและทำลายขยะได้ทันที อาทิ อินโดนีเซียที่แม่น้ำทั้งสายเต็มไปด้วยขยะมูลฝอยทุกประเภท เมืองใหญ่อย่าง มหานครนิวยอร์กของสหรัฐอเมริกา เช่นกัน เพราะถนนหลายสายเต็มไปด้วย ขยะจนเกือบทำให้การสัญจรเป็นอัมพาต ไม่เว้นแม้กระทั่งเมืองเนเปิลของ ประเทศอิตาลี เมืองที่คนทั่วโลกมองว่าสวยงาม โรแมนติก แต่ที่จริงแล้วกลับ ประสบปัญหาวิกฤตขยะ เช่นเดียวกับเมืองอื่นๆ ทั่วโลก

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศที่กำลังประสบปัญหาขยะ เนื่องจาก คนไทยไม่มีวินัยในการทิ้งขยะ คนไทยยังคงขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในการทิ้งขยะ อีกทั้งกระบวนการกำจัดขยะในประเทศไทยยังคงไม่สมบูรณ์ จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่มาจากการทิ้งขยะที่กองอยู่บนพื้นดิน เพราะนอกจากจะส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วแล้ว กองขยะยังเป็นแหล่งรวมเชื้อโรคและเป็นที่อยู่อาศัยของหมู่แมลงสาบ แมลงวัน และยุง ซึ่งเป็นพาหะนำโรคมาสู่เรา ส่วนขยะที่ถูกทิ้งลงในแม่น้ำลำคลองก็เป็น ปัญหาใหญ่เช่นกัน ขยะที่ถูกทิ้งลงแม่น้ำนั้นจะส่งผลทำให้แม่น้ำลำคลองสกปรก เน่าเสีย นอกจากนี้ ยังทำให้เชื้อโรคกระจายไปตามที่ต่างๆ หากผู้ที่อาศัยอยู่ริมน้ำใช้น้ำนั้นดื่มหรืออาบก็จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพได้ เนื่องจากน้ำที่ไม่สะอาดนั้นอาจทำให้เกิดโรคท้องร่วงหรือโรคผิวหนังได้

ขยะยังคงส่งผลกระทบไปในเรื่อย ๆ ไม่เว้นแม้ในด้านของเศรษฐกิจ เพราะเมื่อขยะไม่ได้ถูกจัดการอย่างถูกวิธีจะทำให้ขยะเหลลงสู่แม่น้ำ หรือทะเล ส่งผลทำให้ระบบนิเวศเกิดความเสียหาย สัตว์น้ำพากันตายเกลื่อน นอกจากนั้น ขยะที่กองเป็นภูเขาทำลายทัศนียภาพอันสวยงามของพื้นที่นั้น ๆ อีกด้วย

หลายคนมองว่าเรื่องขยะเป็นเพียงแค่ปัญหาสิ่งแวดล้อม แต่สำหรับดิฉัน ดิฉันมองว่าจากขยะจะเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมแล้ว ก็ยังคงเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เพราะทั้งเรื่องการสร้างขยะหรือการจัดการขยะ ล้วนแล้วแต่มีรากฐานมาจากวิธีคิดเชิงวัฒนธรรมโดยแท้ คนส่วนใหญ่ยังคงมีวิธีคิดที่ไม่ถูกต้องจนทำให้พฤติกรรมในการใช้ชีวิตประจำวันมีรูปแบบที่ผิด

พฤติกรรมในรูปแบบที่ผิดที่เราสามารถเห็นกันได้อย่างชัดเจนก็คือ ในหนึ่งวันมีคนจำนวนมากที่เข้าไปใช้บริการร้านสะดวกซื้อหรือห้างสรรพสินค้า ต่าง ๆ ซึ่งทุกคนจะทำเหมือนกันหมดคือ เลือกรถเข็นมาหนึ่งคันแล้วก็เข็นรถเข็นไปหยิบสิ่งของทุกอย่างที่ตนเองต้องการ ไม่ว่าจะเป็น กาแฟแบบซอง ขนมขบเคี้ยว ปลากระป่อง น้ำดื่ม ๆ ฯลฯ จากนั้นทุกคนก็นำสิ่งเหล่านี้กลับบ้าน เมื่อถึงบ้านทุกคน ก็จะแกะสิ่งของต่าง ๆ เหลือไว้แต่เพียงบรรจุภัณฑ์ของมัน ซองกาแฟ ซองขนม กระป่อง ขวดน้ำดื่ม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เมื่อเราไม่ต้องการก็จะจับมันทิ้งโยนออกไปนอกบ้าน จากมือสองมือเล็ก ๆ ของบ้านทุกหลัง กลายเป็นพันมือ หมื่นมือ แสนมือ ทำให้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไปกองรวมกันจนกลายเป็นกองขยะที่สร้างปัญหาให้กับสังคม

เมื่อขยะสร้างปัญหา เราจึงคิดหาวิธีกำจัดขยะต่าง ๆ ซึ่งวิธีกำจัดขยะนั้น ก็มีด้วยกันหลายรูปแบบ ในเมืองไทยนิยมใช้รูปแบบ การฝังกลบ หรือการนำไปทำปุ๋ยหมัก ส่วนในต่างประเทศจะใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย อย่างการใช้ เตาเผาขยะ ซึ่งจะได้พลังงานกลับมาในรูปแบบของไฟฟ้า ในประเทศไทยก็มีแนวโน้ม ที่จะสร้างเตาเผาขยะเช่นกันแต่สำหรับดิฉัน ดิฉันคิดว่าวิธีต่าง ๆ เหล่านี้เป็น

การแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ อย่างเตาเผาขยะที่ว่าทันสมัยก็ยังส่งผลเสียต่อเรา เพราะไม่ว่าเราจะเผาขยะด้วยอัตราความร้อนที่เท่าไหร่ ได้ออกซิน สารก่อมะเร็งก็ยังคงหลุดรอดออกมายูดี ควนที่ได้จากการเผาขยะ กล้ายเป็นมลพิษขึ้นไปเต็มขั้นบรรยายกาศ สร้างอุณหภูมิร้อนทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของโลก

ในการจัดการรูปแบบการจัดเก็บขยะให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนเพื่อไม่ให้ขยะล้นโลกนั้น จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก เริ่มจาก การทึ้งขยะอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นที่รู้กันดีว่าขยะเราควรจะแยกประเภทไว้ เพื่อความสะอาดต่อกระบวนการของทางหน่วยงานจัดเก็บ หรือ เรากลางแยกขยะที่อาจเปลี่ยนเป็นเงินก็ยังทำได้ ในขณะเดียวกันเราควรมีจิตสำนึกระบบช่วยกันลดจำนวนขยะให้มากที่สุด สิ่งของเหลือใช้ที่อาจนำมาประยุกต์ก่อให้เกิดประโยชน์ใช้สอยได้ รวมไปถึงบริษัทร้านค้าต่าง ๆ ควรร่วมกันรณรงค์ไม่ใช้ถุงพลาสติกต่าง ๆ โดยเฉพาะร้านสะดวกซื้อ ลูกค้าควรนำถุงประจำตัวไปเอง หากต้องการถุงต้องซื้อเท่านั้น

ปัญหาขยะล้นเมืองก็เหมือนกับปัญหารถติด เราไม่สามารถแก้ไขปัญหารถติดได้ด้วยการสร้างถนนเพิ่ม เช่นเดียวกัน เรา ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาขยะล้นเมืองได้ด้วยการสร้างเตาเผาขยะเพิ่มขึ้น การที่รถติดหรือว่ารถล้นเมือง

นั้นก็ เพราะว่าเราใช้รถกันมากขึ้น เช่นเดียวกันกับการที่ขยายตัวเมืองนั้น เพราะว่าเราทิ้งขยะกันมากขึ้น

เพราะฉะนั้นการที่เราจะแก้ไขปัญหาขยะไม่ใช่ว่าเราจะแก้เพียงที่ขยายตัวนั้น แต่สิ่งที่เราควรจะแก้ไขมากที่สุดก็คือตัวของเรารเอง เพราะเรานั้นคือผู้ทิ้งขยะ

ขยายคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การที่สิ่งใดสิ่งหนึ่งจะกลายเป็นหรือไม่ไม่ได้ขึ้นอยู่ที่สิ่ง ๆ นั้น แต่อยู่ที่การเลือกของเราต่างหากว่าเราจะให้มันเป็นขยายหรือไม่ ถ้าหากว่าเราซึ่งคงทึ่งขยายกันอยู่แบบนี้โดยที่ไม่ได้คิดถึงสิ่งอื่น ๆ หรือชีวิตอื่น ๆ บนโลกนี้เลย ไม่แనะจะ สักวันหนึ่งตัวเรารองอาจจะกลายเป็นขยายของสังคมหรือขยายของโลกใบนี้ก็เป็นได้ เพราะว่าจะตามของขยายก็คือจะตามรอมของมนุษย์เช่นเดียวกัน

สุดท้ายนี่คิดฉันขอฝากบทกลอนไว้เป็นสิ่งเตือนใจทุกคนค่ะ

โลกระกำช้ำหมองโลกรร้องให้
 ทึ่งขยายถมโลกจนโศกทรุด
 เศษขยายเนื่องนอนทุกห้องที่
 มือหนึ่งทิ้งเศษขยาย ณ ที่ได

เพราะชาวโลกเหลวไหลเป็นที่สุด
 กีดจุดวิกฤตเพิ่มพิษภัย
 เรายังมีสองมืออยู่หรือไม่
 อีกมือไชร์เก็บขยาย ณ ที่นั้น ☺

สถานการณ์ความมั่นคง ในภูมิภาค ในรอบครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๗

ปาณิชล ปัจฉิมสวัสดิ์
จุฑาเกียรติ มันตภานิวัฒน์
กฤตภาส สัจจปala

สถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๕๗ ถือว่า มีพัฒนาการที่ต้องจับตาอย่างใกล้ชิด เริ่มตั้งแต่ข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ที่ยังเป็นปัญหาคุกคามอยู่ ทะเลจีนตะวันออกที่จีนและญี่ปุ่นต่างพยายามอ้างกรรมสิทธิ์ ตลอดจนความไม่สงบทางการเมืองที่ประ瘴มีการลักต่อการทดลองอาวุธนิวเคลียร์หรือแม่แท่ความสุ่มเสี่ยงที่จะมีการใช้อาวุธนิวเคลียร์ ขยายมาไกล อีกหน่อย ญี่ปุ่นก็ชูนโยบาย Collective Self-Defense ในส่วนประเทศ ยักษ์ใหญ่อย่างอินเดียเปลี่ยนผู้นำที่ได้คะแนนเสียงอย่างท่วมท้น ในขณะที่ เอเชียเองก็เผชิญกับภัยคุกคามจากการก่อการร้ายมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมา และสุดท้ายการขับเคี่ยวกันระหว่างมหาอำนาจที่ยังมีพลวัตรออยู่

เรามาดูกันซิว่า ประเด็นความขัดแย้งหลัก ๆ รอบบ้านเรามีอะไรบ้าง

๑. ปัญหาทะเลจีนใต้

ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสมาคมอาเซียนที่ยังคงเป็นประเด็นร้อนคือ ข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ที่ประเทศไทยคู่ขัดแย้งต่างอ้างอำนาจจອจิปไตย

-
- ๑ นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) กลุ่มงานความมั่นคงระหว่างประเทศ สำนักนโยบายและแผน
  - ๒ นักการทูตปฏิบัติการ กองเขตแดน กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
  - ๓ นักการทูตปฏิบัติการ/ข้าราชการแรกรเข้าปี ๒๕๕๗

เห็นอีพีนที่พิพาก ในห่วงที่ผ่านมา พี่ใหญ่อย่างจีนได้ดำเนินการต่าง ๆ ที่ทำให้ความขัดแย้งที่คุกคุนอยู่นี้peacefulขึ้นมา โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนที่น้ำดูจะเจาะน้ำมันในพื้นที่พิพากใกล้หมู่เกาะพาราเซล การสร้างเกาะเทียมขึ้นจากโขดหิน (reef) หินโซโคริก (shoal) ใกล้หมู่เกาะสเปรตลีย์ของจีน โดยสร้างท่าเรือและลานบินขึ้นบนเกาะเทียมดังกล่าวด้วย การเผยแพร่แผนที่เขตแดนทางทะเลฉบับใหม่ (nine-dash line) ซึ่งครอบคลุมหมู่เกาะ Natuna ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัด Riau ของอินโดนีเซียซึ่งไม่ได้เป็นคู่กรณีมาก่อน

๒. ปัญหาทะเลจีนตะวันออก

นับตั้งแต่ที่จีนทำให้ประเทศมาโลกลี้กันกับการอุกอาจทางอากาศเขตป้องกันภัยทางอากาศ (Air Defense Identification Zone: ADIZ) ความขัดแย้งระหว่างจีน-ญี่ปุ่นเหนือหมู่เกาะเตียวหยุ/เซนกากุในทะเลจีนตะวันออกก็ตึงเครียดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ล่าสุด จีนส่งเครื่องบินรบเข้ามาประจำเครื่องบินสอดแนมของญี่ปุ่นในระยะประชั้นชิด (พ.ค. ๒๕๕๗) นอกจากนั้น ทั้งสองประเทศต่างเพิ่มขีดความสามารถทางทหารอย่างต่อเนื่อง อาทิ กองกำลังป้องกันตนของญี่ปุ่นเริ่มฝึกการยกพลขึ้นบกและจำลองสถานการณ์ยึดคืนเกาะจากศัตรู และมีการเตรียมตัวตั้งหน่วยคล้ายนาวิกโยธินสหรัฐฯ ในระดับกองพัน

ญี่ปุ่นเองก็กำลังจัดตั้งฐานเรดาร์ทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศที่เกาะโيونากุนิ (ห่างจากเกาะเซนกากุเพียง ๘๐.๙ ไมล์ทะเล) รวมทั้งจะส่งทหารไปประจำการที่ฐานดังกล่าว ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวเป็นครั้งแรกที่ญี่ปุ่น

ขยายอิทธิพลทางทหารออกชายฝั่งญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ蚕
อำนาจจีนในทะเลเดotteวันออก ภายใต้avarageปัจจุบันที่สิ่งกำลังเพิ่มขึ้นความสามารถ
กองทัพเรือเป็นพิเศษเข่นกัน แต่คุณผู้อ่านที่มีแผนจะไปเที่ยวญี่ปุ่นช่วงนี้
ไม่ต้องห่วงนครรับ ในเมืองใหญ่ ๆ ของญี่ปุ่น เช่น โตเกียว โอซาก้า ยังคงปลอดภัย
และศึกษาแหล่งเรียนเดิมครับ

๓. ปัญหาความสมุทรภาคภี

ภาคภีเหนืออยังคงดำเนินการยั่วยุต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการซู่
จะทดสอบอาวุธนิวเคลียร์ครั้งที่ ๔ ลึกเป็นระยะ ๆ การยิงจรวดนำวิถีพิสัยใกล้
เพื่อตอบโต้การซ้อมรบร่วมระหว่างเกาหลีใต้-สาธารณรัฐฯ (มี.ค. ๒๕๕๗) การทดสอบ
ขีปนาวุธพิสัยกลางหังการหารือระดับผู้นำสาธารณรัฐฯ-เกาหลีใต้-ญี่ปุ่น ณ กรุงเทพ
(มี.ค. ๒๕๕๗) ล่าสุด เกาหนืออย่างขีปนาวุธระยะสั้นจากเมืองท่าวอนชาน
ซึ่งเป็นที่ตั้งของท่าเรือและฐานทัพเรือของเกาหลีเหนือทางตอนเหนือของประเทศไทย
ไปตกลงในเขตน่านน้ำของญี่ปุ่น (๒๖ มี.ย. ๒๕๕๗) ทั้งนี้ เกาหนืออาจต้องการ
แสดงศักยภาพทางทหารก่อนที่ประธานาธิบดีจีน สี จิ้นผิง จะเดินทางไปเยือน
เกาหลีใต้ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในรอบเกือบ ๒ ศวรรษที่ญี่ปุ่นไม่ได้จีนไปเยือนเกาหลีใต้
ก่อนที่จะเดินทางไปเยือนเกาหลีเหนือขณะที่ทางผู้นำเกาหลีเหนือ นายคิม จองอึน
ยังไม่เคยได้รับคำเชิญให้ไปเยือนจีนหลังจากก้าวเข้าสู่อำนาจ นอกจากนั้น
เกาหลีเหนืออาจแสดงความไม่พอใจต่อสาธารณรัฐฯ ที่ยอมให้มีการทำหนังสือลือวุฒิ
เรื่อง The Interview ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการลอบสังหารผู้นำเกาหลีเหนือ
ทั้งหลายเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์ในภาคสมุทรภาคภียังมีความ
ประะบง เพราะมีปัจจัยที่พร้อมจะผลักดันให้เกาหลีเหนือทดลองขีปนาวุธ
รอบที่ ๔

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างสองเกาหลียังคงเปราะบาง ตั้งแต่ตนปีที่ผ่านมา
เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ได้ยิงปืนใหญ่ต่อบโต้กันหลายครั้งในพื้นที่ชายฝั่ง
ด้านตะวันตกของทั้งสองประเทศ เพราะยังไม่สามารถแก้ปัญหาเขตแดนทาง

ทั่วโลกกันได้และบริเวณหลายเกาะที่ตั้งทางฝั่งเกาหลีใต้ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากชายแดนเกาหลีเหนือจึงง่ายแก่การโจมตี ทั้งนี้ มีตราภาพระหว่างเกาหลีใต้-ญี่ปุ่น มีความสำคัญมากต่อการสมานรอยร้าวถึกของคาบสมุทรเกาหลี อย่างน้อยก็เพื่อร่วมกันกดดันเกาหลีเหนือไม่ให้กระทำการตามอำเภอใจ อย่างไรก็ตาม ทั้งสองประเทศต้องก้าวข้ามปัญหาที่มีอยู่ระหว่างกัน อาทิ ความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นการเยือนศาลเจ้ายาสกุนของนายกรัฐมนตรีหรือผู้นำระดับสูงของญี่ปุ่นซึ่งเป็นศาลาเจ้าของลัทธิชินโต (Shinto) ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสถานที่สักการะด้วยความเชื่อในชนะที่ดูแลด้วยตัวเอง จีนหรือเกาหลีมีมองว่าการเยือนศาลาดังกล่าวคือการแสดงความเคารพต่ออาชญากรรมสงครามโดยเฉพาะการสังหารหมู่นานกิง (Nanking Massacre) การทำประวัติศาสตร์เรื่อง “สตรีบำเรอกาม” (Comfort Women) ตลอดจนข้อพิพาททางดินแดน (เกาหลีด็อกโโด/ทากีมิมะ) ให้ได้โดยเร็ว ซึ่งสหราชอาณาจักรก็เห็นความสำคัญในเรื่องนี้และส่งเสริมให้ทั้งสองประเทศปรับความเข้าใจกันผ่านเวทีไตรภาคีซึ่งมีสหราชอาณาจักรเป็นคนกลาง

๔.นโยบาย Collective Self-Defense ของญี่ปุ่น

เมื่อปลายเดือนมิถุนายน ๒๕๕๗ ญี่ปุ่นปรับการตีความรัฐธรรมนูญมาตรา ๙ ทำให้ญี่ปุ่นสามารถใช้สิทธิป้องกันตนเองร่วม (Collective Self-Defense) โดยประเด็นดังกล่าวเป็นสิ่งที่นายกรัฐมนตรีอ้าเบะพยาญมผลักดันตั้งแต่ดำรงตำแหน่งในวาระแรก การตีความดังกล่าวจะทำให้กองกำลังป้องกันตนของญี่ปุ่นมีลักษณะคล้ายกองทัพปกติมากขึ้น จากเดิมที่ญี่ปุ่นสามารถดำเนินการได้เพียงป้องกันประเทศตนเท่านั้น ทำให้ช่วยเหลือ

ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด/มีผลประโยชน์ผูกพันกับญี่ปุ่นได้หากถูกโจมตีอย่างไรก็ดี ประเทศไทยเพื่อนบ้านดังเช่น จีนและเกาหลีใต้ ซึ่งเคยถูกญี่ปุ่นรุกรานเริ่มมีความห่วงกังวลกับการเปลี่ยนแปลงนี้

๕. การเปลี่ยนแปลงผู้นำอินเดีย

ก่อนหน้าที่นาย Narendra Modi ผู้นำฝ่ายค้านชนะเลือกตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีอินเดียด้วยคะแนนเสียงทั่วทั้น หลายฝ่ายห่วงกังวลว่า นาย Modi ซึ่งมีท่าทีแข็งกร้าวและมีแนวคิดชาตินิยมอาจดำเนินนโยบายที่ก้าวร้าวต่อเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ดี เท่าที่ผ่านมาความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียกับประเทศไทยเพื่อนบ้านที่มีข้อพิพาททางดินแดนทั้งจีนและปากีสถานกลับดำเนินไปด้วยดี ส่วนหนึ่งจากการที่นายกรัฐมนตรี Modi ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการดำเนินการทูตเชิงเศรษฐกิจ (Economic Diplomacy) กระนั้นก็ตาม นายกรัฐมนตรี Modi ยังคงให้ความสำคัญกับนโยบายความมั่นคง โดยเฉพาะกรณีพิพาททางเขตแดนกับจีนและปากีสถาน ตลอดจนประเด็นก่อการร้ายซึ่งอาจมีความเชื่อมโยงกลับไปยังปากีสถาน

๖. ปัญหาการก่อการร้ายในเอเชีย

ตั้งแต่ต้นปีที่ผ่านมา หลายประเทศในเอเชียต้องเผชิญปัญหาการก่อการร้ายในประเทศไทย อาทิ จีน มีกลุ่มเคลื่อนไหวแบ่งแยกดินแดนในชินเจียงหันมาก่อเหตุอุกอาจมากขึ้น โดยเน้นการทำร้ายประชาชนผู้บริสุทธิ์และใช้ระเบิดในการก่อเหตุเพื่อก่อความเสียหายในวงกว้าง ปากีสถาน มีแนวโน้มเผชิญความรุนแรงจากการก่อการร้ายเพิ่มขึ้นหลังจากรัฐบาลปากีสถานล้มเหลวที่

สถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคในรอบครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๘ : ๑๙๕

จะใช้การเจรจาสันติภาพ ล่าสุด กลุ่มตาลีบันปากีสถาน Tehreek-i-Taliban Pakistan (TTP) เข้าใจมติอาคารผู้โดยสารและอาคารส่งสินค้าของสนามบินที่เมือง拉沙卡 (มิ.ย. ๒๕๕๗) ทั้งนี้ ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว ปากีสถานคงไม่ต้องการเปิดศึกกับอินเดีย ขณะที่กำลังต่อสู้กับกลุ่มก่อการร้ายภายในประเทศ ซึ่งอาจทำให้บรรณาการศึกในภูมิภาคเอเชียใต้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

ส่วนการแข่งขัน/ความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจก็ยังคงรักกันและทะเลาะกันสลับกันไป ดังนี้ครับ

ความล้มเหลวสหราชอาณาจักร ตอกย้ำนโยบาย Rebalancing ด้วยการเยือนสีประจำชาติโดยประธานาธิบดีโอบามา ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ พลีปินส์ และมาเลเซีย ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นความพยายามของสหราชอาณาจักรที่ต้องการคานอิทธิพลจีนในภูมิภาค และสร้างความมั่นใจให้กับมิตรประเทศ โดยเฉพาะในปัจจุบันที่จีนวางแผนในการณีปัญหาทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออกอย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างสหราชอาณาจักรและจีนในช่วงที่ผ่านมาอย่างคงมีมิติที่สร้างสรรค์ อาทิ การเข้าร่วมการฝึกซ้อมรบทางทะเล RIMPAC ของจีนที่ hairy กับสหราชอาณาจักรและมิตรประเทศครั้งแรก (มิ.ย. ๒๕๕๗) นอกจากนี้ สุภาพสตรีหมายเลขหนึ่งของสหราชอาณาจักร อย่างมิเชล โอบามา ได้ไปเยือนเมืองจีนพร้อมกับลูกสาว โดยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง และมาดาแม่เผิง ลี่หยวน สตรีหมายเลขหนึ่งแห่งจีน ได้ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น

ความสัมพันธ์สหรัฐฯ-รัสเซีย ถูกถอยลงอันเป็นผลจากการดำเนินการของรัสเซียในปัญหาไครเมียและยูเครนตะวันออก ซึ่งส่งผลให้สหรัฐฯ หันมาวางกำลังทหารเพิ่มขึ้นในยุโรป (สหรัฐฯ ส่งทหารจำนวน ๖๐๐ นายเข้าไปในโปแลนด์และกลุ่มประเทศбалติก เมื่อเดือน เม.ย. ๒๕๕๗) เพื่อคานอำนาจรัสเซียทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้ความสัมพันธ์ที่ตึงเครียดของทั้งสองประเทศจากปัญหาที่มีอยู่เดิมเพิ่มมากขึ้น อาทิ ทำที่ไม่สอดคล้องกันต่อปัญหาซีเรีย ถูกถอยลงไปอีก และอาจทำให้เกิดการแข่งขันทางทหารระหว่างกันได้ในยุโรป รวมทั้งล่าสุดกรณีเครื่องบินสายการบินมาเลเซียเที่ยวบิน MH 17 ที่ถูกยิงตกก็ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ และรัสเซียแย่ลงไปอีก

ความสัมพันธ์จีน-รัสเซีย ในช่วงที่ผ่านมา ใกล้ชิดกันมากขึ้น เนื่องจากทั้งสองประเทศต่างต้องการแสร้งหา “แนวร่วม” ขณะที่กำลังมีปัญหากับมหาอำนาจอื่น (รัสเซียกับสหรัฐฯ ในกรณียูเครน และจีนกับญี่ปุ่นในกรณีทะเลจีนตะวันออก รวมถึงความห่วงกังวลของจีนที่มีต่อนโยบาย Rebalancing ของสหรัฐฯ) ดังเห็นได้จากการเยือนจีนของประธานาธิบดี ปูติน เมื่อเดือน พ.ค. ๒๕๕๗ และการบรรลุข้อตกลงซื้อขายก๊าซของสองประเทศ ซึ่งสะท้อนด้วยว่าจีนและรัสเซียสามารถพึ่งพา กันได้ในด้านเศรษฐกิจ พลังงาน และความมั่นคง

ความสัมพันธ์จีน-อินเดีย หลังจากที่นายกรัฐมนตรี Modi เข้าดำรงตำแหน่ง อินเดียก็พยายามจีบจีน เนื่องจากอินเดียกำลังมุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจตามนโยบายของนายกรัฐมนตรี Modi จึงต้องพึ่งพาจีนทั้งด้านการค้าและการลงทุนสูง

สถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคในรอบครึ่งปี ๒๕๕๗ : ๑๙๗

ในส่วนของจีนก็เปลี่ยนท่าทีหันมาเล่นไม่อ่อนมากขึ้น เพราะ (๑) กลัวถูกปิดล้อมโดยมหาอำนาจ (อินเดีย-ญี่ปุ่น-สหรัฐฯ) ทั้งนี้ ปักกิ่งตระหนักดีว่า โตเกียว มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับนิวเคลียลมากในระยะหลัง จึงต้องการควบอิทธิพลของญี่ปุ่นในอินเดีย อีกทั้งจีนยังต้องการหมายมิตรเพิ่มเติมในภูมิภาค เนื่องจากปัจจุบัน จีนมีปัญหาอยู่กับหลายประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะญี่ปุ่นและประเทศไทยเชียน ที่อ้างสิทธิในทะเลจีนใต้ (๒) นายกรัฐมนตรี Modi เป็นผู้นำอินเดียคนแรกในรอบ ๓๐ ปีที่สามารถคุมเสียงข้างมากในสภาได้ และน่าจะสามารถดำเนินนโยบาย ต่าง ๆ ได้อย่างเด็ดขาด จีนจึงไม่อยากจะมีปัญหาด้วย ทั้งนี้ในสมัยที่นายกรัฐมนตรี Modi ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าการรัฐ Gujarat ได้เดินทางไปเยือนจีนป่ออยครั้ง และดำเนินความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับฝ่ายจีนมาโดยตลอด

ความสัมพันธ์อินเดีย-สหรัฐฯ หลังจากที่ความสัมพันธ์อินเดีย-สหรัฐฯ ถดถอยลงในช่วงสองสามปีที่ผ่านมา อันเป็นผลมาจากการ (๑) ความเหินห่างใน ความสัมพันธ์ เนื่องจากประธานาธิบดีโอบามาไม่ให้ความสำคัญกับอินเดีย เท่ากับสมัยประธานาธิบดีบุช ซึ่งดำเนินความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอินเดีย

โดยเฉพาะประเด็นเรื่องนิวเคลียร์ (๒) นโยบายเศรษฐกิจ/กฎหมายด้านการลงทุนของอินเดียที่มีลักษณะ protectionist และ (๓) การจับกุมนักการทูตอินเดียที่นครนิวยอร์กเมื่อปลายปีที่แล้ว (เหตุการณ์จับกุมตัว “เพพยานี โคบราเกด” ซึ่งเป็นผู้ช่วยกงสุลอินเดียประจำรัฐนิวยอร์กในข้อหาปลอมแปลงเอกสารเพื่อขอวีซ่าการทำงานสำหรับคนทำงานในบ้าน และจ่ายค่าตอบแทนให้กับคนงานต่างด้าวที่สหราชอาณาจักร กำหนด) แต่ภายหลังการขึ้นดำรงตำแหน่งของนายกรัฐมนตรี Modi สหราชอาณาจักรเปลี่ยนท่าที และต้องการ engage อินเดียอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เห็นได้จากประธานาธิบดีโอบามาที่ต้องการเชิญนายกรัฐมนตรี Modi มาเยือนสหราชอาณาจักร

ท่าทีที่เปลี่ยนไปของสหราชอาณาจักร มีสาเหตุมาจากการ (๑) ต้องการร่วมมือกับอินเดีย เพื่อความอิทธิพลจีน (๒) ต้องการให้อินเดียช่วยสนับสนุนการรักษาเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียกลาง หลังสหราชอาณาจักรท้อพอกมาจากอัฟغانistan (๓) เห็นความสำคัญของอินเดียในฐานะประเทศที่มีความสำคัญในฐานะคู่ค้าทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูง

เมื่อพิจารณาถึงภาพรวมของสถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๕๗ จะเห็นได้ว่า สถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๕๗ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ โดยรวมถือว่าลดถอยลง โดยเฉพาะปัญหาทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออก นอกจากรussia หลายประเทศในภูมิภาคยังมีปัญหาความมั่นคงภายในรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นจีน ปากีสถาน ซึ่งประสบปัญหา

สถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคในรอบ เรื่องปีแรกของปี ๒๕๕๗

การก่อการร้าย ขณะที่พื้นที่ใหญ่อย่างสหรัฐฯ ยังคงตอกย้ำว่า ยังให้ความสำคัญกับ เอเชียตามนโยบาย Rebalancing

อย่างไรก็ตาม หลายประเทศในภูมิภาคเริ่มห่วงกังวลว่า สหรัฐฯ จะยัง ยึดมั่นตามนโยบายตั้งกล่าวอยู่หรือไม่ เนื่องจากปัจจุหำไครเมีย/ยูเครน และ ปัจจุหำกลุ่ม ISIL (Islamic State of Iraq and the Levant) หรือ ISIS (Islamic State of Iraq and Syria) ในอิรัก/ตะวันออกกลาง ทำให้สหรัฐฯ ต้องหันมา ให้ความสำคัญกับยุโรปและตะวันออกกลางมากขึ้น ดังนั้น พันธมิตรสหรัฐฯ ในเอเชียจึงห่วงกังวลว่า สหรัฐฯ อาจไม่สามารถให้หลักประกันด้านความมั่นคง ในกรณีที่ความรุนแรงระทึกขึ้นในภูมิภาค สุดท้ายนี้ หวังว่าผู้อ่านควรสาร วิทยุสารัญรุ่มย์จะได้ประโยชน์จากบทความนี้เม่มากก็น้อยนะครับ

ขอบคุณรูปภาพจาก:

<http://in.reuters.com/article/2013/09/06/india-narendra-modi-pm-rahul-gandhi-elec-idINDEE98503W20130906>

<http://www.manager.co.th/China/ViewNews.aspx?NewsID=9570000034661>

<http://www.reuters.com/news/pictures/slideshow?articleId=USRTR3WZ9M#a=13>

<http://theinsidekorea.com/2014/07/japan-now-country-able-go-war/>

<http://www.trunews.com/seoul-north-korea-preparing-4th-nuclear-test/>

<http://www.voanews.com/content/us-withholds-judgment-on-china-oil-rigs/1942779.html>

อาหารพื้นเมือง ของชาวເອເຊີກລາງ

ก່າວມງານເອເຊີກລາງ

ภูมิภาคເອເຊີກລາງປະກອບດ້ວຍ ៥ ປະເທດ ໄດ້ແກ່ ສາຮາຣນັ້ງຄາຊັກສານ ສາຮາຣນັ້ງຕີຣິກເມນີສານ ສາຮາຣນັ້ງອຸ່ຈບັກສານ ສາຮາຣນັ້ງຄີຣິກີ່ຈ ແລະ ສາຮາຣນັ້ງທາຈິກສານ ມີພື້ນທີ່ຮົມກັນປະມານ ៥.៦ ລ້ານຕາຮາງກີໂລເມຕຣ ປະຊາກປະມານ ៦៥.៥ ລ້ານຄນ ຝູມີປາກເອເຊີກລາງມີຄວາມຫລາກຫຍາທາງ ຝູມີສາສຕຣ໌ ໂມ່ວ່າຈະເປັນຫຸ່ງໜັ້ງ ເຖິກເຂາ ອ້ອມແມ້ກະຮ່າທັງທະເລທຽຍ ດ້ວຍລັກໝັນະ ຝູມີສາສຕຣ໌ດັ່ງກ່າວສ່ວນຜົລໃຫ້ທຳການເກະຕຣໄດ້ເພີຍບາງປະເທດ ພຶ່ຂໍລັກທີ່ປຸລູກໄດ້ ຄື່ອ ຜ້າຍ ຂ້າວສາລີ ພຶ່ຂໍນົດອື່ນ ๆ ໄດ້ແກ່ ຂ້າວບາຣ໌ເລຍ໌ ມະເຂົ້າເທສ ຂ້າວໂພດ ແອປ່ເປີລ ລູກແພຣ໌ ອິນພຳລົ້ມ ເຊອຮ່ວີ່ ເມລ່ອນ ແລະ ຄ້ວ່າຕ່າງ ๆ ຊົ່ງພື້ເທລ່ານີ້ຄື່ອ ວັດຖຸດີບໜັກໃນການປະກອບອາຫານຂອງชาวເອເຊີກລາງ

ເອເຊີກລາງເປັນຄວາມປາກທີ່ໄມ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ ຈຶ່ງສ່ວນຜົດຕ່າງດໍາເນີນສິນສົມ
ຂອງໜ້າພື້ນເນື້ອໃຫ້ຕ້ອງຢ້າຍດິນຮູນໄປເວົ້ອຍ ຈະ ຄວບຄູໄປກັບການເລື່ອງສັຕິງແບບ
ເຮື່ອນ ໂດຍມີມ້າ ອຸ້ນ ແພະແລະແກະ ເປັນສັຕິງເລື່ອງທີ່ສຳຄັນ ສັຕິງດັ່ງກ່າວອີກຈາກ
ໃໝ່ເປັນອາຫາຣແລ້ວ ບາງໜົດ ເຊັ່ນ ມ້າແລະອຸ້ນຢັ້ງໃໝ່ເປັນພາຫະແລະຂົນສົງສິນຄ້າດ້ວຍ

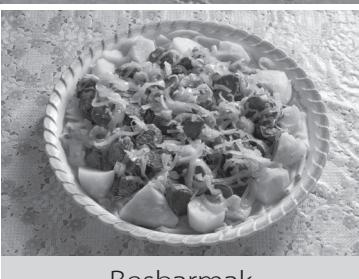
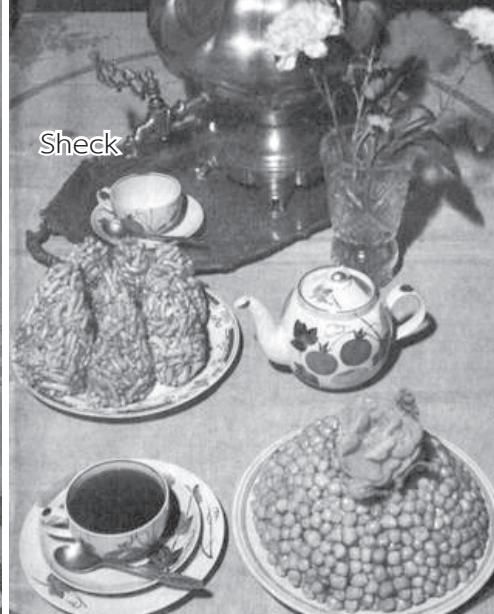
ດ້ວຍລັກື່ຜະທາງຄວາມປາກສຕ່ຽນແລະປ່ຈັຍຂ້າງຕົ້ນ ອາຫາຣຂອງໜ້າເອເຊີກລາງ
ຈະມີລັກື່ຜະເຮີຍບ່າງຍິ່ງ ເນັ້ນກາເກີບຮັກໜ້າໄວ້ໄດ້ນານ ຈະ ໄທ້ພັດງານສູງເພື່ອໃຫ້ຮ່າງກາຍ
ສາມາດຕ້ານທານອາກາສທີ່ທ່ານເຢັ້ນໃນຄຸດໜາວ (ອຸ້ນຄວາມເຂົ້າລືຍ້ຕລອດທັ້ງປີ່ອູ່
ຮ່າງວ່າ ๔๕ ອົງສາເໜລເຊີຍສິນຄຸດຮູ້ອັນ ຕິ່ງ – ๔๕ ອົງສາເໜລເຊີຍສິນຄຸດໜາວ)
ແລະເພື່ອໃຫ້ເຮົາໄດ້ທຳຄວາມຮູ້ຈັກກັບປະເທດຕ່າງ ຈະ ໃນເອເຊີກລາງໃໝ່ມາກີ່ນ ເຮົາຈ
ເຮີມສຶກຂາຈາກອາຫາຣປະຈຳຕີຂອງແຕ່ລະປະເທດ ໂດຍເຮີມຈາກປະເທດທີ່ມີ
ພື້ນທີ່ຂັດໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ຄື່ອ

๑. ສາຮາຮນຮູ້ຄາໜັດສານ

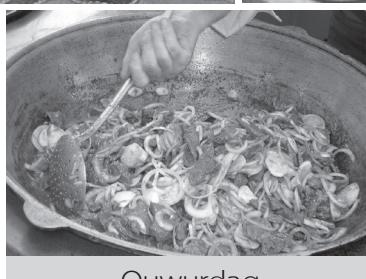
ໜ້າຄາໜັດຈະເນັ້ນການຮັບປະທານເນື້ອແກະແລະເນື້ອມ້າ ຮວມທັ້ງພົລິຕົກັນທີ່
ຈາກນມ ໂດຍປົກຕິກຣມວິຣີໃນການປຽບປະເທດຕ່າງໆ ຈະໃຊ້ການຕົມເປັນຫລັກ ຊ້າວຄາໜັດນີ້ມ
ອາຫາຣທີ່ປຽບປະເທດຕ່າງໆ ໂດຍມ້າທີ່ຈະນຳມາທ່ານອາຫາຣຈະເລື່ອງແຍກຈາກມ້າທີ່ເລື່ອງໄວ້
ໃໝ່ງານ ແລະໃຫ້ອາຫາຣໃນປະເທດທີ່ມາກ ຈົນທຳໃໝ່ມ້ານັ້ນອັນຈົນໄມ່ສາມາດເຄີ່ອນທີ່
ໄປໄໝໄດ້

ອາຫາຣປະຈຳຕີນິດແຮກທີ່ແນະນຳ ຄື່ອ Quwurdaq ຜົ່ງປຽບປະເທດຕ່າງໆ ເພື່ອວ່າ
ຫີ່ອເນື້ອແກະ ຖອດກັບຫ້ວ່າໂທມແລະເຄື່ອງເທດ ອາຫາຣນິດຕ່ອມາທີ່ຜູ້ຄົນນີ້ມ
ມາກທີ່ສຸດ ຄື່ອ Besbarmak ຜົ່ງປະກອບຈາກເນື້ອມ້າຫີ່ອເນື້ອແກະທີ່ຕົມສຸກ ຮັບປະທານ
ຄູ່ກັບພາສັຕ້າທີ່ຕົມສຸກແລ້ວ ອາຫາຣນິດນີ້ເຮີກອີກຍ່າງວ່າ “ອາຫາຣຫ້ານິ້ວ”
(Five Fingers) ເນື້ອຈາກຕ້ອງໃໝ່ນິ້ວທັງຫ້າໃນການຮັບປະທານອາຫາຣນິດນີ້

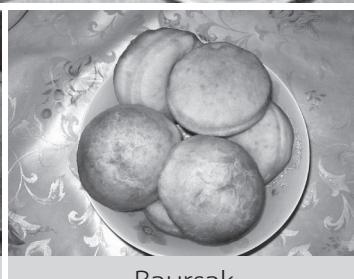
ອາຫາຣຈານຕ່ອງໄປເປັນອາຫາຣປະເທດໃສ້ກຣອກແລະເນື້ອຍ່າງ ຄື່ອ Kazy ຜົ່ງປັນ
ໃສ້ກຣອກເນື້ອມ້າຂັດໃຫຍ່ ໂດຍຈະມີໃຫ້ຮັບປະທານເຂົ້າຄຸດໃປໄມ້ພົລິເທົ່ານັ້ນ
Shuzhuk ຄື່ອ ໄສ້ກຣອກເນື້ອມ້າ

Besbarmak

Quwurdaq

Baursak

สำหรับอาหารหวานซึ่งเป็นนิยมเป็นขนมที่ทำจากแป้งสองชนิด คือ Baursak แป้งยอด และ Scheck – Scheck แป้งยอดเคลือบด้วยถั่ว สำหรับเครื่องดื่มหลังอาหารคือ Kumys (นมม้า) และต่อตัวยชา ปัจจุบันชาวคาซัคนิยมดื่มชาดำคู่กับของหวาน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมการรับประทานอาหารที่ได้รับอิทธิพลมาจากการ์เตเชจีน

๒. สารานุรักษ์กเมนิสถาน

อาหารพื้นเมืองที่น่าสนใจของชาวเติร์ก คือ Manti เป็นแป้งสอดไส้ด้วยเนื้อบดผสมหัวหอมและฟักทองแล้วนำไปนึ่ง ส่วนขนมปังที่บริโภคกันอย่างแพร่หลาย คือ Cherek ซึ่งเป็นขนมปังอบในโอ่ง (อบโดยแบะไว้ในโอ่งที่เป็นเตา)

Chorek

Manti

ส่วนเครื่องดื่มที่ขึ้นชื่อ คือ นมอูฐหมัก หรือ Chal โดยจะมีรสชาติออกเปรี้ยวซึ่งเครื่องดื่มนี้นิยมจากเป็นที่นิยมของชาวเติร์กแล้ว ยังเป็นที่ชื่นชอบของชาวคาซัคด้วยเช่นกัน

นอกจากนั้น ชาวเติร์กนิยมดื่มชาเขียว และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น วอดก้า เนื้องจากหาได้ทั่วไปและมีราคาถูก

๓. สาธารณรัฐอุ茲เบกستان

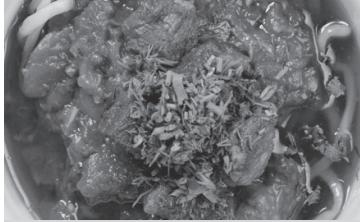
อาหารของชาวอุ茲เบกจะเน้นการใช้เส้นกวยเตี๋ยวและเนื้อแกะ อาหารที่ขึ้นชื่อ คือ Palov ซึ่งเป็นข้าวผัดผสมชิ้นเนื้อ แครอทและหัวหอมหั่นฝอย ปกติ Palov นอกจากราจะเป็นอาหารที่รับประทานกันในครัวเรือน และไวสำหรับแขกผู้มาเยือนแล้ว Palov ยังเป็นอาหารสำหรับงานสำคัญ เช่น งานแต่งงานอีกด้วย อาหารอีกอย่างหนึ่ง คือ Shurpa ซึ่งเป็นซุปประกอบด้วยชิ้นเนื้อและผักต่าง ๆ สามารถรับประทานเป็นซุป หรือเป็นอาหารจานหลักก็ได้

Lagman เป็นอาหารที่ได้รับอิทธิพลมาจากจีน โดยใช้แป้งทำเป็นเส้นกวยเตี๋ยว ด้วยการใช้วิธีดัดแปลงให้เป็นเส้น ๆ และผัก สามารถรับประทานเป็นซุปหรืออาหารจานหลักก็ได้

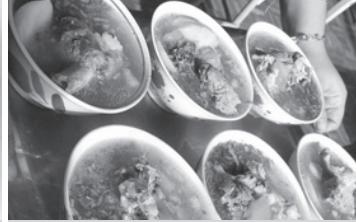
สำหรับเครื่องดื่มที่ชาวอุ茲เบกถือเป็นเครื่องดื่มประจำชาติ คือ ชาเขียวร้อน ซึ่งเป็นเครื่องดื่มที่สามารถดื่มได้ตลอดวัน แต่ผู้คนในเมืองหลวงอย่าง Tashkent จะนิยมชาคำากกว่า โดยไม่ว่าจะเป็นชาเขียวหรือชาดำ ชาวอุ茲เบกก์จะดื่มโดยไม่เติมน้ำหรือน้ำตาล สำหรับคุณร้อน Ayran ซึ่งเป็นโยเกิร์ตเย็นจะเป็นที่นิยมกันมาก

Plov หรือ Pilaf

Lagman

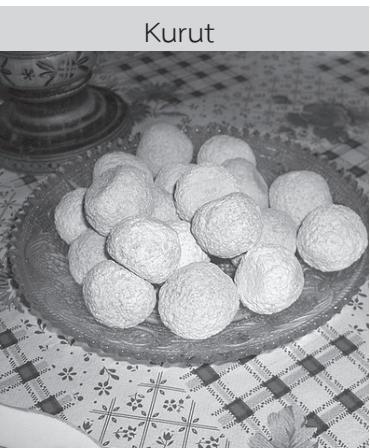
Shurpa

นอกจากนี้ อุซเบกิสถานยังขึ้นชื่อเรื่องไวน์ โดยมีโรงกลั่นไวน์กว่า 14 โรง โดยโรงกลั่นไวน์ที่เก่าแก่และมีชื่อเสียงอยู่ในเมือง Samarkand ซึ่งเป็นเมืองที่ใหญ่เป็นอันดับที่สองของประเทศ ทั้งนี้ ไวน์จากอุซเบกิสถานเป็นไวน์ที่ได้รับความนิยมและส่งออกไปยังรัสเซียและประเทศอาเซียนหลายอันดับ

๔. สารารณรัฐคีร์กีซ

โดยปกติอาหารของชาวกีร์กีซจะเน้นการปรุงด้วยเนื้อแกะ เนื้อวัวและเนื้อม้า ซึ่งอาหารจะมีความคล้ายคลึงกับอาหารของชาวคาซัค สำหรับเครื่องดื่มที่น่าสนใจคือ Kymys หรือนมม้า ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อของทะเลสาบ Song Köl สำหรับอาหารที่น่าสนใจอีกชนิด คือ Kurut หรือโยเกิร์ตแห้งปั้นเป็นลูกกลม ๆ และ Oromo ซึ่งเป็นแผ่นแป้งห่อด้วยกระหลาปปี เนื้อสัตว์และแครอฟท์

ชาวกีร์กีซชอบรับประทานขนมปัง โดยขนมปังส่วนใหญ่จะใช้กรรมวิธีการอบจากโถ่ โดยจะทานขนมปังคู่กับเยม น้ำผึ้งหรือเนย และดื่มชาควบคู่กันไปด้วย ฉะนั้น ขนมปังจึงมีความสำคัญกับชาวกีร์กีซมากและเจ้าบ้านที่ดีจะให้ขนมปังกับแขกที่มาเยือน แม้ว่าแขกนั้นจะมาพบรสเพียงช่วงครู่เท่านั้น

Kurut

Oromo

Kymys

๔. สารารณรัฐาจิกิสถาน

วัฒนธรรมการรับประทานอาหารของชาวทาจิกจะเริ่มด้วยผลไม้และถั่วต่าง ๆ จากนั้นทานชุป ต่อด้วยเนื้อสัตว์ และจบท้ายด้วย Palov ซึ่งเป็นข้าวผัดผสมข้าวเนื้อ แครอทและหัวหอมหั่นฝอย อาหารที่แนะนำสำหรับสารารณรัฐาจิกิสถาน คือ Kurtab ซึ่งเป็นแผ่นแป้งผสมโยเกิร์ต มะเขือเทศและหัวหอม อาหารชนิดต่อมา คือ Nahud Sambusa หรือ Chickpea samosas เป็นแป้งหอดยัดไส้ด้วยถั่วซิกฟีและมะเขือเทศ ชาวทาจิกิสถานชอบดื่มชาและจะให้ชา กับแขกที่มาเยือนเพื่อแสดงถึงการต้อนรับ

อาหารและวัฒนธรรมในการรับประทาน นอกจากจะสะท้อนสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์แล้ว ยังสะท้อนถึงวัฒนธรรมและค่านิยมของคนในชาติ ชาวอาเซียกลางจะให้ความสำคัญกับการต้อนรับแขกผู้มาเยือน และผู้อาวุโสเป็นอย่างมาก แขกผู้มาเยือนจะได้รับการต้อนรับด้วยของว่างและเครื่องดื่มเสมอ โดยเฉพาะชา ซึ่งอาจเป็นชาเขียวหรือชาดำ และวอดก้า เพื่อบรเทาความหนาวเย็น โดยหากถึงเวลารับประทานอาหาร แขกจะได้รับเชิญให้ร่วมรับประทานอาหารพร้อมเจ้าของบ้าน โดยนั่งรับล้อมวงรับประทานอาหารที่เตี้ย ๆ หรือไม่ก็นั่งที่พื้นโดยมีหมอนพิงข้างหลัง และจะใช้มือรับประทานอาหาร โดยแขกผู้มีเกียรติสูงสุดจะได้รับเชิญให้รับประทานอาหารเป็นคนแรก

Nahud Sambusa

อาหารอิสาน

- http://en.wikipedia.org/wiki/Kazakh_cuisine
- http://en.wikipedia.org/wiki/Turkmen_cuisine
- http://en.wikipedia.org/wiki/Uzbek_cuisine
- http://en.wikipedia.org/wiki/Kyrgyz_cuisine
- http://en.wikipedia.org/wiki/Tajik_cuisine
- <http://www.realoffer.com/blog/asian-cuisines-a-look-at-central-asian-food/>
- <http://aboutkazakhstan.com/about-kazakhstan-food>
- <http://jon-turkmenistan.blogspot.com/2008/07/turkmen-food.html>
- <http://uncorneredmarket.com/central-asian-food-good-bad-inedible/>
- http://www.encyclopedia.com/topic/Central_Asia.aspx

อาหารอิหร่าน

- <http://en.wikipedia.org/wiki/Kuurdak>
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Be%C5%9Farmaq>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Kazakh_cuisine
- <http://aboutkazakhstan.com/about-kazakhstan-food>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Manti_%28dumpling%29
- <http://m.ertir.com/index.php?q=blog&view=75044>
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Pilaf>
- <http://hotelsincentralasia.com/turkmenistan.html>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Uzbek_cuisine
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Kumis>
- <http://uncorneredmarket.com/photos/picture/1763269902/>
- <http://jibekjolu.us/food/item/oromo/>
- <http://uncorneredmarket.com/photos/picture/1957158937/>
- <http://www.myrecipes.com/recipe/spicy-chickpea-samosas-with-raita-10000001995731/>
- <http://en.wikipedia.org/wiki/%C3%87%C3%A4k%C3%A7%C3%A4k>
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Boortsog>

คำศัพท์ทางการทูต

กีรดิต สัจเดว์

สหประชาชาติและองค์กรหลัก

- United Nations – UN
  - United Nations General Assembly – UNGA
  - United Nations Security Council – UNSC
  - Economic and Social Council – ECOSOC
  - Trusteeship Council
  - International Court of Justice – ICJ
  - United Nations Secretariat สำนักเลขานุการสหประชาชาติ
- สหประชาชาติ
  - สมัชชาสหประชาชาติ
  - คณะกรรมการความมั่นคง
  - สหประชาชาติ
  - คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม
  - คณะกรรมการวาระทรัสตี
  - ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

United Nations (UN) หรือสหประชาชาติ คือ องค์กรที่จัดตั้งขึ้นภายหลัง สงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยประเทศไทยและสหภาพโซเวียต ได้แก่ สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส จีน และสหภาพโซเวียต เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๘ และมี จุดประสงค์หลักเพื่อป้องกันการเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๓ ปัจจุบัน UN มีสมาชิก ทั้งสิ้น ๑๙๓ ประเทศ โดยมีประเทศไทยเป็นสมาชิกล่าสุดเมื่อปี ๒๕๕๔

สัพท์ที่พบบ่อยเกี่ยวกับสหประชาชาติ

● UNGA's resolution	ข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ
● Permanent Five: P5	สมาชิกถาวร & ประเทศ
● Non-Permanent Members	สมาชิกไม่ถาวร
● Veto	สิทธิยับยั้ง
● Charter of the United Nations	กฎบัตรสหประชาชาติ
● World Court	ศาลโลก
● United Nations Secretary – General – UNSG	เลขาธิการสหประชาชาติ
● Plenary	การประชุมเต็มคณะ
● Conflict Prevention	การป้องกันความขัดแย้ง
● Peacemaking	การสร้างสันติภาพ
● Peacekeeping	การรักษาสันติภาพ
● Peacebuilding	การเสริมสร้างสันติภาพ

การบริหารงานของสหประชาชาติ นั้น ดำเนินการผ่านสำนักเลขานุการสหประชาชาติ ซึ่งปัจจุบันนาย Ban Ki-moon ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสหประชาชาติคนที่ ๘ เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารโดยดำรงตำแหน่งมาแล้ว ๒ สมัย คือ วาระปี พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔ และปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ อนึ่ง สำนักเลขานุการสหประชาชาติมีเจ้าหน้าที่ทั่วโลกกว่า ๔๔,๐๐๐ คน จากประเทศต่าง ๆ ซึ่งต้องวางแผนเป็นกลาง และทำงานเพื่อผลประโยชน์ของสหประชาชาติเท่านั้น

หนังสือวิทยุสารัญรมย์

ISSN ๑๕๗๓-๑๐๕ X

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒๔ กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๗

ที่ปรึกษา

เสข วรรรณเมธี

รัศมี ชาลีจันทร์

ลินนา ตั้งศิริ

นายสถานีวิทยุสารัญรมย์

นนทวัฒน์ จันทร์ตระ

บรรณาธิการ

เบญจกานา ทับทอง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ชนะ เมี้ยนเจริญ

กองลาก ทินกร ณ อยุธยา

ศรีพงศ์ บุนนาค

กีรติ ลักษ์

คณะผู้จัดทำ

วนิดา พหลพลพยุหเสน่ห์ บัญชา อิโ哥ศรี

บุญยรัตน์ แสงทอง อดิราดัตน์ พงศ์ไชยยง

หรรษ สุวรรณเทศ ปิยนาถ ชวนเชย

อาภา ชาลีอชัย เบญจวรรณ เรือนทอง

วรรษมน อุจจารินทร์

ภาพปก

หรรษ สุวรรณเทศ

ออกแบบปกและรูปเล่ม

ชัชชัย สาเกทอง

ประสานงานกองบรรณาธิการ

ธนวันต์ บุตรແขក

พิมพ์ที่

บริษัท ออมรินทร์พรีนติ้งแอนด์พับลิชิ่ง จำกัด (มหาชน)

หนังสือ “วิทยุสารัญรมย์” รายสามเดือน

จัดทำโดย

สถานีวิทยุสารัญรมย์ กองวิทยุกระจายเสียง

กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี

กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๓-๕๐๘๔ โทรสาร ๐-๒๖๔๓-๕๐๙๓

E-mail : radio_saranrom@mfa.go.th

รับข้อมูลข่าวสารกระทรวงการต่างประเทศได้ทาง

Website : www.mfa.go.th

Facebook : <http://www.facebook.com/thaimfa>

YouTube : <http://www.youtube.com/user/mfathailand>

วิทยุ : AM 1575 kHz

หนังสือวิทยุสารัญรมย์ออนไลน์ : <http://www.mfa.go.th/saranrom/th/e-book/321>

ฟังวิทยุออนไลน์ : saranrom.mfa.go.th

ផែនទារការបង្ហាញសាស្ត្ររាយរម្យ AM នៃពាណិជ្ជកម្ម

ពេលវេលា / ថ្ងៃ	05:00 - 10:00 ន.	10:00 - 16:00 ន.	16:00 - 00:00 ន.	00:00 - 05:00 ន.	05:00 - 10:00 ន.	10:00 - 16:00 ន.	16:00 - 00:00 ន.
ចំណាំ	វាន់តីការធម្មតា	សេដ្ឋកិច្ចប្រជាពលរដ្ឋ	គុណភាពអាជីវកម្ម	ការពិនិត្យនិភ័យ	ការពិនិត្យនិភ័យ	ការពិនិត្យនិភ័យ	ការពិនិត្យនិភ័យ
អង្គភាព	ហ៊ូលិកឯកសារ	វិបោះបំបាត់រោង	នាយករដ្ឋមន្ត្រី	ប៉ាណីរៀបចំ	ប៉ាណីរៀបចំ	ប៉ាណីរៀបចំ	ប៉ាណីរៀបចំ
ផែនទារ	SPICE OF ASIA	រូបប៉ាណ្ឌនោះ	គុណភាពអាជីវកម្ម (ឱ្យការងារអាស៊ាញ)	បិទិនការ សំណងរាជ្យ	ឃុំពេជ្យ តាមរាជ្យ (អ្នករៀបចំ និងរាជ្យ)	ទាន់បានឃុំ ទាន់បានឃុំ	រូបប៉ាណ្ឌនោះ
ផលិតផល	សុខភាពរូបិយាយ	រូបប៉ាណ្ឌនោះ	នាយករដ្ឋមន្ត្រី	Sparkling English	អ្នករៀបចំ និងរាជ្យ (ប្រធានប្រឈម)	ទាន់បានឃុំ ទាន់បានឃុំ	រូបប៉ាណ្ឌនោះ
គ្រួសារ	អាណាពិបាលយករី (គាន់អិត្តសាមោ)	រូបប៉ាណ្ឌនោះ	គុណភាពអាជីវកម្ម (ឱ្យការងារអាស៊ាញ)	មានចំណាត់ថ្នាក់ និងរាជ្យ (ប្រធានប្រឈម)	ទាន់បានឃុំ ទាន់បានឃុំ	រូបប៉ាណ្ឌនោះ	រូបប៉ាណ្ឌនោះ